

祝

باسمه تعالی

برادر ارجمند جناب آقای مهندس چمران
رئیس محترم شورای اسلامی شهر تهران

سلام علیکم؛

با احترام، اینک که پس از ۱۲ سال خدمتگزاری و پایه‌گزاری و ساخت «تهران جدید» این دوره از مدیریت شهری در پایتخت جمهوری اسلامی ایران روز پایانی خود را سپری می‌کند، بنا دارم تا سنگ بنای جدیدی در نحوه «تحویل و تحول شهر و شهرداری» گذاشته و گزارش عملکرد و وضعیت موجود شهر و شهرداری را به صورت رسمی به شورای اسلامی شهر تقدیم نمایم.

همانگونه که مستحضرید در شهریور سال ۱۳۸۴ هنگامی که با رای دوره دوم شورای اسلامی شهر تهران، شهرداری و شهر را تحویل گرفتیم از تیم مدیریتی قبلی کسی در شهرداری حضور نداشت و طبعاً هیچ اطلاعات مکتوب و مدون و مستندی از شهر و شهرداری تحویل مدیریت جدید نگردید و چند ماه طول کشید تا اطلاعات مورد نیاز برای برنامه‌ریزی و اداره شهر جمع‌آوری گردد.

آن تجربه باعث شد تا برنامه‌ای برای تهیه سند تحویل و تحول شهر و شهرداری تدوین و همه مدیران عالی شهرداری موظف شدند که گزارشی شفاف و مستند از حوزه کاری خود با ارقام و اطلاعات دقیق ارائه دهند که در جلسات متعدد با حضور اینجانب و معاونان مورد بررسی و تکمیل و اصلاح قرار گیرد؛ که اینک ماحصل آن زحمات، در قالب «سند تحویل و تحول تهران جدید» تقدیم شورای اسلامی شهر و مردم تهران می‌گردد.

این سند ضمن ارائه گزارش عملکرد شهرداری تهران در سه دوره شورای شهر (دوره‌های دوم، سوم و چهارم)، گزارش مقایسه‌ای نیز در همه زمینه‌های توسعه شهر از سال ۸۴ تا سال جاری را به نمایش می‌گذارد که نشانگر تلاش مجدانه مبتنی بر اسناد بالادستی، سند چشم‌انداز، سیاست‌های کلان ابلاغی مقام معظم رهبری و قوانین و مصوبات شورای اسلامی شهر تهران است.

نکته مهم رویکرد اجتماعی و فرهنگی در سه مقطع اخیر در شهر و شهرداری است که در مقطع اول سال‌های ۸۴ تا ۸۸ محله‌محوری و بازبانی هویت آن‌ها، مقطع دوم سال‌های ۸۸ تا ۹۲ تبدیل شهرداری از سازمان خدماتی به نهاد اجتماعی و در مقطع سوم سال‌های ۹۲ تا ۹۶ توسعه اجتماعی و مشارکت مردمی به عنوان هدف راهبردی این دوره‌ها برگزیده شده بود. برخی از مهمترین دستاوردهای این دوره مدیریت شهری به شرح زیر هستند:

○ ○ تبدیل سیستم حسابداری نقدی شهرداری به سیستم تعهدی و شفاف کردن بخش پنهان بودجه غیرنقدی و ارائه کردن این بخش از بودجه در لایحه بودجه‌های سنواتی شهرداری؛ که هرچند هزینه‌های زیادی به لحاظ روانی و تبلیغاتی برای مدیریت شهری ایجاد کرد اما زمینه شفاف سازی بودجه و اعتبارات و هزینه‌های شهر را ایجاد نمود.

○ ○ هوشمندسازی و شفاف‌سازی و کوچک‌سازی، سه هدف راهبردی که تلاش شد در اصلاح ساختار و روند شهرداری

پیگیری و اجرا شود. در زمینه هوشمندسازی و شفاف‌سازی، اقدامات به نتایج قابل توجهی دست یافت که در گزارش پیوست به جزئیات آن اشاره گردیده است. اما در کوچک‌سازی و به رغم فراهم شدن زیرساختها و شرایط، با در نظر گرفتن مشکلات معیشتی و بحران اشتغال در کشور، از تعدیل در منابع انسانی شهرداری تهران صرف نظر، و تلاش شد تا علی‌رغم توسعه فوق‌العاده‌ای که در حوزه سخت‌افزاری شهر اتفاق افتاده و علاوه بر ۳۵۴ محله و ۱۲۳ ناحیه، افزایش چند برابری خطوط و ایستگاه‌های مترو، آتش‌نشانی و فضاهای فرهنگی مجموعه‌های ورزشی و مراکز خدمات اجتماعی، از توسعه ساختار و نیروی انسانی شهرداری جلوگیری گردد که خود به نوعی کوچک‌سازی تلقی می‌شود.

○ توجه به هویت‌های سه‌گانه ایرانی-اسلامی و انقلابی شهر تهران از دیگر اهداف راهبردی ما بود که نشانه‌های آن در شهر به خوبی قابل مشاهده است. بازسازی آثار و میراث گرانبهای ملی و خانه مشاهیر و بزرگداشت شخصیت‌های فرهنگی-هنری و ایجاد موزه‌های متعدد به نام آنان، ساخت و توسعه مساجد شهر و کمک مستمر به هزاران مسجد در تهران، توسعه فرهنگ قرآنی و ایجاد خانه‌های قرآنی در محلات، حضور فعال و تأثیرگذار در مراسم سوگواری حسینی (با تصویب شورای اسلامی شهر تهران) و زنده نگاهداشتن یاد امام^(ع) و شهدا از طریق اشاعه سبک زندگی و توجه به شعائر و ایام مهم تقویم انقلاب.

○ رسیدن به مواردی بیش از اهداف سند برنامه در تکمیل بزرگراه‌ها و تونل‌ها و پل‌های شهری، تکمیل و رسیدن به اهداف برنامه در توسعه حمل و نقل ریلی و مترو، ایجاد و توسعه خطوط BRT و نوسازی ناوگان تاکسیرانی.

○ تدوین، ابلاغ و اجرای طرح جامع و طرح تفصیلی شهر تهران، ساخت و راه‌اندازی رصدخانه شهری به عنوان مینا و پایه مدیریت یکپارچه شهری، نوسازی بافت‌های فرسوده شهری به نحوی که در کشور، تهران مقام نخست (۴ برابر نرم متوسط کشور) را در این زمینه کسب کرده است، حراست و کنترل حریم شهر تهران (به رغم موانع ساختاری و تداخل با شهرهای مجاور و ابهامات قانونی موجود) راه‌اندازی سیستم جامع شهرسازی و الکترونیکی شدن فرآیند صدور پروانه و پایان کار و کوتاه کردن زمان و ارتقاء و بهبود فضای کسب و کار کشور در شاخص‌های جهانی

○ حسابرسی و تفریغ بودجه شهرداری تا پایان سال ۹۴ برابر قانون و تقدیم تفریغ بودجه سال ۹۵ در موعد مقرر به شورای اسلامی شهر تهران، حسابرسی همه شرکت‌ها و سازمان‌های شهرداری تهران در دو مرحله، یک بار توسط حسابرس مجمع آنها و یک بار توسط حسابرس منتخب شورای شهر (که البته حواشی زیادی هم برای مدیریت شهری ایجاد کرد و در نهایت وزارت کشور یکی شدن این حسابرس‌ها را اخیراً ابلاغ کرد، موضوعی که ما بارها آن را درخواست کردیم)

○ برگزاری مجامع سازمان‌ها و شرکت‌های شهرداری تهران در موقع مقرر به صورت سالیانه حتی مجامع سال ۹۵ آنها از دیگر اقدامات مدیریت شهری در جهت شفاف‌سازی بوده است.

○ تعامل با شورای اسلامی شهر تهران خصوصاً در دوره چهارم در چارچوب وظایف و اختیارات و پاسخ به تذکرات کتبی اعضای محترم و همچنین پاسخ کتبی به همه درخواست‌های کتبی مردم که از طریق نمایندگان محترم به شهرداری واصل شد: در دوره چهارم به تمامی ۲۸۸ تذکر رسمی و ۹۰۳۲ مورد از ۹۰۹۴ مورد مکاتبه انجام شده پاسخ داده شده است.

○ توسعه فضای سبز درون و برون‌شهری، افزایش تعداد بوستان‌های شهری، میادین میوه و تره‌بار و فروشگاه‌های شهروند
○ عملی شدن و تحقق آرزوی قدیمی مدیران شهری ایران در زمینه داشتن «بانک شهر» که در این دوره با حمایت شورای اسلامی شهر توسط شهرداری تهران محقق گردید و اینک به‌عنوان یک پشتیبان بزرگ و با سرمایه اولیه کلان شهرهای کشور در خدمت توسعه و تکمیل پروژه‌های شهری قرار گرفته است.

○ ○ ارتقاء سطح دانش و مهارت کارکنان شهرداری تهران در حوزه منابع انسانی، افزایش رفاه و معیشت آنان، توجه ویژه به تعاونی‌های مسکن و استفاده از اختیارات قانونی و ظرفیت اسناد بالا دستی برای حل مشکل مسکن بیش از ۲۷۰۰۰ نفر از آنان، ساماندهی، ارزشیابی و انتصاب مدیران سطوح بالای مدیریتی تا شهرداران نواحی و تعریف و اجرای شاخص‌های شایسته‌سالاری و خرد جمعی و توجه ویژه به استفاده از توان کارمندان زن و یکپارچه‌سازی سیستم منابع انسانی شهرداری مناطق و سازمانها و شرکتهای.

○ ○ توجه ویژه به ایثارگران به ویژه خانواده معظم شهرداری ساکن در شهر تهران و مساعدت و توجه به افزایش روحیه و رفاه آنان از طریق سرکشی های مستمر- اردوهای زیارتی و برگزاری یادبودهای منطقه‌ای و بکارگیری بیش از ۸۰۰ نفر از فرزندان شاهد تهران در مجموعه مدیریت شهری و رسیدگی ویژه به جانبازان قطع نخاعی و شیمیایی.

○ ○ رسیدگی به محرومین شهر تهران به ویژه زنان سرپرست خانوار و تحت پوشش گرفتن بیش از ۱۷۰۰۰ نفر از آنان از طریق بیمه درمانی - کارآفرینی و اشتغال و خدمات مشاوره‌ای و تحصیلی فرزندان آنان و توجه به معلولین ساکن در تهران از طریق مناسب سازی محل سکونت آنان - ایجاد پارک ویژه آنان در همه مناطق ۲۲ گانه و تلاش برای مناسب سازی معابر و دسترس پذیر کردن شهر برای آنان.

○ ○ تلاش برای کاهش فاصله شمال و جنوب از طریق افزایش ۵ برابری اعتبارات مناطق جنوبی به نسبت درآمد آنان، توسعه خطوط مترو و ایستگاههای آنان؛ افزایش سرانه فضاهای فرهنگی، ورزشی، مذهبی و هنری در مناطق محروم و جنوبی؛ و افزایش سرانه فضای سبز و مراکز خدماتی .

○ ○ ایجاد سیستم مشارکت اجتماعی از طریق نهاد شورایی‌های محلات با مشارکت شورای اسلامی شهر تهران و برگزاری دو دوره انتخابات محلی در شهر و تعریف ارتباط بین مناطق، نواحی و مدیران محلات و شوراییها و تلاش برای افزایش سرمایه اجتماعی شهر

حال که با پایان این دوره، شهر و شهرداری تحویل مدیران شهری بعدی می شود:

اولاً تمامی مدیران شهرداری تهران از معاونان شهردار تا شهرداران نواحی در محل کار خود حضور فعال داشته و تا زمان تصمیم مدیریت جدید به کار خود ادامه خواهند داد؛

ثانیاً پرونده خدمتی مدیران شهرداری تهران در یک مجموعه ستادی مستقل به عنوان اداره کل کارگزینی و ارزشیابی مدیران متمرکز بوده و شهردار جدید تهران مشکلی برای شناخت و بررسی سوابق آنان نخواهد داشت؛ مسأله ای که در شروع کار با آن روبرو بودم و در سال ۸۴ تا ۸۵ یکی از دغدغه های اصلی بنده بود؛

و ثالثاً شاخص‌های موجود در توسعه شهر و وضعیت اقتصادی و مالی شهرداری اعم از درآمدها و هزینه‌ها، طلبکاری‌ها و بدهکاری‌ها و دارایی‌ها طی سند پیوست تقدیم می‌گردد. درحالی که برابر روش جاری کشور و مدیریت شهری تهران تا قبل از این دوره هیچ مکانیزمی برای این مهم پیش بینی نشده است .

این توفیقات و افتخارات نه به بنده، که به نظام جمهوری اسلامی ایران و مردم فداکار و متدین شهر و شهرداری تهران متعلق است. آنچه به عنوان مسئولیت و اختیارات به بنده سپرده شده بود، نه به عنوان میراث که به عنوان امانتی از نمایندگان مردم ۱۲ سال قبل تحویل گرفته و اینک به صورت شفاف و مکتوب و مدون به نمایندگان مردم تحویل می‌دهم.

در پایان وظیفه دارم از مردم شریف و عزیز تهران که بردباری کرده و به‌رغم مشکلات و زحماتی که اجرای پروژه‌های

متعدد در سطح شهر برای آنان ایجاد می‌کرد صبورانه همکاری و تحمل کردند و همواره با قدردانی خود ما را شرمند خویشت ساختند؛

از مقام معظم رهبری «مدظله العالی» که با حمایت‌های بی‌دریغ خویش همواره باعث افزایش توان و انرژی مدیران و کارکنان شهرداری شده و به ویژه با لطف خویش در اختصاص بوستان ولایت و بوستان یاس فاطمی و تملک برخی از اماکن نظامی برای توسعه حمل و نقل عمومی و بزرگراه‌ها و توصیف مدیریت «جهادی»، ما را مرهون نگاه خود فرمودند؛

از دولتهای محترم نهم، دهم و یازدهم که در بخشهای مختلف و برای خدمت رسانی ما را یاری کردند، هرچند که در بخشهایی نیز کم لطفی در پرداخت‌های قانونی به شهرداری، سبب نقصان فراوان در ارائه خدمات مناسب به مردم گردید؛

از تک تک اعضای محترم شورای اسلامی شهر در دوره‌های دوم، سوم و چهارم و هیئت رئیسه محترم، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، شهرداران کلانشهرهای کشور، شورایاران، کارگران، کارکنان، مدیران شهرداری تهران در ستاد، مناطق، سازمانها و شرکتها که طی دهه اخیر بار اصلی همه زحمات را بر دوش کشیده و رنج خدمت شبانه روزی را تحمل کردند؛

از روحانیت معزز، ائمه جمعه و جماعات، خانواده معظم شهداء، آزادگان و ایثارگران، اصحاب فرهنگ و هنرمندان، هیئت‌های مذهبی، سمن‌ها و خیریه‌ها، پیمانکاران و سرمایه‌گذاران، خبرنگاران، کارشناسان و صاحب‌نظران حوزه مدیریت شهری در حوزه و دانشگاه و اصحاب رسانه که عملکرد ما را رصد کردند و نقاط ضعف را به ما گوشزد نمودند؛

و از بسیج و نیروی انتظامی که در تعامل با مدیریت شهری از تسهیل اجرای پروژه‌ها تا همکاری در انضباط شهری از مساعدتهای آنان برخوردار بودیم صمیمانه قدردانی و تشکر نمایم.

در پایان بر آستان ایزد متعال پیشانی بندگی می‌سایم و با همه وجود شکر می‌گذارم که توفیق خدمتگزاری را به اینجانب و همکارانم عطا نمود تا تلاش کنیم پایتخت ایران اسلامی را در خور مردم عزیز کشورمان بسازیم، به نحوی که مسافران داخلی و مهمانان خارجی، در بازدید از تهران، پیشرفت و تحول و زیبایی این شهر را چشمگیر و خارج از تصور پیشین خود ارزیابی کنند.

خداوند! تو به نیات بندگانت واقفی، هر کار که کردیم و هر تصمیم که گرفتیم جز رضایت تو و خلق تو را مدنظر نداشتیم که رضایت مردم رضایت تو را به دنبال دارد.

بارالها! کوتاهی‌ها و اشتباهات ما را ببخش و به مدیران بعدی، توفیق خدمت بیش از ما عنایت فرما. والسلام علیکم ورحمت الله و برکاته.

محمد باقر قالیباف

شهردار تهران

۹۶/۵/۳۱

چکیده

شهرداری تهران در دوره کنونی به لطف الهی و همیاری و مشارکت شهروندان محترم و شورای اسلامی شهر تهران موفق به تحقق رشد متوسط ۲ برابری در شاخص‌های توسعه شهری نسبت به تاریخ ایجاد بلدیه تهران تا سال ۱۳۸۴ در کلیه زیرساخت‌های عمرانی، حمل و نقل عمومی، فرهنگی، اجتماعی و ورزشی، فضای سبز، خدمات توزیع کالاهای ضروری، مدیریت بحران و حوادث شهری با ملاحظه عدالت فضایی، جنسیتی و سنی در تخصیص امکانات و خدمات در چارچوبی قانونی و نظامند و مستند بر طرح‌های توسعه شهری، برنامه‌های پنج ساله شهرداری و مصوبات شورای اسلامی شهر تهران با کاهش «رشد بودجه» (با حذف اثر تورمی) از ۵,۵۲ برابر در بازه ۱۳۶۹ تا ۱۳۸۴، به ۱,۹۴ برابر در بازه ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۵ (کاهش ۶۵ درصدی نرخ رشد)، افزایش سهم بودجه عمرانی شهرداری از ۶۵ درصد در بازه ۱۳۶۹ تا ۱۳۸۳ به ۷۴ درصد (عملکرد بودجه) در بازه ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۶ (سه ماهه اول)، افزایش ۳,۸ برابری سهم وصولی درآمدهای پایدار (با حذف اثر تورمی) در سال ۱۳۹۵ نسبت به ۱۳۸۴، کاهش سهم درآمدهای مبتنی بر عوارض شهرسازی از ۶۳,۳۳ درصد در سال ۱۳۸۴ به ۳۰,۵۰ درصد در سال ۹۵ در وصولی از کل درآمدها، ۱,۵ برابر بودن نسبت مطالبات شهرداری به بدهی‌ها در سال ۱۳۹۶ (سه ماهه اول)، با توسعه فراگیر در هوشمندسازی کلیه رویه‌ها و خدمات مدیریت شهر و شهرداری، قانونمندی و شفافیت نظام‌های بودجه ریزی و مالی، توسعه منابع انسانی و ارتقاء سلامت اداری، توسعه تعاملات با دانشگاه‌ها و مراکز علمی و ارتقاء جایگاه پژوهش در مدیریت شهر و شهرداری، ایفای نقش فعال در دیپلماسی شهری و اخذ جوایز و نشان‌های متعدد بین‌المللی و ملی، تثبیت الگوی مدیریت جهادی و ارتقاء جایگاه شهرداری از سازمانی خدماتی به نهادی خدماتی-اجتماعی شده است.

در گزارش حاضر، کلیه شاخص‌هایی که مقدار آن به صورت (-) درج شده است، به مفهوم عدم وجود مقدار برای شاخص مورد نظر بوده است.

فهرست

فصل اول:

اقدامات در حوزه مدیریت شهر تهران و ارائه خدمات به شهروندان

۱

۱- مدیریت و توسعه قانونمند و پایدار شهر

۲

۱-۱- تهیه، یکپارچه سازی، اجرا و پایش مستمر طرح های توسعه شهری

۲

۲-۱- قانونمندی، شفافیت و تحول در فرآیند صدور مجوزهای ساختمانی

۴

۱-۲-۱- استانداردسازی دستورالعمل های شهرسازی

۳-۱- توزیع متوازن فضاهای خدماتی متناسب با نیاز شهروندان

۷

۴-۱- کنترل و نظارت بر ساخت و ساز در شهر - صیانت و حفاظت از حریم شهر تهران

۸

۱-۴-۱- کنترل و نظارت بر ساخت و ساز در شهر

۲-۴-۱- صیانت و حفاظت از حریم شهر تهران

۳-۴-۱- برخورد قانونی با تخلفات ساختمانی در محدوده قانونی و حریم شهر تهران (کمیسیون های ماده ۱۰۰)

۵-۱- حفظ و ارتقاء محیط زیست شهری

۱۰

۱-۵-۱- تلاش برای مدیریت و کاهش آلودگی صوتی

۲-۵-۱- تلاش برای مدیریت و کاهش آلودگی هوا

۱-۲-۵-۱- خودروهای مدرن و پاک

۲-۲-۵-۱- معاینه فنی

۳-۵-۱- تلاش برای مدیریت و کاهش آلودگی آب و خاک

۴-۵-۱- مدیریت انرژی و استفاده از انرژیهای تجدیدپذیر

۱-۴-۵-۱- مدیریت منابع آبی و پایش شاخصهای محیط زیست

۶-۱- حفظ و ارتقای کیفیت محیط شهری و ساماندهی کالبدی آن

۱۵

۱-۶-۱- احیا و حفاظت فعال از میراث تاریخی و فرهنگی

۲-۶-۱- بهسازی، نوسازی و بازسازی بافت های فرسوده

۳-۶-۱- نوسازی شهری

۴-۶-۱- ساماندهی سیما و منظر شهری با تأکید بر هویت ایرانی-اسلامی

۵-۶-۱- بهسازی، ساماندهی و مناسب سازی فضاها و ابنیه شهری

۲- توسعه زیرساخت‌ها و خدمات شهری با تاکید بر عدالت فضایی، جنسیتی و سنی

۲۳

۱-۲- توسعه زیرساخت‌های ترافیکی شهر - شبکه بزرگراهی، شریانی، تقاطع‌های غیر همسطح

۲۳

۱-۲-۱- دست‌آوردهای نوین فنی در عرصه طراحی، اجرا و به کارگیری فناوری‌های جدید عمرانی

۱-۲-۱-۱- نوآوری در زیرساخت‌های عبور و مرور

۱-۲-۱-۲- نوآوری در پروژه‌های جمع‌آوری و هدایت آب‌های سطحی

۲-۲- توسعه حمل و نقل عمومی - مترو، اتوبوس‌رانی، تاکسیرانی

۲۶

۱-۲-۲- مدیریت و توسعه حمل و نقل عمومی (مطلوبیت حمل و نقل و عمومی)

۲-۲-۲- شبکه حمل و نقل عمومی ترکیبی

۲-۲-۳- مدیریت و توسعه حمل و نقل ریلی

۲-۲-۴- مدیریت و توسعه شبکه اتوبوسرانی

۲-۲-۵- مدیریت و بهبود خدمات تاکسیرانی

۲-۲-۶- سیستم‌های پایدار حمل و نقل شهری

۲-۲-۷- تأمین فضای پارک خودرو

۲-۲-۸- توسعه و ساماندهی پایانه‌های برون‌شهری

۳-۲- توسعه زیرساخت‌های مدیریت هوشمند ترافیک

۳۳

۴-۲- توسعه فضای سبز شهری

۳۵

۵-۲- توسعه زیرساخت‌های ایمنی شهری - بحران و آتش‌نشانی

۳۶

۱-۵-۲- توسعه و تجهیز زیرساخت‌های امداد و نجات

۱-۵-۲-۱- وضعیت شاخص‌ها

۱-۵-۲-۲- زیرساخت‌ها و تجهیزات امداد و نجات - پیشگیری و ایمنی

۱-۵-۲-۳- ارتقاء و حفظ آمادگی نیروی انسانی

۲-۵-۲- توسعه و تجهیز زیرساخت‌ها و ظرفیت‌های مدیریت بحران

۳-۵-۲- اقدامات پیشگیرانه و ایمن‌سازی و ارتقاء ایمنی شهر و شهروندان

۱-۳-۵-۲- اقدامات ایمن‌سازی فضای شهر و افزایش ایمنی در برابر مخاطرات طبیعی - زلزله

۲-۳-۵-۲- اقدامات ایمن‌سازی فضای شهر و افزایش ایمنی در برابر مخاطرات طبیعی (زمین لغزش، فرونشست، سیل)

۳-۳-۵-۲- اقدامات ایمن‌سازی فضای شهر و افزایش ایمنی در برابر مخاطرات انسان‌ساز - پیشگیری از بروز

حوادث مربوط به سلامت، ایمنی و محیط زیست (□□□)

۴-۳-۵-۲- ساماندهی و توسعه امداد و نجات کوهستان در ارتفاعات شمال تهران

۵-۳-۵-۲- توسعه و استفاده از فناوری‌های نوین

۴-۵-۲- استفاده از ظرفیت‌های مردمی و ارتقاء آگاهی و مشارکت مردمی در ایمنی

۵-۵-۲- همکاری‌های بین‌المللی

۶-۵-۲- ارتقاء کیفیت پدافند غیرعامل شهر تهران (ایجاد آمادگی در شهروندان و فضاهای شهری مبتنی بر اصول پدافند غیرعامل)

۱-۶-۵-۲- مکان‌یابی اماکن مناسب برای تخلیه امن شهروندان و اقدام به آماده‌سازی این اماکن	
۲-۶-۵-۲- ارتقاء و مدیریت شبکه راه‌های بحرانی شهر تهران	
۳-۶-۵-۲- شفاف‌سازی سهم و نقش سازمان‌های دارای مسئولیت	
۴-۶-۵-۲- مطالعات مقاوم‌سازی تقاطع‌های غیرهمسطح - تعمیر اساسی، نگهداری و مقاوم‌سازی پل‌های شهر تهران	
۵-۶-۵-۲- اقدامات تحقیقاتی، مطالعاتی و انعقاد تفاهم‌نامه‌ها	
۶-۲- توسعه خدمات توزیع کالای ضروری (میادین میوه و تره بار و شهروند)	۴۸
۷-۲- توسعه زیرساختها و خدمات جمع آوری پسماند شهر	۴۹
۸-۲- توسعه تجهیزات شهری	۵۰
۹-۲- توسعه خدمات آرامستانهای شهر	۵۱
۳- توسعه زیرساخت ها و خدمات فرهنگی و اجتماعی با تاکید بر عدالت فضایی، جنسیتی و سنی	۵۲
۱-۳- توسعه زیرساختهای فرهنگی و اجتماعی	۵۲
۱-۳- وضعیت اهم زیرساخت های مذهبی شهر تهران	
۲-۱-۳- وضعیت اهم زیرساخت های خدمات اجتماعی شهرداری	
۳-۱-۳- وضعیت اهم زیرساخت های فرهنگی، هنری شهر	
۴-۱-۳- وضعیت اهم زیرساخت های ورزشی شهر	
۲-۳- توسعه خدمات فرهنگی و اجتماعی	۵۶
۱-۲-۳- برنامه های فرهنگی، هنری و دینی	
۲-۲-۳- برنامه‌های ورزشی	
۳-۲-۳- برنامه های آموزشی و پژوهشی	
۴-۲-۳- برنامه های خدمات اجتماعی و رفاهی	
۵-۲-۳- برنامه ها و طرحهای مستمر و فراگیر	
۳-۳- ایجاد بسترهای مشارکت مردمی	۵۹
۴- ابر پروژه های شهر تهران	۶۰
۱-۴- پروژه های فرهنگی و تفریحی	۶۰
۱-۴-۱- باغ پرندگان	
۲-۱-۴- مجموعه فرهنگی گردشگری عباس آباد	
۳-۱-۴- دریاچه شهدای خلیج فارس	
۴-۱-۴- باغشهر ولایت و بوستان یاس فاطمی	
۱-۴-۱-۴- باغ شهر ولایت	
۲-۴-۱-۴- بوستان یاس فاطمی	
۲-۴- پروژه های عمرانی	۶۶
۱-۲-۴- مرکز ارتباطات بین الملل (برج میلاد)	

۲-۲-۴- نمایشگاه بین المللی شهر آفتاب

۳-۲-۴- تونل های نیایش و توحید

۱-۳-۲-۴- تونل نیایش

۲-۳-۲-۴- تونل توحید

۴-۲-۴- پل جوادیه

۳-۴- پروژه های بزرگراهی

۷۳

۴-۴- پروژه های شهرسازی

۷۴

۱-۴-۴- طرح ارتقای کیفیت زندگی در مرکز تاریخی شهر تهران (احیاء پایتخت تاریخی تهران)

۲-۴-۴- رصدخانه شهر تهران

فصل دوم

۷۹

اقدامات در حوزه مدیریت و تحول سازمان (شهرداری تهران)

۱- مدیریت برنامه محور شهر تهران و ارتقاء جایگاه پژوهش

۸۰

۱-۱- تدوین برنامه های راهبردی و میان مدت (۵ ساله) و سالانه شهرداری تهران

۸۰

۲-۱- روزآمد کردن ساختار با ماموریت های سازمانی - برون سپاری

۸۱

۳-۱- ارتقاء جایگاه پژوهش در شهرداری تهران

۸۱

۱-۳-۱- اهم فعالیت های پژوهشی در بازه ۱۳۸۷ تا کنون

۲-۳-۱- اهم اقدامات در بازه ۱۳۸۷ تا کنون

۲- هوشمندسازی شهرداری تهران

۸۳

۱-۲- توسعه هوشمندسازی و خدمات الکترونیکی داخل شهرداری تهران (Back Office)

۸۴

۲-۲- توسعه هوشمندسازی و خدمات الکترونیکی شهروندی (Front Office)

۸۶

۳-۲- توسعه زیرساخت های هوشمندسازی

۸۷

۴-۲- توسعه تعاملات هوشمند با سایر نهادها

۸۸

۳- نظام مندی، شفافیت و کارآمدی مالی و اقتصادی

۸۹

۱-۳- مقایسه کارآمدی بودجه و عملکرد

۸۹

۱-۳-۱- مقایسه تغییرات بودجه مصوب با دوره مشابه

۱-۳-۲- مقایسه تغییرات بودجه و عملکرد به تفکیک جاری و عمرانی در بازه ۶۹ تا ۹۵

۱-۳-۳- بررسی عملکرد درآمد شهرداری تهران در بازه ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۶

۱-۳-۴- مقایسه رشد وصول درآمدهای پایدار و سایر درآمدها از کل درآمدهای نقد در بازه ۸۴ تا ۹۵

۱-۳-۵- مقایسه سهم وصولی درآمد حاصل از عوارض شهرسازی در سال ۸۴ و ۹۵ نسبت به کل درآمدها

۲-۳- بررسی وضعیت دارایی و بدهی های شهرداری تهران

۹۲

۳-۲-۱- بررسی وضعیت دارایی های شهرداری تهران

۳-۲-۲- بررسی وضعیت بدهی های شهرداری تهران

۳-۳- اقدامات راهبردی و اصلاح رویه های مالی

۹۲

۳-۳-۱- اصلاح نظام حسابرسی شهرداری تهران از حسابداری نقدی به حسابداری تعهدی

۳-۳-۲- استقرار سامانه هوشمند جامع مالی

۳-۳-۳- یکپارچه سازی کلیه فرآیند های مالی در چارچوب حسابداری تعهدی به عنوان اولین سازمان دولتی

و عمومی در کشور

۳-۳-۴- استقرار نظام جامع ذیحسابی در شهرداری تهران

۳-۳-۵- ایجاد خزانه داری متمرکز

۳-۳-۶- ارائه به هنگام گزارش های تفریغ

۳-۳-۷- تهیه صورت های مالی تلفیقی

۳-۳-۸- تایید حسابرسی صورت های مالی شهرداری تهران

۳-۳-۹- نظام مند کردن فرآیند مبادلات غیر نقد

۳-۳-۱۰- ایجاد مخزن مالکیت و آرشیو الکترونیک اسناد مالکیت املاک شهرداری

۴- توسعه منابع انسانی

۹۶

۴-۱- تاسیس معاونت توسعه منابع انسانی

۹۶

۴-۲- منابع انسانی

۹۶

۴-۱-۱- وضعیت شاخص های کلان منابع انسانی شهرداری تهران

۴-۲-۱- اقدامات کلان و راهبردی در حوزه منابع انسانی

۴-۲-۲-۱- راه اندازی سامانه جامع و هوشمند منابع انسانی

۴-۲-۲-۲- برگزاری سه دوره آزمون تبدیل وضعیت کارکنان

۴-۲-۲-۳- تشکیل کمیته های منابع انسانی

۴-۲-۲-۴- تجمیع پیمانکاران جذب منابع انسانی

۴-۲-۲-۵- تدوین و بازنگری مستمر در دستورالعمل های منابع انسانی

۴-۲-۲-۶- استقرار نظام ارزیابی عملکرد ۳۶۰ درجه مبتنی بر سامانه هوشمند ارزیابی عملکرد

۴-۲-۲-۷- ارتقای سطح آموزش کارکنان

۴-۲-۲-۸- ارتقاء سطح خدمات به ایثارگران

۴-۳- شناسایی و انتصاب مدیران

۹۹

۴-۳-۱- تاسیس اداره کل ارزشیابی و کارگزینی مدیران

۴-۳-۲- اقدامات کلان در حوزه شناسایی و انتصابات مدیران

۴-۳-۳-۱- تدوین مدل بومی شایستگی مدیران شهرداری

۴-۳-۳-۲- شناسایی و ایجاد بانک اطلاعات مدیران

۴-۳-۳-۳- برگزاری کانون های ارزیابی مدیران

۴-۳-۴- نظام مند شدن انتصاب مدیران

۴-۳-۵- رشد توانمندی های مدیریتی در بانوان

۴-۴- سلامت و رفاه کارکنان

۱۰۱

۴-۴-۱- وضعیت شاخص های کلان حوزه سلامت و رفاه کارکنان

۴-۴-۲- اقدامات مهم در حوزه سلامت و رفاه کارکنان

۴-۴-۱- اقدامات و تسهیلات مهم برای ارتقای سلامت کارکنان

۴-۴-۲- اقدامات و تسهیلات مهم برای مسکن کارکنان

۴-۴-۳- اقدامات مهم در افزایش تسهیلات رفاهی کارمندان

۴-۵- سازمان بازنشستگی

۱۰۳

۴-۵-۱- وضعیت کلان خدمات بازنشستگی

۴-۵-۲- اقدامات مهم حوزه خدمات بازنشستگی

۴-۵-۱- تأسیس مرکز خدمات رفاهی بازنشستگان

۴-۵-۲- برگزاری مسابقات ورزشی و مراسمات مناسبتی

۴-۵-۳- پرداخت کمک هزینه پرستاری

۴-۶- تشکیل ستاد تکریم ارباب رجوع

۱۰۴

فصل سوم

۱۰۵

جوایز و نشان های شهر و شهرداری تهران

۱- اهم جوایز بین المللی و ملی شهر تهران

۱۰۶

۲- اهم جوایز بین المللی و ملی شهرداری تهران

۱۰۷

فصل چهارم

۱۱۱

اهم پروژه های در دست اقدام

۱- پروژه خط ۶ متروی تهران

۱۱۲

۲- پروژه های نمایشگاه بین المللی شهر آفتاب

۱۱۳

۳- فاز اول پایانه جدید شرق

۱۱۴

۴- مجموعه فرهنگی و تجاری برج طغرل

۱۱۵

۵- ساختمان شماره ۲ شهرداری تهران

۱۱۶

۶- مسجد ولیعصر (عج)

۱۱۶

۷- موزه مشاهیر

۱۱۶

فصل اول

اقدامات در حوزه مدیریت شهر تهران و ارائه
خدمات به شهروندان

۱- مدیریت و توسعه قانونمند و پایدار شهر

چارچوب‌های بنیادین طرح‌های توسعه شهری تهران را اسناد فرادستی چون سند چشم‌انداز ۱۴۰۴، طرح جامع راهبردی- ساختاری شهر تهران، برنامه‌های پنج‌ساله توسعه کشور و برنامه‌های پنج‌ساله شهرداری تهران تشکیل داده و منویات و توصیه‌های مقام معظم رهبری در خصوص مدیریت شهری به ویژه در حوزه شهرسازی راهنمای برنامه‌ریزی و اقدام قانونمند در این زمینه طی دوازده سال گذشته بوده است.

تحکیم و تثبیت قانونمندی شهری با بهره‌گیری از اصول برنامه‌ریزی شهری و اجرای ۱۰۳ مصوبه مرتبط با حوزه شهرسازی و معماری در شورای اسلامی شهر تهران (حداصل سالهای ۱۳۸۴-۱۳۹۶) توسط معاونت شهرسازی و معماری، بستر مدیریت قانونمند شهر را فراهم آورده است.

۱-۱- تهیه، یکپارچه‌سازی، اجرا و پایش مستمر طرح‌های توسعه شهری

برنامه/ طرح	ویژگی	نتیجه	وضعیت هدایت و توسعه شهر
طرح جامع اول	✓ نخستین طرح جامع تهران با افق بیست ساله تا ۱۳۷۰ و مصوب ۱۳۴۹ ✓ مساحت ۷۲۵ کیلومتر مربع ✓ ظرفیت جمعیت پذیری ۵۵ میلیون نفر	مبنای هدایت توسعه شهر تهران تا انقلاب اسلامی (۱۳۵۷)	✓ فرآیند توسعه، حفاظت، هدایت و ساماندهی قانونی حداقل‌سالیهای ۱۳۵۷-۱۳۴۹ ✓ تصمیم‌های مقطعی و صرفاً بر مبنای انبوهی از یخ‌شنامه‌های داخلی حداقل‌سالیهای ۱۳۵۷-۱۳۸۶، شامل مصوبات شورای طرح و بررسی (۱۳۵۶/۹/۳۰ تا ۱۳۶۵/۱۱/۳۰)، مصوبات شورای نظارت بر گسترش شهر تهران (۱۳۵۲/۷/۲۲ تا ۱۳۶۷/۶/۷)، مصوبات کمیسیون ماده پنج (از ۱۳۶۶/۴/۲۱ تاکنون) و مصوبات شوراهای شهرسازی و معماری ایران (از ۱۳۵۱ تاکنون)
طرح ساماندهی شهر تهران	✓ دومین طرح جامع تهران و مصوب ۱۳۷۰ ✓ مساحت ۷۲۹ کیلومتر مربع ✓ ظرفیت جمعیت پذیری ۷۰٫۱ میلیون نفر	به رغم ابلاغ طرح توسط شوراهای شهرسازی و معماری، از سوی شهردار وقت تهران غیرقابل اجرا تشخیص و اجرایی نگردید.	
طرح مجموعه شهری تهران	✓ مصوب ۱۳۸۱	به شهرداری تهران ابلاغ نگردید.	

برنامه طرح	ویژگی	نتیجه	وضعیت هدایت و توسعه شهر
طرح راهبردی - ساختاری توسعه و عمران شهر تهران (طرح جامع)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ تعیین چشم انداز و الگوی کلی توسعه شهر ✓ رویکرد راهبردی - ساختاری و متفاوت از روال متعارف شهر ✓ تدقیق خط محدوده مصوب شهر و تهیه نقشه محدوده شهر ✓ فشرده سازی شهر و جلوگیری از گسترش محدوده شهر با کاهش و تدقیق وسعت و محدوده شهر از ۷۴۰ کیلومتر مربع به ۶۱۵ کیلومتر مربع ✓ ظرفیت جمعیت پذیری ۱۰،۵۷ میلیون نفر ✓ مصوب ۱۳۸۶/۸/۲۱ ✓ اقی طرح: ۲۰ سال 	<p>قانونمندی شهر</p> <p>ابلاغ طرح توسط شورای عالی شهرسازی و معماری، پذیرش شهرداری تهران و تهیه الزامات اجرای طرح (تهیه طرح تفصیلی و طرحهای موضوعی و موضوعی) و عمل در چارچوب طرحهای توسعه شهری</p>	<p>۱۳۸۶ تاکنون</p> <p>(۱) نقش شهرداری تهران:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ مشارکت در تهیه طرح جامع: با تهیه الگوی توسعه مناطق در سال ۱۳۸۱، تاسیس نهاد مطالعات و برنامه ریزی شهر تهران در سال ۱۳۸۳ و انتخاب مشاور مادر و هفت نهاد تخصصی برای مطالعات فرادست، مکمل و پشتیبان و بازیابی با یک مشاور خارجی (APUR). ✓ تهیه و تصویب طرحهای تفصیلی مناطق بر اساس الگوی توسعه مناطق و منطبق با پهنه بندی طرح جامع (با مقیاس ۱:۱۰۰۰۰، ۱۳۸۷/۹/۴) ✓ تهیه، یکپارچه سازی و ابلاغ طرح تفصیلی یکپارچه شهر تهران (مشتمل بر ۴۰۶ برگ نقشه) در قالب ۲۱ لایه، ۹۴ زمینه (Field) و ۲۵۰ مولفه (Parameter) در مقیاس ۱:۲۰۰۰ و در سیستم اطلاعات مکانی (GIS)؛ سال ۱۳۹۱-۱۳۹۰
طرح تفصیلی یکپارچه شهر تهران	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ملاک عمل برای استفاده از اراضی و ساخت و ساز ✓ برای اولین بار در کشور تهیه طرح جامع به صورت همزمان با طرح تفصیلی ✓ مصوب ۱۳۹۰/۱/۳۰ کمیسیون ماده ۵، ابلاغی ۱۳۹۱/۱/۱۵ و تأیید شورای عالی شهرسازی و معماری ۱۳۹۱/۲/۴ 	<p>نظام مندی شهر بر اساس:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ الگوی توسعه مناطق و پهنه بندی طرح جامع ✓ دادههای مکانی به روز شده ✓ بازخورد اجرای اجرایی شهرداری مناطق 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ تدوین ضوابط و مقررات طرح تفصیلی در نحوه استفاده از اراضی و ساخت و ساز در پهنه های سکونت، فعالیت، مختلط و حفاظت و سبز ✓ تهیه و راه اندازی سامانه طرح تفصیلی جدید شهر تهران و مدیریت لایه های مختلف اطلاعاتی و اعمال ضوابط و مقررات مربوطه و اعمال حرام مصنوع و طبیعی شهر تهران (تاریخی، امنیتی، تاسیساتی و...) در چارچوب سامانه یکپارچه شهرسازی تحت WEB ✓ تهیه طرحهای اجرایی مناطق بالغ بر ۲۰۴ طرح از سال ۹۱ تاکنون با مقیاس ۱:۵۰۰ جهت تعیین بر و کف املاک و انعکاس آن بر روی نقشه های طرح تفصیلی ✓ تهیه طرح راهبردی حریم پایتخت
برنامه ها و طرح های موضوعی	<ul style="list-style-type: none"> ✓ اسناد پایه ای و مبنا برای ساماندهی توسعه و عمران شهری تهران و برنامه عملیاتی آن ✓ مجموع مساحت طرح های موضوعی در سطح شهر تهران بالغ بر ۹۷۱۹ هکتار 	<p>۴۵ طرح موضوعی اتمام یافته و ۴۶ طرح در دست اقدام (از سال ۹۳ تاکنون)</p>	<p>(۲) نقش کمیسیون ماده پنج شهر تهران عبارتست از:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ تصویب طرح تفصیلی یکپارچه شهر تهران به همراه نقشه ها و دفترچه ضوابط و مقررات مربوطه، بررسی مغایرت های طرح تفصیلی و انطباق آن با طرح جامع شهر تهران ✓ تصویب ضوابط مکان یابی و ساخت و ساز بناهای بلند مرتبه شهر تهران ✓ تصویب طرح های اصلاحی شهرک ها (شهید محلاتی، قائم، ژاندارمری و صدف)، دانشگاه آزاد (حصارک)، پردیس فناوری دانشگاه صنعتی شریف ✓ تصویب طرح های موضوعی و ساماندهی ه ✓ تصویب طرح های منظر شهری محله باغ آذری، نعمت آباد غربی، خوب بخت ✓ تصویب طرح های مجتمع پارک هوا فضا و پارس، تهران لند، پروژه لارک، شمس اقدسیه، فاز دوم مجموعه برج میلاد ✓ تصویب طرح موضوعی - موضوعی احیاء و ساماندهی آرامستانهای شهر تهران ✓ تصویب ضوابط و مقررات در بافت های فرسوده شهر تهران، پارکینگ های عمومی، پارکینگ های اختصاصی محلی، هتل ها، زیربونه (G۳۳۳ حفاظت ویژه)، فضای مشای ساختمان ها، قطعات چند پهنه ای، ✓ تصویب پایش طرح تفصیلی مناطق ۲۲ گانه (به غیر از منطقه ۲۲)
پایش مستمر طرح تفصیلی یکپارچه شهر تهران	<ul style="list-style-type: none"> ✓ پایش اول (۱۳۹۱) ✓ پایش دوم (۱۳۹۴ تاکنون) ✓ بازیابی و تهیه طرح تفصیلی ویژه منطقه ۱۲ بر اساس طرح ارتقای کیفیت زندگی در مرکز تاریخی (با رویکرد توسعه گردشگری و زیست مومنانه) ✓ بازیابی و تهیه طرح تفصیلی ویژه منطقه ۲۲ ✓ بررسی و اتخاذ تصمیم در خصوص ۲۳۵۳ معبر 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ کاهش ۸۶۳ هکتار پهنه سکونت ✓ افزایش ۶۰۳ هکتار پهنه فعالیت ✓ کاهش ۵۷۳ هکتار پهنه مختلط ✓ افزایش ۸۳۳ هکتار پهنه حفاظت ✓ افزایش مجموعاً ۶۲۷ هکتار به خدمات تثبیت شده ✓ افزایش ۴۳۱ هکتار در لایه خدمات عمومی ✓ افزایش ۱۹۶ هکتار در لایه خدمات فضای سبز، تجهیزات شهری و پارکینگ ✓ کاهش ظرفیت سکونت پذیری به میزان ۵۰۰۸۵۶ نفر 	<p>چالش ها:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ عدم همکاری وزارت کشور و راه و شهرسازی برای اجرایی کردن حریم طرح جامع و رفع تعارضات قانونی و تقسیمات کشوری ✓ فقدان طرح مجموعه شهری برای هدایت اسکان و فعالیت در گستره مجموعه شهری تهران ✓ تعارضات قانونی و مدیریتی با شهرهای هم جوار ✓ بلاتکلیفی مدیریت یکپارچه حریم پایتخت ✓ وجود تخلف با مجوزهای غیر قانونی ولی رسی بعضی مراجع ✓ وجود دو ساختار مدیریت دولتی و بخش عمومی در حریم ✓ تداخل محدوده کنونی حریم با مرز تقسیمات کشوری ✓ عدم ساماندهی نقاط سکونتگاهی واقع در حریم شهر تهران و بلا تکلیفی کانونهای جمعیتی
طرح راهبردی - ساختاری حریم پایتخت	<ul style="list-style-type: none"> ✓ رویکرد ایجاد کمر بند سبز پیرامون تهران و مدیریت یکپارچه حریم پایتخت ✓ مصوب شورای عالی شهرسازی و معماری ✓ افزایش محدوده حریم شهر تهران در طرح جامع از ۱۲۰۰ به ۶۰۰۰ کیلومتر مربع 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ایجاد مدیریت یکپارچه در منطقه کلاشهری تهران و امکان کنترل تحولات پیراشهری تهران ✓ تحدید ساخت و ساز مسکونی در مجاورت مرز محدوده 	<p>چالش ها:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ عدم همکاری وزارت کشور و راه و شهرسازی برای اجرایی کردن حریم طرح جامع و رفع تعارضات قانونی و تقسیمات کشوری ✓ فقدان طرح مجموعه شهری برای هدایت اسکان و فعالیت در گستره مجموعه شهری تهران ✓ تعارضات قانونی و مدیریتی با شهرهای هم جوار ✓ بلاتکلیفی مدیریت یکپارچه حریم پایتخت ✓ وجود تخلف با مجوزهای غیر قانونی ولی رسی بعضی مراجع ✓ وجود دو ساختار مدیریت دولتی و بخش عمومی در حریم ✓ تداخل محدوده کنونی حریم با مرز تقسیمات کشوری ✓ عدم ساماندهی نقاط سکونتگاهی واقع در حریم شهر تهران و بلا تکلیفی کانونهای جمعیتی

«مهم ترین طرح های موضوعی عبارتند از: توسعه و ساماندهی پردیس شمشه تهران، ساماندهی کوهساران (شمالی و شرقی) ساماندهی پهنه های صنعتی پاک با فناوری بالا و خوشه های صنعتی، طراحی شهری محور گردشگری - طبیعت (اراضی فوقانی تونل رسالت) حفاظت و ساماندهی طرشت، طرح راهبردی توسعه فضاهای زیر سطحی، ساماندهی اراضی روگذر راه آهن تهران - تبریز، صیانت و حفاظت از باغات کن، مدیریت، برنامه ریزی و ساماندهی رود دره فرحزاد و حفاظت، ساماندهی باغشهر ولایت، ساماندهی عرصه های شهری و زمینه های نیازمند برنامه ریزی و مداخله هماهنگ، تهیه لایحه مدیریت یکپارچه حریم ولایحه کمر بند سبز حریم.

«مهمترین طرح های ساماندهی عبارتند از: محدوده فرحزاد، بهسازی و نوسازی و تجهیز بازار تهران، مجموعه پردیس بهارستان (مجلس شورای اسلامی)، چهارصد دستگاه، توسعه فضاهای فرهنگی، میدان امام خمینی (ره)، ارتقاء کیفیت محور ۱۷ شهریور، ارتقاء کیفیت زندگی در مرکز تاریخی شهر تهران، اراضی مجاور مسیل کن (منطقه ۱۸)، حرم عبدالعظیم (ع) و ورزشگاه پاس و راه آهن.

۱-۲- قانونمندی، شفافیت و تحول در فرآیند صدور مجوزهای ساختمانی

اقدامات تحولی شهرداری تهران در زمینه ارتقای قانونمندی و شفافیت و اصلاح فرآیندهای شهرسازی شامل موارد ذیل می باشد:

○ ○ توسعه خدمات الکترونیک، هوشمندسازی سامانه شهرسازی و به حداقل رساندن نقش کاربران، پیاده سازی ضوابط و مقررات طرح تفصیلی و سایر ضوابط و مقررات ملاک عمل در سامانه شهرسازی، تغییر و ارتقاء سیستم منطقه‌ای (پام) به سامانه فراگیر (سامانه شهرسازی)، صدور دستور نقشه هوشمند، دسترسی آزاد شهروندان به اطلاعات نوسازی ملک خود از طریق سایت شهرداری تهران و حذف رانت اطلاعاتی، حذف استعلامات غیر ضروری و متعدد در فرآیند صدور پروانه و گواهی‌های ساختمانی و ایجاد ارتباط بین سازمانی با سایر ادارات، سازمان‌ها (از جمله سازمان ثبت احوال کشور، وزارت نیرو و...) که منجر به حذف بازدیدهای میدانی و موازی شهرداری و ثبت اسناد، حذف درخواست‌های مکرر و ایجاد ادبیات مشترک گردیده است.

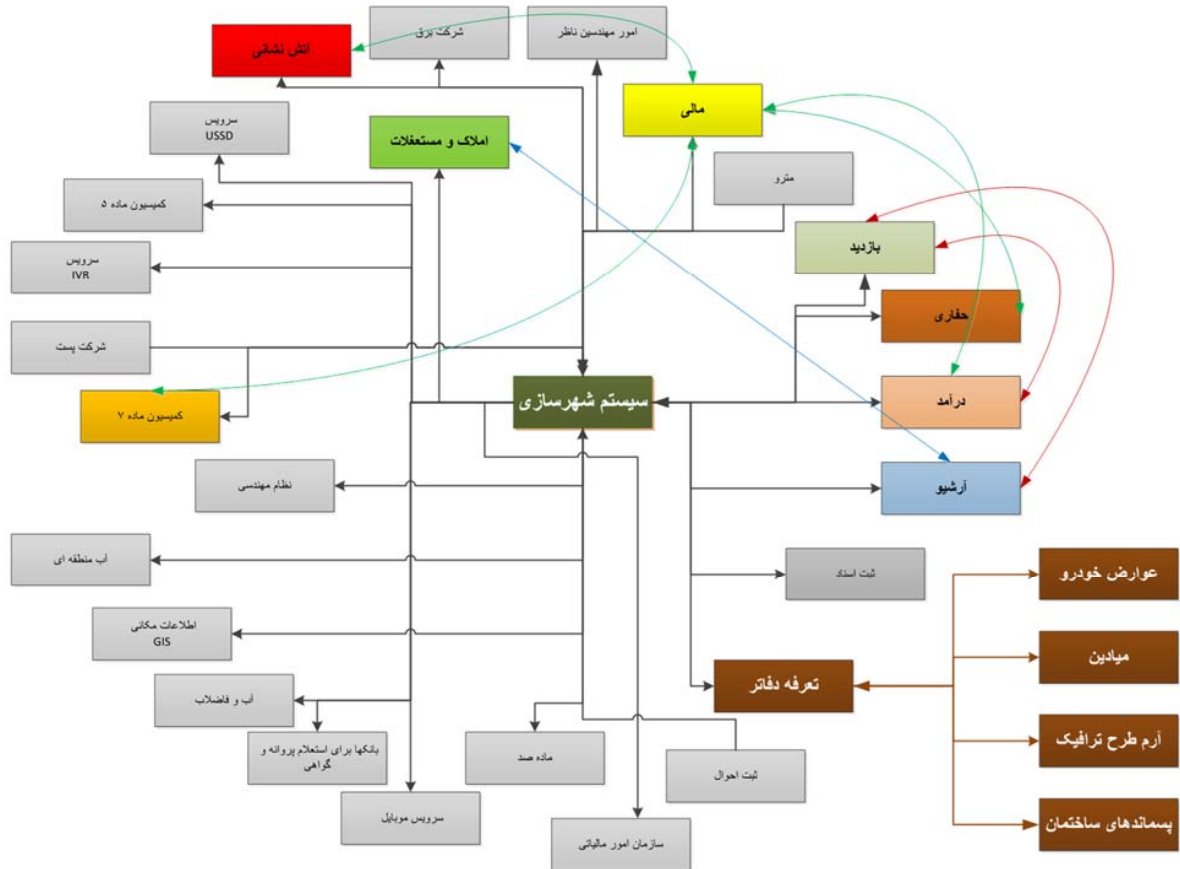
○ ○ تغییر شیوه صدور پروانه ساختمان به پروانه‌های دو مرحله‌ای (پروانه شهرسازی و پروانه ساخت)، جایگزینی نقشه‌های با مقیاس ۱/۱۰۰۰ به جای نقشه‌های با مقیاس ۱/۲۰۰۰ در سامانه اطلاعات مکانی و امکان انجام فرآیند بر و کف سیستمی، صدور شناسنامه فنی و ملکی برای ساختمان، یکپارچه سازی آرشیو الکترونیک مدارک و اسناد (مربوط به شهرسازی، درآمد و نوسازی، فضای سبز و املاک و مستغلات)، حذف نقل و انتقال پرونده‌های کاغذی و پرونده‌های فیزیکی و صدور مجوزهای ساختمانی بدون حضور متقاضی و به صورت الکترونیکی، درج کلیه اطلاعات مربوط به میزان و نحوه محاسبه ردیف‌های گوناگون عوارض صدور پروانه‌های ساختمانی اعم از عوارض سهم شهرداری (زیربنای مسکونی و تراکم پایه مالی)، آموزش و پرورش، ایمنی، توسعه حمل و نقل ریلی، بهای خدمات مدیریت پسماندهای ساختمانی و عمرانی، سازمان تأمین اجتماعی، حق الزحمه ناظران (نظام مهندسی) بطور دقیق و شفاف در فرم‌های اعلام عوارض که منجر به اصلاح فرآیندها و افزایش شفافیت در اقدامات مجموعه شهرسازی و معماری شهرداری تهران گردیده است.

○ ○ راه اندازی و واگذاری فعالیتها به دفاتر خدمات الکترونیک شهر که منجر به کاهش میانگین زمان صدور پروانه از ۱۲۰ روز به ۵۵ روز و ارتقاء ایران در ارزیابی بانک جهانی در پروژه بهبود فضای کسب و کار (DOINGBUSINESS2017) از رتبه ۱۶۷ در سال ۲۰۰۷ به ۲۷ در سال ۲۰۱۷ گردیده است.

ارتباطات داخلی و برون سازمانی پروژه شهرسازی

○ کاهش مصوبات موردی کمیسیون ماده پنج طی دوازده سال اخیر و صدور مجوز ساختمانهای بلند مرتبه صرفاً بر اساس مصوبات کمیسیون ماده پنج (در مقایسه با تعدد ساختمانهای بلند مرتبه فاقد مجوز قبل از سال ۱۳۸۵) که بیانگر ارتقای قانونمداری در شهرداری تهران است.

مصوبات موردی کمیسیون ماده پنج				سال
سهم بلند مرتبه از کل مصوبات موردی	تعداد مصوبات بلندمرتبه سازی	بیشتر از ۲۰ طبقه (بلند مرتبه)	۱۲ الی ۲۰ طبقه (بلند مرتبه)	تا ۱۱ طبقه
۲۸,۵٪	۲۰۸	۵۲	۱۵۶	۵۲۲
				۱۳۹۵-۱۳۸۵

سال	وضعیت ساختمانهای بلند مرتبه شهر تهران			
	قبل از سال ۱۳۸۵ (فاقد پروانه)	قبل از سال ۱۳۸۵ (با پروانه)	از سال ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۱ (پروانه صادره)	از سال ۱۳۹۱ تاکنون (پروانه صادره)
تعداد	۱۹۵	۲۸۱	*۱۶۳	۱۲۶
	کل بلند مرتبه‌ها تا پایان سال ۱۳۹۵ (مورد)			۷۶۵

* برخی پروانه‌های صادره در بازه ۸۵ تا ۹۱ مربوط به مصوبات پیش از سال ۱۳۸۵ کمیسیون ماده ۵ شهر تهران است.

۱-۲-۱- استانداردهای دستورالعمل‌های شهرسازی

ردیف	عناوین برخی دستورالعمل‌های شاخص صادره	تاریخ
۱	تهیه و تدوین ضوابط و مقررات طرح تفصیلی جدید شهر تهران	۱۳۹۱
۲	دستورالعمل نحوه پیش‌آمدگی ساختمان‌ها به میدین و دور برگردان‌ها	۱۳۹۱
۳	تهیه سند راهبردی مدیریت و حفاظت از بافت و بناهای تاریخی - فرهنگی تهران	۱۳۹۰-۱۳۹۲
۴	تهیه پیش‌نویس سند سیاست‌های تشویقی برای حفاظت و احیای بناهای تاریخی و تکمیل و اصلاح ضوابط و مقررات طرح تفصیلی در زیربنه حفاظت فرهنگی و تاریخی شهر تهران G۳۲۱ با رویکرد توسعه پایدار	۱۳۹۴-۱۳۹۶
۵	تدوین لایحه چگونگی اخذ عوارض ارزش بهینه ناشی از اجرای طرح‌های تفصیلی جدید و اخذ مصوبه آن از شورای اسلامی شهر تهران	۱۳۹۳
۶	تهیه و تدوین دستورالعمل دو مرحله‌ای شدن صدور پروانه ساختمانی و عملیاتی نمودن آن	۱۳۸۷-۱۳۹۶
۷	تهیه دستورالعمل اجرای توافقتنامه چهارجانبه فی مابین شورای اسلامی شهر تهران، شهرداری، وزارت راه و شهرسازی و سازمان نظام مهندسی در الزام به اجرای پروانه‌های ساختمانی توسط مجری ذیصلاح درخصوص پروژه‌های بالای ۳۰۰۰ مترمربع	۱۳۹۳
۸	بخشنامه نحوه اجرای مفاد تفاهمنامه مشترک معاونت شهرسازی و معماری شهرداری تهران با اداره کل ثبت اسناد و املاک در تنظیم پایانکارهای ساختمانی صادره بر اساس فرمت مورد توافق و پیاده‌سازی آن در سامانه شهرسازی	۱۳۹۵-۱۳۹۲
۹	تهیه دستورالعمل ایمنی اجرای سیستم‌های حفاظت و ایمنی از حریق و حوادث برای ساختمان‌های مسکونی و لزوم استعلام آتش‌نشانی قبل از صدور پروانه ساختمان‌های غیر مسکونی بیش از یک طبقه	۱۳۸۶
۱۰	تدوین لایحه اصلاحیه مجوز ارزش واگذاری امتیاز تراکم و تعرفه تغییر کاربری ساختمان و پارکینگ و تدقیق عوارض تطویل صدور پروانه جهت وحدت رویه در مناطق ۲۲ گانه	۱۳۹۳
۱۱	تدوین ضوابط و استاندارد ملی پارکینگ‌های مکانیزه و اختصاصی با همکاری معاونت حمل و نقل و ترافیک شهرداری تهران	۱۳۹۴
۱۲	تصویب ضوابط فضاهای مشاع در ساختمان‌های مسکونی و غیرمسکونی و پارکینگ‌های طبقاتی در کمیسیون ماده پنج	۱۳۸۷
۱۳	دستورالعمل نما موقت شهری با هدف ساماندهی بصری شهر تهران و الزام به رعایت اجرا در کارگاه‌های ساختمانی، نصب تابلو مشخصات فنی پروژه، وحدت رویه الگوی حصار کارگاهی و رنگبندی حصار کارگاهی و نحوه و میزان اشغال معابر پیرامون کارگاه‌های ساختمانی در محبت نگهداشت شهر	۱۳۹۴-۱۳۹۰
۱۴	ابلاغ دستورالعمل الزام صدور شناسنامه فنی ساختمان قبل از پیش‌فروش و اعمال آن در سامانه شهرسازی	۱۳۹۶-۱۳۹۵
۱۵	تهیه و تدوین لایحه ساماندهی، صیانت و حفاظت از باغات و اراضی مشجر در محدوده قانونی و حریم شهر تهران	۱۳۹۵
۱۶	تدوین لایحه اخذ عوارض ساختمان‌های نیمه‌کاره و اخذ مصوبه مربوطه از شورای شهر و اعمال آن در سامانه شهرسازی	۱۳۹۶-۱۳۹۵
۱۷	دستورالعمل نحوه تمدید پروانه‌های ساخته نشده و پروانه‌های تغییر نقشه و اعمال آن در سامانه شهرسازی	۱۳۹۵

۱-۳- توزیع متوازن فضاهای خدماتی متناسب با نیاز شهروندان

مطابق سند طرح جامع (مصوب ۱۳۸۶)، متولی تامین خدمات فضای سبز، تجهیزات شهری و پارکینگ، شهرداری بوده و مسئولیت تامین خدمات آموزشی، درمانی و بهداشتی، فرهنگی، مذهبی، ورزشی، گردشگری (تفریحی و پذیرایی) و تأسیسات شهری بر عهده دستگاه های ذیربط دولتی نهاده شده است. با این حال شهرداری تهران مطابق سیاست اصولی خود مبنی بر تحول شهرداری از یک سازمان خدماتی به نهادی اجتماعی، تلاش گسترده ای در توسعه زیرساخت های خدماتی کرده است که حاصل آن افزایش قابل ملاحظه در سرانه های خدماتی شهر تهران بوده است.

سطوح خدماتی شهر تهران در طول ۱۲ سال اخیر، حدوداً دو برابر شده و از ۹۷۷۵ هکتار به ۱۷۰۶۰٫۹ هکتار افزایش یافته که ۷۱ درصد این افزایش (معادل ۶۹۴۱٫۶ هکتار)، توسط شهرداری تهران احداث گردیده است. از طرفی پراکنش خدمات ایجاد شده متناسب با پراکنش جمعیت در شهر تهران است، به عبارتی دیگر متناسب با توزیع جمعیت شهر حدود ۵۲ درصد خدمات احداث شده در شمال محور انقلاب و حدود ۴۸ درصد در جنوب آن احداث شده است (جمعیت شهر تهران براساس برآورد سرشماری سال ۹۵ در شمال محور انقلاب حدود ۴٫۲ میلیون نفر و در جنوب محور انقلاب حدود ۳٫۹ میلیون نفر است).

موضوع	وسعت در سال ۱۳۸۴ (هکتار)	سرانه بر اساس جمعیت مبنای طرح جامع (۷۴۰۰۰۰ نفر مترمربع)	وسعت در سال ۱۳۹۵ (هکتار)	سرانه بر اساس جمعیت سال ۱۳۹۵ (۸۷۰۰۰۰ نفر مترمربع)	تغییرات سرانه (مترمربع)	تغییرات سرانه (درصد)	تغییرات سطوح خدماتی (درصد)	میزان تامین شده توسط شهرداری در ده سال اخیر (هکتار)	تامین شده توسط شهرداری در ده سال اخیر (درصد)
فضای سبز (فقط بوستانهای عمومی)	۵۰۰۰	۶٫۷	۱۰۹۲۲	۱۲٫۵	۵٫۸	۸۶٫۶۰٪	۱۱۱٫۴۴٪	۵۹۲۲	۱۱۱٫۰۰٪
تأسیسات و تجهیزات	۱۴۴۶	۱٫۹۵	۱۸۸۶٫۴	۲٫۱	۰٫۱۵	۷٫۷۰٪	۳۰٫۴۶٪	۲۰۹٫۹	۱۵٫۰۰٪
تفریحی - گردشگری	۵۹۸	۰٫۸۱	۸۸۱٫۳	۱٫۰۱	۰٫۲	۲۴٪	۴۷٫۳٪	۲۳۷٫۳	۴۰٫۰۰٪
درمانی	۴۱۸	۰٫۵۶	۴۳۶٫۸	۰٫۵	-۰٫۰۶	-۰٫۰۶٪	۴۰٫۵۰٪	۱۱٫۴	۳٫۰۰٪
ورزشی	۹۶۸	۱٫۳۱	۱۳۰۴٫۵	۱٫۵	۰٫۱۹	۱۴٫۵۰٪	۳۴٫۷۶٪	۳۰۳٫۸	۳۰٫۰۰٪
فرهنگی	۲۹۲	۰٫۳۹	۷۴۴٫۹	۰٫۸۶	۰٫۴۷	۱۲۰٫۵۰٪	۱۵۵٫۱۰٪	۲۵۲	۸۶٫۰۰٪
مجموع	۹۷۷۵	۱۳٫۱۴	۱۸۰۶۰٫۹	۲۰٫۵	۷٫۵۲	۵۷٪	۸۴٫۷٪	۶۹۴۱٫۶	۷۱٫۰۰٪

۴-۱- کنترل و نظارت بر ساخت و ساز در شهر - صیانت و حفاظت از حریم شهر تهران

نظارت دقیق بر محدوده شهر تهران و جلوگیری از هرگونه گسترش بی رویه شهر با نظارت دقیق و قانونی بر ساخت و سازهای داخل و خارج از محدوده قانونی شهر در طی دوازده سال اخیر در دو بخش شهر و حریم توسط شهرداری تهران دنبال شده است. تأسیس شرکت شهربان و حریم بان در سال ۱۳۸۷ یکی از اقدامات مهم در این زمینه بوده است و تاکنون اقداماتی را با هدف کنترل، نظارت و انضباط بخشی در ساخت و ساز شهر تهران انجام داده که برخی از آنها عبارتند:

- اقدام در خصوص رفع سد معبر ساختمانی و آزادسازی گذرها نظارت بر اجرای حصار کارگاهی، تابلو، جان پناه و لفاف به میزان ۱۴۹۹۷۲ مورد

- شناسایی، پیشگیری و رفع آثار تخلف از ساخت و ساز غیرمجاز (شهر و حریم) به میزان ۵۷۸۷۹۵ مورد

- شناسایی و جلوگیری از تخلف ساختمانی املاک دارای مجوز به میزان ۷۶۷۸۲۹ مورد

- صیانت و اجرای احکام کمیسیون ماده ۱۰۰ به میزان ۱۸۹۸۲ مورد

- تهیه و تدوین اطلس (شهر، حریم و معبر) به منظور تهیه مرجع کاملی از اطلاعات، شناسایی و پهنه بندی مناطق همچنین دسته بندی روند تخلفات در سه حوزه شهر، حریم و معبر به منظور افزایش سرعت، دقت و سهولت در تصمیم گیری و انجام ماموریت ها

۱-۴-۱- کنترل و نظارت بر ساخت و ساز در شهر

اهم اقدامات شهرداری تهران طی دوره ۱۲ ساله گذشته عبارتند از:

- تدوین و ابلاغ دستورالعمل نصب حصار کارگاهی استاندارد، تابلوی مشخصات پروژه و لفاف کارگاهی جهت ایمنی کارگاه و شهروندان

- اعمال آراء شورای انتظامی و بررسی آنها در شوراهای امن (امور مهندسیین ناظر)

- تشکیل کمیته ساماندهی ارائه خدمات مهندسی در جهت ارتقای کیفیت ساخت و ساز در راستای تحقق اهداف ماده ۱۶۸ برنامه پنج ساله پنجم توسعه با هدف حل مشکلات پیش روی ساخت و ساز شهری، کنترل صلاحیت مهندسان ذیصلاح طبق تبصره ۱۳ آئین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و تشکیل «شورای امن» در راستای اجرای تبصره ۷ ماده صد قانون شهرداری ها به منظور ارتقاء کیفیت ساخت و ساز با نظارت بر عملکرد مهندسیین ناظر.

- تشکیل کمیسیون آشنشانی جهت تعیین تکلیف پلاکهایی که احداث شده و تاریخ صدور پروانه آن ها قبل از ابلاغ مبحث سوم مقررات ملی ساختمان می باشد.

○ ○ اجرایی نمودن مباحث مقررات ملی ساختمان و ماده ۳۳ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان در الزام به انجام آزمایش های ژئوتکنیک و مکانیک خاک، جوش، بتن و مقاومت مصالح ساختمانی در مراحل اجرای پروژه های ساختمانی و الزام به استفاده از مصالح ساختمانی استاندارد و رعایت کلیه مشخصات فنی مندرج در اسناد، مدارک و نقشه های فنی پروژه ها و نحوه کنترل و نظارت بر فعالیت و ایمنی تاور کرین ها و داربست ها در کارگاه های ساختمانی.

۱-۴-۲- صیانت و حفاظت از حریم شهر تهران

○ ○ نصب نشانک (مارکر) و اجرای پیلارها، نصب تجهیزات هوشمند و شبکه نمودن پیلارها (۶۵۸ مورد).

○ ○ تعیین زیر پهنه G323 در حدفاصل محدوده کالبدی شهر (ساخت و سازها) تالبه شهر به عنوان نوار سبز برای حفاظت و صیانت از محدوده و جلوگیری از گسترش کالبدی شهر.

○ ○ کنترل محدوده کنونی حریم شهر تهران به وسعت ۱۸۵۰ کیلومتر مربع (با احتساب محدوده شهر) و جلوگیری از ساخت و ساز غیرمجاز با نشانه گذاری و تدقیق مجدد خط حریم و نصب تجهیزات هوشمند به منظور ممانعت از ساخت و ساز غیرقانونی دستاوردهای تشکیل کمیته صیانت از حریم کلانشهر تهران به شرح جدول ذیل می باشد.

عنوان اقدام	واحد	ابتدای سال ۸۵ تا پایان نیمه اول ۹۵
جلوگیری از ساخت و ساز غیرمجاز	تعداد	۸۷۵۰
تخریب ساخت و ساز غیرمجاز	تعداد	۳۱۸۳
	وسعت (هکتار)	۱۱۳۹
جنگل کاری کمربند سبز تهران	وسعت (هکتار)	۳۹۱۳۲

۱-۴-۳- برخورد قانونی با تخلفات ساختمانی در محدوده قانونی و حریم شهر تهران (کمیسیون های ماده ۱۰۰)

تخلفات ساختمانی دهه اخیر به دلایل متعددی روند نزولی داشته که ارتقاء و بهینه سازی صدور آراء پرونده های تخلفات ساختمانی، بهبود نظام مدیریت اجرایی و سازمانی و تعاملات فراسازمانی در اجرای آراء کمیسیون ماده ۱۰۰ و توسعه شهر الکترونیک و هوشمندسازی، کاهش زمان رسیدگی به پرونده های تخلفات ساختمانی از ۸۰ روز به ۵۴ روز در دوره ۱۲ ساله از آن جمله است.

۱-۵- حفظ و ارتقاء محیط زیست شهری

یکی از سیاست‌های اصولی شهرداری تهران در دوره کنونی، تلاش برای حفظ و ارتقاء میراث طبیعی شهر بوده است که اهم اقدامات ساختاری در این چارچوب به شرح زیر است:

- ○ تشکیل ستاد محیط زیست و انرژی از سال ۸۲
- ○ انجام مطالعات و ثبت میراث طبیعی شهر تهران
- ○ پیاده سازی نظام مدیریت محیط زیست (ایزو ۱۴۰۰۱)
- ○ تدوین و اجرای مدل رتبه‌بندی ساختمان‌های دوستدار محیط زیست
- ○ تشکیل شورای راهبردی محیط زیست
- ○ آموزش‌های شهروندی برای ۱۲۷۰ هزار خانوار
- ○ ارزیابی اثرات زیست محیطی ۴۰ پروژه عمرانی شهرداری تهران
- ○ تشکیل ۳۷۰ خانه محیط زیست و کانون‌های محیط زیست در سطح مناطق ۲۲ گانه

۱-۵-۱- تلاش برای مدیریت و کاهش آلودگی صوتی

- ○ پایش مستمر آلودگی صوتی در نقاط مختلف و شناسایی نقاط با میزان آلودگی بیش از حد مجاز
- ○ احداث ایستگاه‌های سنجش آلودگی صوتی (برای اولین بار) و افزایش آنها به ۳۹ ایستگاه تا پایان مردادماه سال ۹۶
- ○ احداث ایستگاه‌های سیار سنجش آلودگی صدا (برای اولین بار) و افزایش تعداد آنها به ۶ ایستگاه تا پایان مردادماه سال ۹۶
- ○ نصب دیوارهای عایق صوتی (برای اولین بار) و افزایش مساحت آنها در حاشیه بزرگراه‌ها به ۲۷۹۰۰ مترمربع تا پایان مردادماه سال ۹۶
- ○ استفاده از پوشش گیاهی به منظور ایجاد عایق و حفاظ صوتی در حاشیه بزرگراه‌ها - ضلع شرقی بزرگراه شهید چمران و محدوده کوی دانشگاه - در پایان سال ۹۵
- ○ توزیع مکانی یکنواخت ایستگاه‌های سنجش آلودگی صدا در سطح شهر تهران (سرانه مکانی ایستگاه‌ها به ازای هر ۲۰ کیلومتر مربع، از صفر ایستگاه در سال ۸۴ به ۱,۲ ایستگاه در سال ۹۵ ارتقاء یافته است).
- ○ تهیه نقشه تراز صوتی مناطق ۲۲ گانه شهر تهران

۱-۵-۲- تلاش برای مدیریت و کاهش آلودگی هوا

- ○ تهیه طرح جامع مدیریت آلودگی هوای شهر تهران که در صورت اجرا موجب حل معضل آلودگی هوای تهران در

یک بازه زمانی ۶ تا ۸ ساله خواهد شد؛ ارائه طرح به دولت که با پذیرش کارآیی طرح مقرر شد دولت نسبت به اجرای طرح اقدام نماید.

○○ تعیین تغییرات مکانی و زمانی انواع مختلف آلاینده‌ها جهت اتخاذ تدابیر مدیریتی به منظور کاهش معضل آلودگی هوا توسط مدیریت شهری

○○ شاخص مساحت پوشش داده شده توسط ایستگاه‌های سنجش آلودگی هوا به ازای هر ۵۰ کیلومتر مربع از ۰,۳ ایستگاه در سال ۸۴ به ۱,۴ ایستگاه تا پایان مرداد ۹۶ ارتقاء یافته است.

○○ پایش مستمر و نظام‌مند آلاینده‌های زیست محیطی و اطلاع‌رسانی به همشه‌ریان از طریق ایستگاه‌های آلودگی هوا

○○ اهم اقدامات کمی شهرداری تهران در راستای مدیریت و کاهش آلودگی هوا به شرح جدول زیر است:

شاخص	واحد سنجش	ابتدای سال ۸۴	مرداد سال ۹۶
اتوبوس اسقاطی	دستگاه	۴۵۳	۵۲۲۳
اتوبوس با عمر بیش از ۱۵ سال	دستگاه	۴۷۱	۹۱
متوسط سن ناوگان اتوبوس	سال	۶	۹,۸
اتوبوس‌های بازسازی شده	دستگاه	-	۱۲۰,۸
می‌بوس‌های نوسازی شده	دستگاه	-	۷۱۸
تاکسی‌های نوسازی شده	دستگاه	۱۷۰,۱	۵۹۴۵۳
تاکسی‌های دوگانه سوز	دستگاه	۳۲۷۲۴	۶۵۶۰۱
متوسط عمر ناوگان تاکسیرانی	سال	۶,۴	۵,۴
تاکسی‌های با عمر بیش از ۱۵ سال	دستگاه	۳۲۲۱	۵۹۳
نسب فیلتر دوده بر ناوگان دیزل حمل و نقل عمومی	عدد	۰	۴۸
تویض کاتالیزت‌های تاکسی‌های درون شهری	عدد	۰	۶۸۰۰
انتقال واحدهای آلاینده و استقرار آنها در محل‌های مجاز	واحد	۲۱۰۰	۷۰۰۰
ایستگاه سنجش آلودگی هوا	عدد	۵	۲۱
تابلوی نمایشگر آلودگی هوا	عدد	۱۰	۱۷
تعداد روزهای پاک و سالم (رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است)	روز	۲۷۶	۲۷۷

○○ از سال ۹۱ دولت به تعهد خود مبنی بر پرداخت بیش از ۸۰ درصد قیمت اتوبوس در شهر تهران عمل نکرده است.

۱-۲-۵-۱- خودروهای مدرن و پاک

اهم اقدامات انجام شده طی دوازده سال گذشته به شرح ذیل است:

○○ انجام مذاکرات و مکاتبات مورد نیاز نسبت به کاهش تعرفه گمرکی ورود خودروهای هیبریدی به کشور و جایگزینی این خودروها با ناوگان فرسوده با حجم بالای آلاینده‌گی.

○○ جایگزین نمودن موتورسیکلت‌های کاربراتوری با موتورسیکلت‌های برقی (میزان آلاینده‌گی هر موتورسیکلت کاربراتوری چندین برابر یک خودرو است).

○○ الزام به استفاده از موتورسیکلت‌های برقی در منطقه ۱۲ و به ویژه محدوده بازار

عنوان	واحد سنجش	پایان ۸۴	پایان مرداد ۹۶
اتوبوس‌های برقی و هیبریدی ناوگان اتوبوس‌رانی	دستگاه	صفر	۶۷
تاکسی‌های پاک و استاندارد ناوگان تاکسیرانی	دستگاه	صفر	۱۴۴۹
موتورسیکلت‌های برقی	دستگاه	صفر	۳۴

۱-۵-۲-۲- معاینه فنی

اقدامات صورت گرفته عبارتند از:

○ رشد چشمگیر میزان مراجعه به مراکز معاینه فنی در نتیجه اجرای طرح منطقه کم‌انتشار آلودگی (LEZ)، تعیین حدود جدید

معاینه فنی و راه‌اندازی سیستم یکپارچه معاینه فنی (سیمفا) در نیمه دوم سال ۱۳۹۵

○ بهره‌گیری از ۵۰ درصد ظرفیت اسمی سالیانه مراکز معاینه فنی در سال ۱۳۹۵ و رشد ۶۰ درصدی نسبت به سال

۱۳۹۴

○ موظف نمودن شرکت‌ها و سازمان‌های وابسته به شهرداری به انجام طرح معاینه فنی برای خودروهای متعلق به

شهرداری

○ ممنوعیت تردد خودروهای سنگین در روز، مطابق مصوبه شورای ترافیک شهر تهران مورخ ۱۱/۱۰/۹۵، در سه

محدوده منطقه دوازده، بزرگراه‌های آزادگان، بسیج و یاسینی و همچنین منطقه‌ای محدود به غرب بزرگراه‌های امام علی

در شهرداری منطقه یک، شمال بزرگراه صدر حدفاصل بزرگراه امام علی (ع) تا بزرگراه مدرس، شمال مدرس حدفاصل

بزرگراه صدر و بزرگراه آیت الله هاشمی (نیایش)

عنوان	واحد سنجش	پایان ۸۴	پایان مرداد ۹۶	توضیحات
خطوط مکانیزه معاینه فنی خودرو سبک تحت بهره‌برداری	خط	۲۶	۴۰	-
ظرفیت اسمی سالیانه مراکز معاینه فنی	عدد	۱۴۰۴۰۰۰	۲۱۹۰۰۰۰	-
آمار مراجعات خودروهای سبک به مراکز معاینه فنی	عدد	۴۸۵۵۲۲	۵۳۶۰۰۰	عدد سال ۸۴ مربوط به پایان سال است لیکن عدد درج شده تا پایان مرداد ۹۶ مربوط به ۵ ماه است. (میزان مراجعه برای سال ۹۵ برابر ۱۰۸۶۴۴۰ است)
خطوط مکانیزه معاینه فنی خودرو سنگین (اتوبوس) تحت بهره‌برداری	خط	صفر	۶	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.

۱-۵-۳- تلاش برای مدیریت و کاهش آلودگی آب و خاک

با توجه به نقش مهم شهرداری تهران به عنوان متولی ارائه و مدیریت خدمات در حوزه پسماندهای شهری، اهم اقدامات ارزشمند صورت گرفته با هدف جلوگیری و کاهش آلودگی آب و خاک به شرح ذیل می‌باشد:

شاخص	واحد	ابتدای سال	مرداد سال	توضیحات
مساحت تبدیل شده مراکز دفن به فضای سبز	هکتار	۰	۴۰۰	عدد مربوط به پایان سال ۹۵ است.
تعداد سیستم زباله‌گیر در شبکه جمع‌آوری آب‌های سطحی	تعداد	-	۱۲	عدد مربوط به پایان سال ۹۵ است.
اجرای سیستم‌های تصفیه روان‌آب آلوده	تعداد	-	۶	عدد مربوط به پایان سال ۹۵ است.
دپوهای جمع‌آوری زباله در سطح شهر	تعداد(هزار)	۱۵۰۰	۵۲	-
ظرفیت سامانه ریجکت سوز تهران	تن در روز	-	۲۰۰	عدد مربوط به پایان سال ۹۵ است.
ظرفیت سامانه‌هاضم بی‌هوازی(دایجستر)	تن در روز	-	۳۰۰	عدد مربوط به پایان سال ۹۵ است.
تصفیه شیرابه	مترمکعب در روز	۰	۲۰۰	-
دریاچه شیرابه	هکتار	۱۸	۰	دریاچه شیرابه امحاء شده است که تاثیر مثبت بر کیفیت محیط زیست داشته است.
سطل زباله	عدد	۶۰۰۰	۵۳۸۳۴	عدد مربوط به پایان سال ۹۵ است.
مرکز دفن بهداشتی پسماند	تعداد	۰	۱	با ظرفیت ۳۵۰ هزار متر مکعب
تهیه سم و نظارت بر مصرف آن برای کنترل جانوران موذی	کیلوگرم	۳۲۹۰۰	۱۲۰۰۰	عدد مربوط به پایان سال ۹۵ است.

۱-۵-۴- مدیریت انرژی و استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر

افزایش تقاضا برای انواع مختلف انرژی ناشی از رشد جمعیت و تغییر الگوی زندگی، استفاده بی‌رویه از حامل‌های انرژی، تخریب محیط زیست و کاهش بهره‌وری انرژی، اهمیت حفظ و مدیریت صحیح انرژی را دوچندان کرده است. در این راستا شهرداری تهران اقدام به تدوین و اجرای مدل رتبه‌بندی ساختمان‌های دوستدار محیط زیست نموده است. اهم اقدامات شهرداری تهران در حوزه استفاده و ترویج انرژی‌های تجدیدپذیر به شرح زیر است:

شاخص	واحد سنجش	ابتدای ۸۴	پایان مرداد ۹۶	توضیحات
نیروگاه خورشیدی	تعداد	۰	۱	با ظرفیت ۵۰ کیلو وات ساعت در سال ۹۴
تجهیز ساختمان‌ها به سیستم انرژی‌های نو	تعداد	۰	۱۲	-
تجهیز بوستان‌ها به سیستم خورشیدی	تعداد	۰	۸	-
آبگرمکن خورشیدی	تعداد	۰	۸۰۰	-
بوستان انرژی*	تعداد	۰	۸	در سطح مناطق: منطقه ۱ (رحمان آباد) منطقه ۳ (خلیج فارس) منطقه ۴ (الغدیر) منطقه ۱۰ (نیلوفر) منطقه ۱۷ (سبزه) منطقه ۲۲ (دوستدار کودک و آیشار)
ساختمان انرژی**	تعداد	۰	۱۰	مناطق ۱، ۳، ۴، ۶، ۸، ۱۴، ۱۷، ۲۲ و ۸ ساختمان در دست احداث
بهینه‌سازی مصرف انرژی در ساختمان‌های شهرداری تهران (اصلاح الگوی مصرف)	مورد	۰	۵۱۸	-

* بوستان انرژی به بوستان‌هایی اطلاق میشود که با توجه به امکانات موجود، مجهز به تجهیزات انرژی‌های تجدید پذیر می‌شوند.
** ساختمان انرژی به ساختمانی گفته می‌شود که با توجه به امکانات موجود، مجهز به تجهیزات انرژی‌های تجدیدپذیر می‌شوند.

۱-۴-۵-۱- مدیریت منابع آبی و پایش شاخص‌های محیط زیست

در اجرای برنامه مصوب پنج ساله مبنی بر تامین آب مورد نیاز و افزایش بازدهی آبیاری فضای سبز و پارک‌ها با تاکید بر صرفه جویی در مصرف آب و حذف بهره‌گیری از آب آشامیدنی برای آبیاری، شهرداری تهران اقداماتی را به شرح ذیل را انجام داده است:

- مطالعات ساماندهی مسیل‌های شهر تهران
  - بهبود مدیریت قنوات و روان آب‌های شهری با تهیه طرح جامع ۸۰ رشته قنات
  - افزایش تعداد پروژه‌های آبیاری تحت فشار تا ۷۲ هکتار
- اهم شاخص‌های کمی عملکرد شهرداری تهران در حوزه مدیریت منابع آب به شرح جدول زیر است:

شاخص	واحد سنجش	ابتدای سال ۸۴	مرداد سال ۹۶	توضیحات
راندمان مصرف آب	درصد	۳۰	۵۱	عدد مربوط به پایان سال ۹۵ است.
نسبت استفاده از روش‌های نوین آبیاری	درصد	۲۰	۶۰	عدد مربوط به پایان سال ۹۵ است.
حجم کل آب مصرفی برای آبیاری فضای سبز	میلیون مترمکعب در سال	۶۶	۱۸۰	عدد مربوط به پایان سال ۹۵ است.
قنوات سازماندهی و بازسازی شده جهت آبیاری فضای سبز	کیلومتر	۲۷	۱۴۲,۶۲	عدد مربوط به پایان سال ۹۵ است.
مخازن ذخیره آب جهت آبیاری فضای سبز	تعداد	۵۴	۴۲۶	-
مخازن ذخیره آب جهت آبیاری فضای سبز	هزار متر مکعب	۷۰	۶۰۴	-
حجم آب استحصال شده قابل استفاده از طریق تصفیه فاضلاب در سال	متر مکعب	-	۲۷۰,۰۰۰	-
شناسایی مسیر قنوات	میل	-	۴۰۰۰	عدد مربوط به پایان سال ۹۵ است.
ساماندهی قنوات	کیلومتر	-	۱۰۸	عدد مربوط به پایان سال ۹۵ است.
احیاء قنوات	رشته	-	۴۶	عدد مربوط به پایان سال ۹۵ است.

۱-۶- حفظ و ارتقای کیفیت محیط شهری و ساماندهی کالبدی آن

یکی از سیاست‌های اصولی شهرداری تهران در دوره کنونی، حفظ و ارتقاء کیفیت محیط شهری و ساماندهی کالبدی شهر بوده است؛ که مهم‌ترین اقدامات در تحقق این سیاست به شرح زیر است:

۱-۶-۱- احیا و حفاظت فعال از میراث تاریخی و فرهنگی

- تولید سند جامع حفاظت و مدیریت از بافت‌ها و بناهای تاریخی شهر تهران
- تدوین سند راهبردی مدیریت و حفاظت بافت و بناهای تاریخی - فرهنگی تهران در سال ۹۱
- تثبیت کلیه ابنیه ارزشمند میراث فرهنگی و حرایم هر یک در نقشه‌های طرح تفصیلی شهر تهران
- بازبینی و تهیه طرح تفصیلی منطقه ۱۲ براساس طرح ارتقای کیفیت زندگی در مرکز تاریخی (با رویکرد توسعه گردشگری و زیست مومنانه)

- احیاء دروازه‌های تاریخی شهر تهران (دروازه‌های حضرت عبدالعظیم، غار و دولت)
- توجه به نقش آفرینی و پیاده‌مداری راسته‌های تاریخی در ساماندهی سیما و منظر شهری و پیاده‌راه‌سازی خیابان‌ها و راسته‌های مهم شهری در حصار صفوی و ناصری (پامنار، صف، باب‌همایون، سی‌تیر، گذر شهید طرخانی (بازارچه شاهپور)، امامزاده یحیی، گذر منوچهری، گذر صوفیانی، بازارچه عودلاجان)
- احیا و مرمت و ساماندهی بناها و اماکن تاریخی و تقویت بافت ارزشمند (حمام نواب، خانه دبیرالملک، سرای کاظمی)؛

- شناسایی جداره‌های ارزشمند و بازپیرایی آنها همچون ناصر خسرو، سعدی، بهارستان، مصطفی خمینی، پامنار، خیابان اکباتان، خیابان مولوی، میدان مشق، خیابان کوشک و ۱۷ شهریور، حسن آباد و...
- تملک و عملیات اجرایی مرمت ساختمان خانه شهر
- بازسازی و بهسازی بناهای تاریخی حصار ناصری مانند بازسازی عمارت عین الدوله، موزه علی اکبرخان صنعتی، باغ نگارستان، خانه سیمین دانشور، خانه اتحادیه، خانه فولادوند، عمارت ارباب هرمز، میدان مشق، سردر باغ ملی، خانه مینایی (در حال مرمت)، خانه کاشف السلطنه
- مرمت بناهای تاریخی خارج محدوده حصار ناصری همچون آشیانه‌های پرواز فرودگاه قلعه مرغی، برج آزادی، باغ فردوس و...
- تهیه طرح ساماندهی میداين و مراکز مهم بافت تاریخی شهر تهران (میدان امام خمینی، مشق، چشمه علی و ...)
- شناسایی و مستند سازی بناهای واجد ارزش شهر تهران
- تعیین حریم بناهای ثبت شده در فهرست آثار ملی ایران
- افزایش مشارکت شهروندان در حفاظت از میراث تاریخی با راه اندازی سامانه تعاملی ثابا (ثبت اطلاعات بناهای ارزشمند)

عنوان اقدام	واحد	ابتدای سال ۸۴	پایان مرداد ۹۶	توضیحات
ارتقاء کیفی فضاهای با هویت	مورد	۴	۷۰	برخی موارد عبارتند از: احیاء و بازسازی خانه و باغ اتحادیه، خانه فولادوند، سردر باغ ملی ساماندهی و ارتقاء کیفی میدان مشق، محله جماران کفسازی و ساماندهی محور تاریخی کوشک مصری مرمت و بازسازی عمارت کتابخانه پروین اعتصامی باغ نگارستان، موزه علی اکبر خان صنعتی، بیت امام (ره)، خانه ارباب هرمز مرمت و احیاء ۱۸ زورخانه در سطح شهر تهران بازسازی ساختمان میراثی اولین موسسه آموزش عالی ایران طرح مرمت و بازسازی میدان بهارستان، خانه رومی طرح ارتقاء کیفی مرحله اول و دوم ساختمان بلدیة سابق طرح مرمت و باززنده سازی آرامگاه ملک المتکلمین طراحی بازار شهرستانی

۱-۶-۲- بهسازی، نوسازی و بازسازی بافت‌های فرسوده

رویکرد و اقدامات شهرداری تهران در ۱۲ سال اخیر منجر به رشد چشمگیر نوسازی بافت فرسوده شهر تهران به میزان ۳۸ درصد در فاصله سالهای ۸۴ تا ۹۶ گردیده که مقایسه آن با نرخ ۸ درصد نوسازی بافت فرسوده در

سطح کشور (بدون در نظر گرفتن تهران) بیانگر اثرگذاری این اقدامات و سیاستهای اتخاذ شده توسط شهرداری تهران می باشد (نرخ نوسازی بافت های فرسوده در کل کشور ۱۳ درصد است که ۵ درصد از آن مربوط به سهم تهران در نوسازی ۳۸ درصد بافت های فرسوده شهر است).

○ ○ حذف کلیه عوارض وصولی شهرداری از صدور پروانه در بافت فرسوده
○ ○ اعمال معافیت ساکنین بافت های فرسوده از پرداخت هزینه واگذاری انشعابات آب و فاضلاب، برق، گاز و مخابرات

○ ○ تهیه بسته تشویقی شهرسازی ویژه ساکنین بافت فرسوده (اعطاء تخفیف مطابق بسته تشویقی و بخشش جرایم قبلی)

○ ○ سیاستگذاری مبتنی بر محله محوری و تأسیس ۵۰ دفتر خدمات نوسازی با پوشش دهی ۱۴۹ محله و پوشش ۹۰ درصد بافت های فرسوده شهر تهران و تهیه ۱۳۹ سند نوسازی محلات بافت فرسوده مورد تأیید شهرداری .
مهم ترین شاخص های عددی در نوسازی بافت های فرسوده به شرح جدول زیر است:

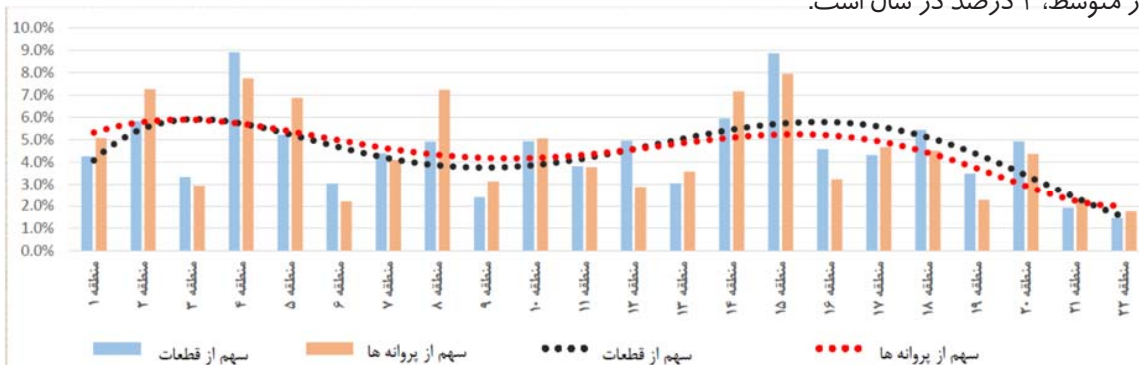
توضیحات	پایان مرداد ۹۶	ابتدای سال ۸۴	واحد	شاخص
محدوده بافت های فرسوده در سال ۱۳۸۵ مصوب گردید.	۳۲۶۸	-	هکتار	مساحت بافت فرسوده (مصوب ۱۳۸۵)
	۱۴۷۹۱	-	هکتار	مساحت بافت ناپایدار (مصوب ۱۳۸۶)
	۲۰۶۲۳۴	-	عدد	تعداد پلاک های بافت فرسوده
	۲۵۲۹	-	هکتار	مساحت پلاک های بافت فرسوده
-	۸۱۸۳۹	۱۲۷۶۸	عدد	تعداد پلاک های نوسازی شده
-	۸۴۴,۷	۱۷۷,۶	هکتار	مساحت بافت فرسوده نوسازی شده شهر تهران (تجمعی)
-	۳۸	۶,۲	درصد	میزان نوسازی بافت های فرسوده
-	۴۴۸۲۰۴	۱۲۷۳۰	عدد	تعداد پروانه های صادره انفرادی در بافت فرسوده (تجمعی)
-	۲۰۵۰,۲	۳۸۱,۴	هکتار	مساحت زیربنای پروانه های صادره انفرادی در بافت فرسوده (تجمعی)
-	۹۱۰۹	۳۰	عدد	تعداد پروانه های صادره تجمعی در بافت فرسوده (تجمعی)

توضیحات	پایان مرداد ۹۶	ابتدای سال ۸۴	واحد	شاخص	
-	۸۰۷,۳	۲,۳	هکتار	مساحت زیربنای پروانه‌های صادره تجمیعی در بافت فرسوده (تجمعی)	
-	۵۷۳۱۳	۱۲۷۶۰	عدد	تعداد کل پروانه‌های صادره در بافت فرسوده (انفرادی و تجمعی)	
-	۲,۶	۲	عدد	میانگین تعداد پلاک‌های تجمیعی در بافت فرسوده (تجمعی)	
-	۶۸۳	۰	میلیارد تومان	میزان تخفیف ارائه شده (تجمعی)	
-	۸۹	۲۰	هکتار	مساحت معبر آزاد شده (تجمعی)	
-	۶۱۲۹	-	فقره وام	پرداخت تسهیلات با تعدیل ۵٪ سهم شهرداری	
-	۵۷۷	-	عدد	تعداد واحدهای تکمیل شده از طریق منابع اوراق مشارکت (صرفاً مسکونی)	
-	۲۶۵۸	-	عدد	تعداد واحد تکمیل شده پروژه‌های نوسازان	
-	۲۲,۷	-	هکتار	مساحت پروژه‌های تکمیل شده نوسازان	
آمار مربوط به پایان سال ۱۳۹۵ است.	۹۶۳	-	میلیارد تومان	پروژه‌های نوسازان	هزینه کرد نوسازی بافت‌های فرسوده
	۵۴۸	-	میلیارد تومان	پروژه‌های اوراق مشارکت	
	۴۲۹,۶	-	میلیارد تومان	تملك املاک معارض بزرگراه امام علی (ع)	
	۷۱,۷	-	میلیارد تومان	دفاتر خدمات نوسازی	
	۰,۹	-	میلیارد تومان	پروژه‌های محرک توسعه	
	۲۳	-	میلیارد تومان	تعهد پرداخت یارانه سود بانکی	

۱-۶-۳- نوسازی شهری

توجه به زلزله خیز بودن شهر تهران و نیز میزان آسیب پذیری بسیار زیاد ابنیه و ساختمان‌های قدیمی شهر تهران که آئین نامه‌های مربوط به مقررات ملی ساختمان در خصوص حفاظت از زلزله در آن لحاظ شده است، نوسازی شهر تهران را به یکی از چالش‌های اصلی پیش روی مدیریت شهری کنونی تهران بوده است. در این راستا مهمترین ویژگی پروانه‌های صادره، پراکنش متعادل در سطح شهر تهران متناسب با تعداد پلاک‌های هر منطقه است. نرخ نوسازی در شهر تهران، به طور متوسط، ۲ درصد در سال است.

برآورد حداکثر ظرفیت ساخت و ساز در تهران، طبق ضوابط مصوب طرح تفصیلی به شرح جدول زیر است:

پهنه کلان	وسعت ناخالص (هکتار)	وسعت خالص (هکتار)	حداکثر ظرفیت ساخت و ساز طبق ضوابط طرح تفصیلی (میلیون متر مربع)	میزان ساخت و ساز شش سال اخیر طبق پروانه‌های صادره (میلیون متر مربع)	حداکثر ظرفیت باقی مانده ساخت و ساز (میلیون متر مربع)
سکونت R	۲۴۷۳۱,۶	۱۸۸۱۹,۰	۴۳۶,۸	۷۳,۳	۳۶۳,۵
فعالیت S	۱۷۲۵۳,۸	۱۳۳۹۸,۰	۲۴۷,۰	۱۸,۸	۲۲۸,۲
مختلط M	۴۹۴۱,۷	۳۶۸۱,۹	۸۱,۱	۱۲,۰	۶۹,۱
مجموع	۴۶۹۲۷,۱	۳۵۸۹۸,۹	۷۶۴,۹	۱۰۴,۱	۶۶۰,۸

از ابتدای ابلاغ طرح تفصیلی (در سال ۹۱) تا کنون، پروانه ساختمانی در شهر تهران صادر شده که ۱۴۸۹ مورد در عرض گذر ۶ متر با متوسط تعداد طبقات ۴,۴ طبقه صادر شده است. همچنین بیشترین تعداد پروانه ساختمانی مربوط به عرض گذر ۱۲ متر با متوسط تعداد طبقات ۴,۹ طبقه بوده است.

در طرح تفصیلی جدید مطابق مصوبه شورای عالی شهرسازی و معماری (در سال ۹۱) به منظور ایجاد تعادل در توسعه شهر، تراکم پایه مالی در کلیه پهنه‌های مسکونی (R) واقع در شمال محور انقلاب معادل ۱۲۰ درصد وسعت ملک برابر (سند مالکیت) و در جنوب محور انقلاب معادل ۱۸۰ درصد وسعت ملک برابر (سند مالکیت) تعیین گردید و این امر موجب حمایت از ساخت و ساز در مناطق جنوبی شهر تهران و تشویق و سوق دادن سازندگان برای نوسازی مناطق جنوبی شهر که عمدتاً دارای بافت فرسوده و ناپایدار می باشند، شده است.

۱-۶-۴- ساماندهی سیما و منظر شهری با تأکید بر هویت ایرانی-اسلامی

موضوع مدیریت نما و منظر شهری، همواره یکی از اولویت‌های در مدیریت بافت کالبدی تهران بوده است که مورد تأکید رهبر انقلاب و از موارد و تأکیدهای اجرایی ایشان به مدیریت شهری تهران بوده است. در این راستا، اهم اقدامات شهرداری تهران به شرح زیر است:

- تشکیل معاونت معماری و نما در ساختار «اداره کل معماری و ساختمان» معاونت شهرسازی و معماری شهرداری تهران
- تشکیل شورای ارتقای کیفی معماری و نما در شهرداری تهران
- تهیه برنامه راهبردی مدیریت منظر شهری تهران (در حال انجام)
- ارائه الگوی ساماندهی و بهسازی نمای بیرونی مساجد و نمازخانه‌های داخل اماکن عمومی

- تدوین سند راهبردی طراحی نما برای ساختمان‌های با اهمیت شهری
- شناسایی و مستند سازی جداره‌های واجد ارزش شهر تهران
- طراحی جداره خیابان دماوند (حداصل میدان امام حسین تا بزرگراه شهید باقری)
- طراحی، اجرا و نظارت طرح ارتقای کیفی سیمای جداره خیابان پیروزی با رویکرد مشارکتی
- تدوین ضوابط عام نما (انضباط نما)
- تدوین ضوابط هماهنگی، تداوم و انسجام بصری نماهای شهری در مناطق ۲۲ گانه (در حال انجام)

کمیته‌های تخصصی مرتبط		
کارگروه معماری و منظر شهری	بررسی و تصویب نمای ساختمان‌های بسیار شاخص با مساحت بیش از ۲۰۰۰۰ متر مربع یا بیش از ۲۰ طبقه	کمیته‌های سه گانه ارزیابی معماری و نما
کمیته نمای بناهای شاخص	بررسی و تصویب نمای ساختمان‌های شاخص با مساحت بیش از ۱۰۰۰۰ متر مربع یا بیش از ۱۲ طبقه	
کمیته نمای مناطق ۲۲ گانه	بررسی و تصویب نمای ساختمان‌های با مساحت کمتر از ۱۰۰۰۰ متر مربع و کمتر از ۱۲ طبقه (۳۲۰۰ مورد)	
کمیته تخصصی معماری مساجد و نمادهای مذهبی شهر تهران (۵۰ مورد نما یا نقشه تایید شده)		

همچنین اهم اقدامات شهرداری تهران در زیباسازی فضاها، معابر و ساختمان‌های شهر تهران به شرح زیر است:

عنوان اقدام	واحد	ابتدای سال ۸۴	پایان مرداد ۹۶	توضیحات
نورپردازی بناها و معابر شهری	مورد	۱۰۵	۵۸۳	بناهای با ارزش میدان مشق، برج آزادی، سردر دانشگاه تهران، دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران، سر در باغ ملی، مسجد النبی و لنجک، مسجد سیدالشهداء (ع)، مسجد الغدیر، حسینیه ارشاد، مسجد الرسول، مدرسه عالی شهید مطهری، مسجد و بقعه امامزاده یحیی، موزه آبگینه، خانه هنرمندان، دارالفنون، موزه نقاشی پشت شیشه، نمای داخلی و بیرونی ساختمان شورای شهر، جداره ورودی مجلس قدیم (بهارستان)، کاخ دادگستری، دانشگاه تهران، موزه ایران باستان، بنای آتشکده آدریان، چشمه علی، ساختمان، شمس‌العماره، موزه پست و مخابرات، اجرای ویدئو مپینگ بر روی نمای قزاقخانه
پیرایش و حذف زوائد بصری	مساحت (مترمربع)	۱۸۹۰	۱۶۲۱۰۰	تقاطع بزرگراه شهید محلاتی، ۳۰ دستگاہ پل در بزرگراه امام علی، ۲۰ دستگاہ پل در محور آزادگان، تقاطع بزرگراه شهید چمران- حکیم، بزرگراه امام رضا (ع)، پل پارک وی، پل تقاطع ستاری همت، پل روگذر همت، میدان حسن آباد، بلوار کشاورز، خیابان ولیعصر، بوستان شوش و...
محور انقلاب (حداصل میدان انقلاب تا چهارراه ولیعصر، حد فاصل چهارراه ولیعصر تا میدان فردوسی، حد فاصل میدان فردوسی تا دروازه دولت)، میدان بهارستان، محور ناصر خسرو (۷۰٪ پروژه انجام شده)، محور سعدی، میدان منیریه، محور ۱۷ شهریور، نمای سینما مرکزی، چهارراه مخبرالدوله، خیابان طیس، خیابان حرم عبدالعظیم (ع)، میدان امام خمینی (ره) خیابان ۱۵ خرداد، خیابان خیام (حداصل میدان محمدیه تا ۱۵ خرداد) و...				

<p>نقاشی دیواری و گرافیک محیطی</p> <p>مورد</p> <p>۵۳۴</p> <p>۲۲۵۴</p>	<p>برگزاری ۴ دوره دوسالانه دیوارنگاری شهری تهران</p> <p>برگزاری دوسالانه نقاشی دیواری شاهدان شهر (دیوارنگاری شهدای دفاع مقدس)</p> <p>برگزاری رویدادهای مختلف دیوارنگاری شامل رویداد ماه مهربانی (طراحی و اجرای دیوارنگاری جداره‌های بیرونی مدارس) و ...</p> <p>رویداد تهران شهر نقاشی</p> <p>رویداد دیوارنگاری رویش (ویژه دانشجویان رشته‌های هنر)</p> <p>اجرای بیش از ۲۵۰ اثر نقاشی دیواری با عنوان شهدا و ...</p>
<p>فضای سبز عمودی اجرا شده در جداره‌های شهری (نما و بام سبز)</p> <p>مساحت (مترمربع)</p> <p>۱۷۴۵</p> <p>۱۰۹۵۰۰</p> <p>-</p>	<p>برگزاری ۴ دوره دوسالانه دیوارنگاری شهری تهران</p> <p>برگزاری دوسالانه نقاشی دیواری شاهدان شهر (دیوارنگاری شهدای دفاع مقدس)</p> <p>برگزاری رویدادهای مختلف دیوارنگاری شامل رویداد ماه مهربانی (طراحی و اجرای دیوارنگاری جداره‌های بیرونی مدارس) و ...</p> <p>رویداد تهران شهر نقاشی</p> <p>رویداد دیوارنگاری رویش (ویژه دانشجویان رشته‌های هنر)</p> <p>اجرای بیش از ۲۵۰ اثر نقاشی دیواری با عنوان شهدا و ...</p>

۱-۶-۵- بهسازی، ساماندهی و مناسب سازی فضاها و ابنیه شهری

شهرداری تهران به منظور ارتقاء کیفیت فضاها و ابنیه شهری اقدامات ذیل را انجام داده است:

- ○ تهیه طرح جانمایی مساجد در سطح شهر تهران
- ○ تدوین راهنمای طراحی شهری معابر با پهنه کار و فعالیت
- ○ تدوین راهنمای طراحی شهری برای معابر احداثی و اصلاحی
- ○ تهیه برنامه راهبردی طرح یکپارچه برای خیابان‌های انقلاب، ولیعصر و کارگر شهر تهران در انطباق با سند طرح ساختاری - راهبری شهر تهران
- ○ طراحی شهری خیابان‌های امام خمینی، جمهوری، لاله زار، فردوسی، ابن سینا، پیروزی ناصر خسرو و انقلاب
- ○ الزام به جانمایی و اجرای جک معلول و طراحی واحدهای مسکونی معلولین و تأمین محل پارکینگ معلول در ساختمانها

هنگام صدور پروانه ساختمانی

عنوان اقدام	واحد	ابتدای سال ۸۴	پایان مرداد ۹۶	توضیحات
بهسازی و ساماندهی روددره‌ها	تعداد	۰	۷	روددره‌های فرحزاد، کن، دارآباد، گلاب‌دره، دربند، ولنجک، درکه
بهسازی و ساماندهی پیاده روها	مساحت (مترمربع)	۵۰۰۰۰	۱۹۲۱۵۷	عدد مربوط به پایان سال ۹۵ است.
احداث و بهسازی پیاده راه‌های شهری	مساحت (مترمربع)	۵۰۰۰	۲۰۵۱۰۰	-
طراحی و ارتقای کیفی معابر	تعداد	-	۲۱	-
طراحی و ارتقای کیفی میادین	تعداد	-	۴۷	-

عنوان اقدام	واحد	ابتدای سال ۸۴	پایان مرداد ۹۶	توضیحات
هنرهای شهری (المانها و آثار حجمی)	تعداد	۳۴۰	۲۵۵۰	برگزاری ۸ دوره سمپوزیوم بین المللی مجسمه سازی ایران برگزاری ۵ دوره دوسالانه مجسمه های شهری برگزاری دو دوره رویداد بهارستان ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ مرمت، بازسازی، بازجانمایی و جابجایی تعداد ۲۱۸ اثر حجمی در سطح شهر تهران از سال ۱۳۹۲ تاکنون برگزاری ۴ دوره سمپوزیوم سردیس مفاخر و مشاهیر ایران (شعرا) از سال ۱۳۸۹ مرمت و بازسازی مجسمه و آثار موزه صنعتی خرید خانه و آثار ژازه طباطبایی
بهسازی و ساماندهی میادین شهری	مورد	۵۰	۲۱۳	میدان راه آهن، میدان انقلاب، میدان منیریه، میدان فردوسی، میدان وحدت اسلامی، میدان امام خمینی، میدان آزادی، میدان ولیعصر(ع)، میدان هفت تیر، میدان کاج، فلکه سوم تهرانپارس، میدان شوش، میدان محمدیه، میدان قیاسی (سعیدی)، میدان اندرزگو، میدان دوم نیرو هوایی، میدان دانشگاه، میدان صادقیه، میدان شمشیری، میدان اختیاریه، میدان خراسان
ساماندهی و بهسازی فضاهای عمومی	مورد	۴۶	۱۹۹	اجرای بیش از ۲۰ آبنما در سطح شهر از جمله بوستان ساحل، بزرگراه امام علی (ع)، محورهای ولیعصر-همت و ولیعصر-نیایش، اجرای آبنماهای هنری کتابخوان، گل ۲۰، پر، سرسره بازی، احداث آبنمای بزرگراه مدرس، طراحی آب نمای بوستان بهشت مادران ساخت یادگاہ شهدای گمنام در معابر و میادین مختلف، ساخت سر درب بیمارستان سینا، طراحی گشت گاه میدان نبوت طراحی پارک دوستدار کودک طراحی و اجرای یادگاہ شهدای گمنام (میدان امام حسین(ع)، شهیدحامد جرفی، شهدای گمنام هویزه، شهرک شهید چمران) طراحی بیش از ۲۰ ورودی مترو در سطح شهر طراحی ورودی جنوبی شهر تهران طراحی بهسازی و پیرایش ۱۱۰ مسجد تهران طراحی خرده فضاهای شهری نظیر «تقاطع خیابان ابوذر»
مبلمان شهری	مورد	۷۳۲۱	۲۶۹۹۳	برگزاری سه دوره جشنواره ملی مبلمان شهری (دایره خلاق) تکمیل و تجهیز مبلمان شهری محور کوشک مصری، محور آزادی- انقلاب، محور ولیعصر طراحی و تجهیز مبلمان پارکی در بوستان های ایرانی، مینیا تور، قرآن، مهربان طراحی و اجرای بیش از ۶۰۰۰ نیمکت و سطل زباله در سطح شهر طراحی و اجرای بیش از ۱۹۰ ست ورزشی در بوستان ها و فضاهای عمومی شهر تهران نصب و تجهیز بیش از ۵۰ ست وسایل بازی کودکان تجهیز مبلمان مدرسه عالی شهید مطهری، محوطه حوزه علمیه صدر، کاخ موزه سعد آباد خرید و نصب مبلمان نمایشگاه کتاب در شهر آفتاب طراحی مبلمان بوستان جمشیدیه نصب المان فیگور انسانی اطراف تئاتر شهر مرمت سقاخانه ها و آبخوری های شهر تهران

۲- توسعه زیرساخت‌ها و خدمات شهری با تاکید بر عدالت فضایی، جنسیتی و سنی

۱-۲- توسعه زیرساخت‌های ترافیکی شهر - شبکه بزرگراهی، شریانی، تقاطع‌های غیر همسطح

در حوزه فنی و عمرانی توجه شهرداری تهران طی سال‌های اخیر معطوف به سه موضوع زیر بوده است:

○ ○ تکمیل شبکه بزرگراهی تهران شامل تکمیل رینگ داخلی و خارجی تهران بزرگ و اجرای بزرگراه‌های شمالی-جنوبی و شرقی-غربی شامل بزرگراه‌های آزادگان، امیرالمومنین امام علی (ع)، شهید همت، شهید خرازی و شهید زین الدین و همچنین شبکه‌های اتصال شمالی-جنوبی و یا شرقی-غربی (اتصال دو رینگ اصلی) و حذف تقاطع‌های همسطح با هدف عدم تداخل مسیرها و روان‌سازی ترافیک و همچنین افزایش دسترسی محله‌ها در دو سمت بزرگراه‌ها به یکدیگر با ایجاد تقاطع‌های غیر همسطح و زیرگذر بوده است.

○ ○ استفاده بهینه از فضاهای زیرسطحی شامل ساخت تونل‌های رسالت به طول ۲ کیلومتر؛ توحید به طول حدود ۵ کیلومتر؛ نیایش به طول ۱۱ کیلومتر؛ امیرکبیر به طول ۱,۷ کیلومتر؛ شهدای غزه به طول ۲,۱ کیلومتر؛ تونل و زیرگذر ضربعلی زاده به طول ۵۵۰ متر؛ زیرگذر جوادیه با طول ۴۵۰ متر؛ تونل ورودی برج میلاد با طول تقریبی ۱۵۰ متر با هدف روان‌سازی ترافیک و هدایت بار ترافیکی در محدوده‌های پر ترافیک. (در ضمن تونل و زیرگذر آرش - اسفندیار - نیایش به طول تقریبی ۱,۵ کیلومتر پیشرفت فیزیکی بیش از ۸۲ درصد دارد، که به زودی به بهره‌برداری خواهد رسید.)

○ ○ نگهداشت و حراست از سرمایه‌های شهر تهران همچون بزرگراه‌ها و پل‌ها شامل موارد ذیل بوده است:

○ راهبری و اجرای عملیات تعمیر و نگهداری ۳۸۶ پل شهری؛ اجرای طرح مقاوم سازی و بهسازی ۱۶ پل شهری و انجام مطالعات تعمیر ۸ دستگاه پل؛ تکمیل مطالعات مقاوم سازی ۲۶ دستگاه پل و انجام مطالعات فاز اول تعمیر و مقاوم سازی ۲۳ پل سواره رو شهر تهران

○ تهیه شناسنامه فنی و بانک اطلاعاتی مکان محور پل‌های شهر تهران برای اولین بار در شهرداری تهران

○ تکمیل بانک اطلاعاتی حفظ، نگهداشت و پایش پل‌ها (BMS) گام موثری در جهت تخصیص بودجه نگهداشت و پدافندی آن‌ها بوده است؛ که باعث کاهش هزینه‌ها، تسریع در عملیات بهسازی از طریق مشخص شدن اولویت‌ها با توجه به سطح خرابی‌ها و فاصله آن‌ها تا سطح مطلوب سرویس‌دهی شده است.

○ نگهداری، ترمیم و پوشش معابر با اجرای بیش از ۱۰ میلیون تن آسفالت با استفاده از روش‌ها و فناوری‌های نوین در سطحی حدود ۵۴ میلیون مترمربع از ابتدای سال ۱۳۸۴ تا پایان سال ۱۳۹۵ که با افزایش عمر رویه‌های آسفالتی، صرفه‌جویی در هزینه‌های نگهداشت و بهبود شاخص‌های زیست محیطی را به همراه داشته است.

○ ارزیابی کامل بزرگراه‌های شهر تهران به روش مکانیزه و همچنین ارزیابی نیمه مکانیزه معابر غیر بزرگراهی به صورت سالیانه این امکان را فراهم آورده است، تا با به روز رسانی و تکمیل بانک اطلاعاتی سامانه مدیریت نگهداشت معابر (TRMS) ضمن بهبود کیفیت معابر شهری، تسریع در عملیات تعمیر و صرفه‌جویی در هزینه‌ها را شاهد باشیم.

○ تهیه پروفیل طولی و عرضی ۲۰۰۰ هکتار سطح خیابان‌های شهر در قالب ۴۰ پروژه نقشه‌برداری و بارگذاری اطلاعات هر قطعه از معابر با پلاک منحصر به فرد در سامانه جامع نگهداشت شهر که دقیق‌ترین، سریع‌ترین و کم هزینه‌ترین شکل ممکن ترمیم و بهسازی را به همراه داشته است.

مجموعه اقدامات شهرداری تهران در این حوزه منجر به اصول ارزشی متعددی همچون کاهش بر خورداری‌های جنوب و شمال از زیرساخت‌های شهری، صرفه‌جویی در منابع از منظر حفظ حقوق شهروندان و بهبود شاخص‌های زیست‌محیطی با تاکید بر استفاده از شیوه‌های نوین در عملیات اجرایی، تعیین‌کننده جهت‌گیری‌ها و برنامه‌ریزی‌ها بوده و تحول در روش‌های اجرایی به عنوان یک مسئولیت اساسی در برنامه‌ها و فرآیندها مد نظر قرار گرفته است.

عنوان	واحد سنجش	۱۳۸۴	پایان مرداد ۹۶	درصد تغییر
طول بزرگراه‌ها و معابر شربانی	کیلومتر	۳۰۴	۵۶۳٫۵	۸۵
تعداد پل‌ها و تعداد تقاطع‌های غیر همسطح	دستگاه	۱۵۷	۳۵۳	۱۲۴
طول تونل بزرگراهی	کیلومتر	۱	۲۲٫۶	۲۱۶۰
تعداد پل‌ها و تقاطع‌های غیر همسطح مقاوم‌سازی شده	دستگاه	۱	۱۶	۱۵۰۰

۱-۱-۲- دست‌آوردهای نوین فنی در عرصه طراحی، اجرا و به کارگیری فناوری‌های جدید عمرانی

۱-۱-۲-۱- نوآوری در زیرساخت‌های عبور و مرور

○ مقاوم سازی پل‌ها با استفاده از تکنولوژی‌های جدید همانند FRP و میراگر برای اولین بار توسط شهرداری تهران

○ بهره‌گیری از فناوری کامپوزیت‌های CFRP با صرفه اقتصادی مناسب در ترمیم شاه تیر و عرشه پل‌های بتنی پیش ساخته جهت جلوگیری از قطع یا کند شدن جریان ترافیک در بزرگراه‌های مهم و لزوم حفظ معماری پل‌ها

○ بهره‌گیری از ژئوتکستایل و ژئوگریدها در عملیات مرمت و نگهداری راه موجب صرفه جویی در هزینه‌های اصلاح، مرمت و یا تقویت لایه‌های باربر گردیده است. علاوه بر آن عملکردهایی چون زهکشی، تسلیح و دکوریت، جداسازی و نیتلرآسیون و حذف عملیات تراش از جمله کاربردهای مهم آن‌ها است که در بهبود وضعیت رویه‌های آسفالتی و کاهش هزینه‌های تعمیر و نگهداری نقش قابل توجهی دارد.

○ اجرای آسفالت نازک سطحی (micro surfacing) برای اولین بار در کشور در بزرگراه یادگار امام (ره) به منظور

- نگهداری پیشگیرانه حفاظت از روسازی‌های آسفالتی (این فناوری حدود ۵۰ درصد صرفه جویی انرژی در پی دارد)
- ○ اجرای آسفالت‌های پلیمری با ضخامت کم (۵,۲ سانتیمتر) با پلیمرهای مختلف اصلاح کننده قیر با هدف بهبود خواص عملکردی آسفالت (در این روش با افزایش حدود ۳ درصدی در هزینه‌های آسفالت، طول عمری معادل ۲ تا ۳ برابر حاصل می‌گردد)
- ○ اجرای عملیات بازیافت سرد با امولسیون و سیمان توسط دستگاه KMA به منظور حفاظت از منابع طبیعی و محیط زیست (استفاده از این تکنولوژی، علاوه بر تحقق کلیه شاخص‌های فنی، بیش از ۵۰ درصد صرفه‌جویی در هزینه‌های بهسازی در پی دارد)
- ○ اجرای عملیات آسفالت SMA برای اولین بار در کشور به دلیل مقاومت قابل توجه، اصلاح زهکشی و عدم ماندگاری آب بر روی این آسفالت در مسیرهای پر تردد و با بار ترافیکی و همچنین کاهش آلودگی صوتی (از این فناوری در بهسازی آسفالت ایستگاه‌های اتوبوس‌های تندرو که متحمل بار ترافیکی بالایی است، استفاده شده است)
- ○ استفاده از بتن خود تراکم (SCC) در خارج از آزمایشگاه و در مقیاس وسیع (پروژه بزرگراه طبقاتی صدر)
- ○ با ابداعات نوین، روند مصرف بی رویه آسفالت گرم به تدریج کاهش یافته و بر میزان استفاده از سایر گزینه‌های ترمیم و نگهداری و استفاده از روش‌های بازیافت سرد، آسفالت‌های سرد و با دوام بالا، بازیافت گرم، آسفالت‌های پلیمری و غیره افزوده شده است.

۲-۱-۱-۲- نوآوری در پروژه‌های جمع آوری و هدایت آب‌های سطحی

- ○ تهیه طرح جامع مدیریت آب‌های سطحی عملیاتی کردن آن
- ○ تدوین نقشه راه کاهش خطرپذیری سیلاب شهری و همکاری با وزارت نیرو و سایر مبادی ذیربط
- ○ تدوین برنامه جامع ساماندهی و احیای رودخانه‌های تهران شامل رودخانه کن، درکه، فرحزاد، دربند، دارآباد و وردآورد
- ○ تهیه بانک اطلاعات شبکه جمع‌آوری آب‌های سطحی به صورت مکان محور و بارگذاری در سامانه اطلاعات مکانی سازمان فناوری اطلاعات شهرداری تهران
- ○ تهیه نقشه سه بعدی GIS شبکه جمع‌آوری آب‌های سطحی
- ○ طراحی شبکه پایش، باران سنجی و آب سنجی در شهر تهران و اجرا به صورت پایلوت
- ○ استفاده از روش لوله‌رانی و لوله‌های پلی اتیلن کاروگیت همراه با سیستم حفاری روتاری همزمان به منظور تغییر روش

سنتی حفاری در پروژه‌های لوله گذاری زیر زمینی

- کنترل هوشمند و مانیتورینگ شبکه جمع آوری آب‌های سطحی شهر تهران
- استفاده از قطعات پیش ساخته بتنی برای لاینینگ نهایی تونل‌های زیرزمینی به منظور افزایش کیفیت سازه، افزایش سرعت اجرای کار و در نتیجه کاهش هزینه اجرای پروژه
- استفاده از روش واریزواداری
- تهیه نقشه و آرشیو فیلم و عکس و اطلاعات وضع موجود شبکه جمع آوری آب‌های سطحی
- پروژه پایلوت جمع آوری و هدایت آب‌های سطحی با متدولوژی آتلانتیس (LID و BMP به عنوان سیستم‌های کنترل روان آب در مبداء) که مزیت‌های زیر را به همراه داشته است:

- بازگشت حدود ۳۰ درصد آب‌های سطحی حاصل بارندگی و غیره به سفره‌های زیرزمینی
- ذخیره حجم زیادی آب در مخازن استفاده مجدد
- افزایش پایداری زمین در مقابل نشست‌های ناشی از تخلیه آب‌های زیرزمینی
- کنترل جریان سیلاب در مبدا و مدیریت بهتر آن
- افزایش عرض مفید معبرهای ماشین رو و یا پیاده رو
- سرعت و سهولت اجرا و کاهش ۳۰ تا ۵۰ درصدی هزینه‌های اجرایی نسبت به گزینه‌های سنتی
- افزایش کیفیت آب زیرزمینی

۲-۲- توسعه حمل و نقل عمومی - مترو، اتوبوس‌رانی، تاکسیرانی

۲-۲-۱- مدیریت و توسعه حمل‌ونقل عمومی (مطلوبیت حمل و نقل عمومی)

- افزایش سهم حمل‌ونقل عمومی از ۴۸ درصد به ۶۱ درصد طی ۱۲ سال گذشته (اقبال شهروندان تهرانی به استفاده از حمل و نقل عمومی)
- افزایش سرعت و کاهش زمان سفر در سیستم‌های حمل و نقل عمومی نسبت به حمل‌ونقل شخصی.
- کاهش ۲۰ درصدی متوسط زمان سفر در بخش حمل‌ونقل عمومی علیرغم افزایش متوسط زمان سفر در کل شبکه معابر شهری.
- افزایش ۶۰ درصدی سرعت سفر در بخش حمل‌ونقل عمومی طی بازه زمانی ۱۲ سال گذشته (این در حالی است

که سرعت سفر در کل شبکه معابر تغییر ملموسی نداشته است).

○ ○ علیرغم کاهش ملموس زمان سفر در بخش حمل و نقل عمومی، معضل ترافیک کماکان به دلایل جانبی دیگر از جمله افزایش بی رویه خودروهای پلاک شده در شهر تهران طی بازه زمانی ۱۲ سال گذشته؛ که در حوزه اختیارات مدیریت شهری نمی باشد، پا برجا است. در صورتی که مدیریت کلیه بخش های موثر بر میزان عرضه و تقاضای سفر در اختیار شهرداری تهران قرار گیرد، امکان ساماندهی وضعیت موجود فراهم شده و معضل ترافیک و آلودگی هوا مرتفع خواهد شد.

○ ○ صرفه جویی قابل ملاحظه در خصوص سوخت مصرفی توسط وسایل نقلیه شخصی (کاهش تولید آلاینده های مضر برای سلامتی شهروندان) در نتیجه ی استفاده از حمل و نقل عمومی

○ ○ تسهیل در استفاده از حمل و نقل عمومی در بازه مدیریت ۱۲ ساله از طریق اقداماتی همچون: ارائه کارت بلیت الکترونیک مشترک مترو و اتوبوس، اجرای سیستم هوشمند مدیریت ناوگان اتوبوسرانی و ارائه اطلاعات سفر به مسافران، الزام نصب آسانسور در تمامی ایستگاه های مترو و تجهیز تمامی ایستگاه های مترو به پله برقی، راه اندازی سامانه ویژه حمل و نقل جانبازان و معلولین و ارائه خدمات رایگان به مدارس کودکان استثنایی، هوشمند سازی پایانه های تاکسیرانی، توسعه پایانه های اتوبوسرانی و تاکسیرانی و ...

○ ○ افزایش تعداد شهرک های آموزش ترافیک از ۱ به ۱۷ مجموعه طی بازه ۱۲ ساله گذشته جهت ارتقاء فرهنگ

ترافیکی شهروندان

عنوان	واحد سنجش	ابتدای ۸۴	پایان مرداد ۹۶	توضیحات
میانگین سفر روزانه درون شهری	میلیون سفر	۱۴،۷	۱۸،۶	در پایان سال محاسبه می شود. رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
میانگین سرعت سفر روزانه درون شهری	کیلومتر بر ساعت	۲۶،۸	۲۷،۱	در پایان سال محاسبه می شود. رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
متوسط زمان یک سفر درون شهری	دقیقه	۲۱،۵	۲۵	در پایان سال محاسبه می شود. رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
سفرهای حمل و نقل عمومی و نیمه عمومی روزانه درون شهری	میلیون سفر	۷،۲	۱۱،۳	در پایان سال محاسبه می شود. رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
سهم حمل و نقل عمومی از کل سفرهای درون شهری	درصد	۴۸	۶۲	در پایان سال محاسبه می شود. رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است. با عنایت به اتمام زیرساخت مصوب طرح جامع برای مترو، در صورت تحقق تعهدات دولت در تامین واگن های مترو و اتوبوس، سهم حمل و نقل عمومی تا به میزان چشمگیری افزایش خواهد یافت.
متوسط زمان سفر در حمل و نقل عمومی	دقیقه	۱۹	۱۵	در پایان سال محاسبه می شود. رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
متوسط سرعت سفر در حمل و نقل عمومی	کیلومتر بر ساعت	۱۷،۱	۲۷،۱	در پایان سال محاسبه می شود. رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
تعداد خودروهای پلاک شده در شهر تهران	میلیون خودرو	۱،۸	۴	عدد اعلام شده از سوی راهور ناجا

۲-۲-۲- شبکه حمل و نقل عمومی ترکیبی

یکی از سیاست‌های اصولی شهرداری تهران در ۱۲ سال اخیر، توسعه شبکه ترکیبی حمل و نقل عمومی بوده است؛ به نحویکه شهروندان قادر باشند در هر نقطه از شهر با طی مسافت مشخصی به یکی از مدهای حمل و نقل عمومی دسترسی داشته باشند. در اجرای این سیاست، هم اکنون در سطح شهر تهران و با اولویت مناطق مرکزی و کمتر برخوردار شهر، دسترسی به یکی از مدهای حمل و نقل عمومی در شعاع ۳۰۰ متری امکان‌پذیر است.

۲-۲-۳- مدیریت و توسعه حمل و نقل ریلی

○ شبکه قطار شهری به دلیل سرعت بالا، عدم وجود جریان سنگین ترافیکی همانند شبکه معابر رو سطحی، قیمت ارزان، ایمنی، کاهش آلودگی هوا، کاهش زمان سفر، کاهش مصرف سوخت، کاهش ترافیک رو سطحی و غیره به شدت مورد توجه شهروندان تهرانی قرار گرفته است.

○ در شبکه حمل و نقل عمومی کنونی، شبکه تاکسیرانی و اتوبوسرانی به عنوان بازوهای تغذیه کننده، شهروندان تهرانی را از مسیرهای فرعی به نزدیکترین ایستگاه قطار شهری می‌رسانند. در ادامه شبکه قطار شهری به دلیل درگیر نبودن با ترافیک رو سطحی به عنوان بهترین مد حمل و نقلی جهت سفر به نقاط عمده جاذب سفر از سوی شهروندان انتخاب می‌شود. لذا، تمرکز مدیریت شهری نیز در سال‌های اخیر به طور ویژه متوجه تکمیل خطوط قطار شهری بوده است.

○ سرانه خطوط قطار شهری از ۱ کیلومتر به ازای صد هزار نفر به ۲,۶ کیلومتر به ازای صد هزار نفر ارتقاء یافته است. پیش‌بینی می‌شود که این عدد تا پایان نیمه اول سال ۹۶ به ۳ کیلومتر به ازای صد هزار نفر افزایش یابد.

○ سرانه ایستگاه‌های قطار شهری از ۰,۵ ایستگاه به ازای صد هزار نفر به ۱,۳ ایستگاه به ازای صد هزار نفر افزایش یافته است. پیش‌بینی می‌شود که این عدد تا پایان نیمه اول سال ۹۶ به ۱,۵ ایستگاه به ازای صد هزار نفر ارتقاء یابد.

○ با توجه به احداث خطوط جدید و افزایش ایستگاه‌ها، فاصله بین ایستگاه‌ها نیز از ۲,۲ کیلومتر به ۲ کیلومتر کاهش یافته است.

○ از ۷۹ کیلومتر متروی احداث شده تا پایان سال ۸۳، ۵۰ کیلومتر آن روزمینی و فاقد تونل و همچنین از ۳۶ ایستگاه، ۱۱ ایستگاه روزمینی و ۲۵ ایستگاه زیرزمینی بوده است؛ این در حالی است که از ۱۸۹ کیلومتر متروی احداث شده تا پایان سال ۹۵ تنها ۵۵ کیلومتر آن روزمینی می‌باشد.

○ از ۲۶۳ کیلومتر متروی احداث شده تا پایان نیمه اول سال ۹۶، ۸۸ کیلومتر آن روزمینی و فاقد تونل بوده و از ۱۳۱ ایستگاه، ۲۲ ایستگاه روزمینی و ۱۰۹ ایستگاه زیرزمینی می‌باشند.

○ ○ سرانه واگن‌های مترو تهران از ۴,۹ واگن به ازای صد هزار نفر به ۱۵,۶ واگن به ازای هر صد هزار نفر افزایش یافته است. این عدد تا پایان نیمه اول سال ۹۶ به ۱۶,۱ واگن به ازای صد هزار نفر خواهد رسید.

○ ○ افزایش ظرفیت احداث و بهره‌برداری خطوط مترو از ۴,۵ کیلومتر به ۱۵ کیلومتر در سال. برای نیل به این افق از ۴ دستگاه حفار تمام اتوماتیک TBM و سه کارخانه تولید سگمنت (قطعات پیش‌ساخته بتنی دیواره تونل) برای خطوط ۳,۶ و ۷ متروی تهران به منظور تسریع در احداث و بهره‌برداری از تونل مترو، به کارگیری و افتتاح شد.

○ ○ کاهش فاصله گذر اعزام قطارها (در خطوط یک و دو از پنج دقیقه در سال ۱۳۸۴ به ترتیب به ۴ و ۴,۵ دقیقه در سال ۱۳۹۵، در خط ۳ از ۲۵ دقیقه به ۹ دقیقه، در خط ۴ از ۱۵ دقیقه به ۵ دقیقه، در خط پنج از ۱۰ دقیقه به ۷ دقیقه در سال ۱۳۹۵). به منظور تأمین واگن برای خطوط تحت بهره‌برداری و کاهش هر چه بیشتر سرفاصله زمانی قطارها اقدامات زیر مورد توجه قرار گرفت:

○ دستیابی به ظرفیت مونتاژ حداقل ۱۲۰ واگن در سال از طریق احداث و بهره‌برداری از کارخانه مونتاژ واگن.
○ راه‌اندازی خط مونتاژ واگن‌های ۲ طبقه از طریق توسعه کارخانه و ایجاد بستر لازم برای ساخت بدنه قطارها.
○ انعقاد قرارداد طراحی و تأمین ۴۵۵ دستگاه واگن یک طبقه، ۱۶۰ دستگاه واگن دو طبقه و ۳۸ دستگاه لوکوموتیو با شرکت واگن‌سازی تهران که از این قرارداد به استثنای ۳ دستگاه واگن دو طبقه همگی تحویل و بهره‌برداری شده است.

○ ○ اقدامات فوق علاوه بر امکان ایجاد راهبری بیش از ۷ میلیارد سفر با مترو، دستاوردهایی به شرح ذیل را به همراه داشته است:

○ ارتقای تجهیزات فنی بهره‌برداری از متروی تهران نظیر تجهیز مراکز فرمان و ارتقای سیستم رادیویی.
○ بومی‌سازی ساخت بسیاری از قطعات و لوازم یدکی مطابق با استانداردهای بین‌المللی یا منطقه‌ای معتبر بدون کاهش سطح ایمنی عملکرد این تجهیزات.
○ انتقال دانش و تجربیات به سایر سازمان‌های قطار شهری در سطح کشور.
○ اعطای سه جایزه بین‌المللی حمل و نقل عمومی در سال ۱۳۹۱ و جایزه دهمین جشنواره بین‌المللی انجمن کلان شهرهای جهان (متروپلیس) در سال ۱۳۹۰ و جایزه بین‌المللی توسعه حمل و نقل پایدار از سوی موسسه بین‌المللی توسعه حمل و نقل بین‌المللی در سال ۱۳۸۹ به شهردار تهران.

عنوان	واحد سنجش	ابتدای ۸۴	پایان مرداد ۹۶	توضیحات
طول خطوط بهره‌برداری شده مترو	کیلومتر	۷۹	۲۶۳,۲	عدد ذکر شده با احتساب خط ۶ مترو می‌باشد.
ایستگاه‌های بهره‌برداری شده مترو	عدد	۳۶	۱۳۱	عدد ذکر شده با احتساب ایستگاه‌های خط ۶ و ۷ مترو می‌باشد
واگن‌های تحت بهره‌برداری مترو	عدد	۲۸۷	۱۳۵۷	-
حجم مسافر جابه‌جا شده در سال (مترو)	میلیون نفر	۲۱۴	۷۲۱	در پایان سال محاسبه می‌شود. رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
سهم حمل و نقل ریلی (مترو) در جابه‌جایی‌های درون شهری	درصد	۴,۱	۱۸	در پایان سال محاسبه می‌شود. رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
متوسط سفر روزانه (مترو)	میلیون سفر	۰,۵۸	۲	باعنایت به اتمام زیرساخت مصوب طرح جامع برای مترو، در صورت تحقق تعهدات دولت در تامین واگن‌های مترو، ظرفیت جابجایی سفرهای روزانه مترو به میزان قابل توجهی افزایش خواهد یافت.
سهم تاخیرات از کل زمان سفر (مترو)	درصد	-	۰,۱۲	در پایان سال محاسبه می‌شود. رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
میزان رضایت شهروندان از خدمات سفر و امکانات جانبی (مترو)	درصد	-	۷۸	در پایان سال محاسبه می‌شود. رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
سرویس‌دهی به موقع مترو (حرکت‌های به موقع بر حرکت‌های برنامه‌ریزی شده)	درصد	-	۹۹,۲	در پایان سال محاسبه می‌شود. رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
قابلیت اطمینان ناوگان مترو (تعداد قطارهای آماده به کار بر کل قطارهای موجود)	درصد	-	۹۸	در پایان سال محاسبه می‌شود. رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
کل هزینه‌های صرفه‌جویی شده (مترو)	میلیارد ریال	۲۵۳۸	۲۵۱۳۵	در پایان سال محاسبه می‌شود. رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.

۲-۲-۴- مدیریت و توسعه شبکه اتوبوسرانی

- ○ طراحی بهینه شبکه اتوبوسرانی با هدف بهبود وضعیت حمل و نقل عمومی (خطوط اتوبوسرانی در سطح شهر مهندسی مجدد شده تا با بهینه‌سازی طول و تعداد ایستگاه‌ها، بازده مطلوب حاصل گردد).
- ○ تجربه ناچیز کشور در اجرای پروژه‌های تونلی به منظور توسعه شبکه مترو، زمان‌بر بودن اجرای پروژه‌های تونلی، هزینه بالا و عدم حمایت‌های لازم دولت (عدم اجرای تعهدات)، تحریم‌های اقتصادی که منجر به دشواری تأمین تجهیزات مورد نیاز (دستگاه‌های حفار، واگن‌های مورد نیاز) شده بود؛ همگی باعث ایجاد راهکاری جدید شد تا جابه‌جایی شهروندان را تسهیل و تسریع بخشد؛ که همان احداث و توسعه خطوط BRT بود.
- ○ هم‌اکنون طول خطوط اتوبوس‌های تندرو که شامل ۱۰ خط BRT و یک خط ویژه می‌باشد، در حدود ۱۹۴,۵ کیلومتر است. این خطوط روزانه حدود نیمی از جابه‌جایی مسافر در شهر تهران که توسط شرکت اتوبوس‌رانی صورت می‌گیرد را برعهده دارد (یعنی حدود دو میلیون مسافر را جابه‌جایی می‌کنند). از حدود ۳۱۰۰ کیلومتر خطوط اتوبوسرانی، خطوط اتوبوس‌های تندرو با طولی در حدود ۱۹۴,۵ کیلومتر کارایی بالایی در جذب و انتقال مسافر دارند. این در حالی است که این خطوط تنها ۲۰ درصد ناوگان اتوبوسرانی را به خود اختصاص داده است. در واقع خطوط BRT با اختصاص تنها ۷ درصد از طول خطوط شبکه اتوبوسرانی به خود، وظیفه انتقال حدود ۵۰ درصد از مسافران را بر عهده دارد.
- ○ طراحی خطوط تندرو و توزیع یکنواخت این خطوط در سطح شهر سبب حذف خطوط اضافه و کاهش تعداد خطوط از ۳۱۲ خط به ۲۴۴ خط شده است. همچنین به دلیل کارایی بالای خطوط تندرو علیرغم کاهش تعداد خطوط، حجم

مسافر جایجا شده توسط سیستم اتوبوسرانی طی بازه زمانی ۱۲ ساله افزایش یافته است؛ که این امر نشان دهنده افزایش راندمان در سیستم اتوبوسرانی است.

○ ○ تمرکز اتوبوس‌ها در خطوط تندرو این امکان را فراهم کرده است تا از طریق تغییر جزئیات روسازی در این خطوط به صورت بتن RCC بر دوام آن‌ها افزوده شود.

○ ○ سرانه خطوط تندرو از صفر کیلومتر در سال ۱۳۸۴ به ۲٫۲ به ازای صد هزار نفر افزایش یافته است. متوسط فاصله ایستگاه‌ها از یکدیگر با توجه به طول مسیر ایجاد شده و تعداد ایستگاه‌ها در حدود ۰٫۵۷ کیلومتر می‌باشد که فاصله‌ای قابل قبول جهت هم‌پوشانی مناطق پر رفت‌وآمد شهر می‌باشد.

○ ○ سرانه اتوبوس‌های موجود از ۸۸ دستگاه به ازای صد هزار نفر به ۷۲ دستگاه کاهش یافته و متوسط طول عمر ناوگان اتوبوسرانی ۶۳ درصد افزایش داشته است. در خصوص ناوگان فرسوده اتوبوسرانی (اتوبوس و مینی بوس) توجه به این نکته ضروری است که طرح‌های نوسازی مربوط به این ناوگان‌ها به دلیل عدم همکاری نهادهای دولتی (سازمان حفاظت محیط‌زیست و ستاد مدیریت حمل‌ونقل و سوخت) همواره با تاخیر مواجه می‌گردد، لیکن شهرداری تهران همواره از ابتدای طرح‌های نوسازی ناوگان کمال همکاری را داشته و سهم کمک مالی خود را متقبل شده است. از سال ۹۱ هیچ اتوبوسی از ناحیه دولت به شهرداری تحویل داده نشده و کلیه اتوبوس‌های جدید به طور مستقیم توسط شهرداری خریداری شده است.

○ ○ ارتقای سطح خدمات از طریق هوشمندسازی ناوگان اتوبوسرانی

○ ○ واگذاری حدود ۷۸ درصد ظرفیت کل ناوگان و ۹۳ درصد از کل خطوط به بخش خصوصی در کنار هوشمندسازی ناوگان اتوبوسرانی به ارتقای کیفیت و بهره‌وری خدمات اتوبوسرانی منجر شده است.

○ ○ راه‌اندازی ناوگان امداد خودروی اتوبوسرانی و کاهش زمان امداد رسانی از ۶۰ به ۱۸ دقیقه

عنوان	واحد سنجش	ابتدای ۸۴	پایان مرداد ۹۶	توضیحات
طول خطوط اتوبوس تندرو ویژه	کیلومتر	-	۱۹۴٫۵	-
تعداد ایستگاه‌های BRT	عدد	-	۳۴۴	-
اتوبوس‌های تحت بهره‌برداری	دستگاه	۶۹۰۷	۶۲۱۹	-
ناوگان مینی بوس	دستگاه	۲۷۸۲	۷۱۳	کاهش به دلیل جایگزینی ناوگان فرسوده با تاکسی نو می‌باشد.
اتوبوس‌های تندرو	دستگاه	-	۱۲۶۷	-
اتوبوس‌های تحویلی تنک کابین و دو کابین (شهرداری تهران)	دستگاه	۱۱۴	۱۵۷۳	-
اتوبوس‌های تحویلی (دولت)	دستگاه	۶۹۰	۳۹۷۰	-
حجم مسافر جابه‌جا شده در سال (اتوبوسرانی)	میلیارد نفر	۱٫۲	۱٫۳	در پایان سال محاسبه می‌شود. رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
سهم حمل و نقل با اتوبوس و مینی‌بوس در جابه‌جایی‌های درون شهری	درصد	۲۰/۵	۲۱	در پایان سال محاسبه می‌شود. رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
متوسط زمان انتظار مسافر	دقیقه	۱۲	۵	در پایان سال محاسبه می‌شود. رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
سطح پوشش خطوط اتوبوسرانی دارای سیستم پایش و زمان‌بندی سفر	درصد	صفر	۱۰۰	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
میزان خصوصی سازی اتوبوسرانی (به نسبت ناوگان) (به نسبت خطوط)	درصد	صفر	۷۸ ۹۳	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
پایانه‌های اتوبوسرانی درون شهری	عدد	۵۳	۶۲	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
طول خطوط اتوبوسرانی	کیلومتر	۳۰۸۸	۳۰۸۲	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
تعداد خطوط اتوبوسرانی	عدد	۳۱۲	۲۴۴	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.

۲-۲-۵- مدیریت و بهبود خدمات تاکسیرانی

- ○ سرانه تاکسی‌ها از ۵۵۰ دستگاه تاکسی به ازای صد هزار نفر به ۹۹۴ دستگاه افزایش یافته است.
- ○ در راستای کاهش آلودگی هوا و بر اساس قانون توسعه حمل‌ونقل عمومی می‌بایست سهم تاکسیرانی از سفرهای درون‌شهری به ۲۰ درصد کاهش یابد، لذا تعداد تاکسی‌های درون شهری پس از سال ۹۱ تغییری نداشته است و تنها در سال ۱۳۹۵ به منظور نوسازی ناوگان فرسوده مینی‌بوسرانی، ۶۶۱ دستگاه مینی بوس اسقاط و ۵۹۷ دستگاه از آنها با تاکسی نو جایگزین گردیدند.
- ○ ارتقا کیفیت تاکسی‌های موجود از طریق ورود خودروهای استاندارد و پاک به ناوگان تاکسیرانی
- ○ خصوصی سازی ۱۰۰ درصد ناوگان تاکسیرانی.
- ○ راه‌اندازی شبکه تاکسی‌رانی ون با ۷۰۰۶ دستگاه خودروی ون.
- ○ نوسازی ۱۲۱ دستگاه مینی‌بوس فرسوده در سال ۱۳۹۱ و در پی آن جایگزینی ۵۹۷ دستگاه تاکسی نو با مینی‌بوس فرسوده
- ○ راه اندازی ۵۹۷ دستگاه تاکسی ویژه بانوان فعال دارای پروانه هوشمند برای اولین بار در پایتخت.

عنوان	واحد سنجش	ابتدای ۸۴	پایان مرداد ۹۶	توضیحات
تعداد خطوط تاکسیرانی	عدد	۴۵۰	۶۸۲	-
تاکسی‌های تحت بهره‌برداری	دستگاه	۴۲۴۲۲	۷۸۵۴۶	-
تاکسی‌های نوسازی شده	دستگاه	۱۷۰۱	۵۹۴۵۳	-
تاکسی‌های دوگانه‌سوز	دستگاه	۳۲۷۲۴	۶۵۶۰۱	-
حجم مسافر جابه‌جا شده در سال (تاکسی)	میلیون نفر	۱۲۳۹	۱۳۸۰	در پایان سال محاسبه می‌شود. رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
سهم حمل و نقل با تاکسی و آژانس‌ها در جابه‌جایی‌های درون شهری	درصد	۲۳٫۷	۲۲	در پایان سال محاسبه می‌شود. رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
پایانه‌های تاکسیرانی درون شهری	عدد	۲۱	۵۷	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.

۲-۲-۶- سیستم‌های پایدار حمل و نقل شهری

- ○ احداث مسیرهای دوچرخه در راستای استفاده از انرژی‌های پاک در بحث حمل‌ونقل عمومی، کاهش استفاده از خودروهای شخصی در سفرهای کوتاه درون شهری و ترویج فرهنگ استفاده از دوچرخه در بین شهروندان.
- ○ تعبیه رک‌های هوشمند دوچرخه در مناطق مرکزی شهر از جمله منطقه ۱۲ جهت هوشمندسازی و دسترسی آسان به دوچرخه.
- ○ معرفی تهران به عنوان شهر برتر در زمینه توسعه دوچرخه‌سواری و دستیابی به مدال دوچرخه (Bike City Label) در مسابقه جهانی سال ۲۰۱۷ در دوحه قطر.

عنوان	واحد سنجش	۱۳۸۴	پایان مرداد ۹۶	توضیحات
طول مسیر دوچرخه تحت بهره‌برداری	کیلومتر	صفر	۲۲۲,۷	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
سهم حمل و نقل با دوچرخه از تمام سفرهای درون شهری	درصد	صفر	۰,۶	در پایان سال محاسبه می‌شود. رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
رک‌های هوشمند دوچرخه	عدد	صفر	۱۲۱۱	-
تعداد ایستگاه‌های هوشمند دوچرخه	عدد	صفر	۶۰	-
تعداد دوچرخه موجود در خانه‌های دوچرخه	عدد	صفر	۱۵۴۰۰	-
خانه دوچرخه تحت بهره‌برداری	عدد	صفر	۱۹۸	-

۷-۲-۲- تأمین فضای پارک خودرو

مطالعات نشان می‌دهد که در حدود ۴۰۰ هزار فضای پارک حاشیه‌ای بالقوه در شهر تهران وجود دارد که عزم مدیریت شهری بر آن است تا به مرور زمان به صورت هوشمند فعال شده و مورد استفاده قرار گیرد.

عنوان	واحد سنجش	۱۳۸۴	پایان مرداد ۹۶	توضیحات
فضای پارک حاشیه‌ای تحت پوشش	عدد	۲۱۴۳	۲۷۵۰۰	
پارکینگ‌های در اختیار شهرداری تهران	عدد	۲۲	۱۵۲	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.

۸-۲-۲- توسعه و ساماندهی پایانه‌های برون شهری

عنوان	واحد سنجش	۱۳۸۴	پایان مرداد ۹۶	توضیحات
پایانه‌های برون شهری	عدد	۴	۴	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است. پایانه شرق جدید در دست افتتاح است که با احتساب آن تعداد پایانه‌های برون شهری به ۵ خواهد رسید.
تعداد خدمات سفر پایانه‌های برون شهری	میلیون سرویس	۲,۵۴	۲,۵۲	در پایان سال محاسبه می‌شود. رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
تعداد مسافر خدمات سفر پایانه‌های برون شهری	هزار نفر	۴۵,۲	۳۵,۵۶	در پایان سال محاسبه می‌شود. رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.

۳-۲- توسعه زیرساخت‌های مدیریت هوشمند ترافیک

- هوشمندسازی فرایندهای مورد نیاز شهروندان به عنوان یکی از عوامل موثر جهت کنترل و کاهش تقاضای سفر.
- تغییر نحوه انجام خدمات ارائه شده به شهروندان از حالت حضوری به الکترونیکی.
- محدود نمودن وسایل نقلیه شخصی جهت رفت و آمد در مناطق مرکزی شهر از طریق اعمال جریمه - استفاده از دوربین‌های نظارتی جهت تشخیص خودروهای شخصی فاقد طرح ترافیک - (کاهش حجم سفرهای شخصی غیر ضروری).
- وجود معضل ترافیک در شهر تهران علیرغم توسعه شبکه معابر شهری به دلیل ورود بی‌رویه خودرو بیش از ظرفیت

شبکه معابر کنونی.

○ ○ ضرورت استفاده از سیستم‌ها و تجهیزات هوشمند به منظور کنترل وضعیت شبکه معابر در نقاط مختلف به ویژه تقاطع‌ها و بزرگراه‌ها (با توجه به حجم تردد متفاوت در معابر در ساعات مختلف شبانه‌روز، مدیریت جریان ترافیک و جلوگیری از بروز گره‌های ترافیکی سنگین نیازمند برنامه‌ریزی صحیح و اعمال برنامه‌ها از طریق سیستم‌های هوشمند است).

○ ○ مدیریت وضعیت ترافیکی به ویژه در تقاطع‌ها علاوه بر روان سازی جریان ترافیکی، سبب افزایش ایمنی معابر برای شهروندان، کاهش تصادفات، کاهش زمان تلف شده شهروندان در ترافیک و کاهش مصرف سوخت و آلودگی هوا می‌گردد.

○ ○ رصد و کنترل محدوده طرح ترافیک و زوج و فرد و همچنین مسیرهای مخصوص حمل و نقل عمومی با استفاده از تجهیزات هوشمند (ثبت مشخصات خودروهای متخلف و اعمال جریمه‌های قانونی، علاوه بر کنترل وضعیت موجود از حجم تخلفات نیز می‌کاهد).

○ ○ راه‌اندازی سامانه کنترل مکانیزه محدوده طرح ترافیک با ۱۳۰ دستگاه دوربین ورودی و ۸۷ دستگاه دوربین خروجی

○ ○ راه‌اندازی سیستم‌های هوشمند اطلاع‌رسانی به مسافران قبل و حین سفر از طریق نقشه وضعیت لحظه‌ای ترافیک شبکه معابر با فاصله زمانی ۵ دقیقه‌ای.

○ ○ غیرحضور نمودن خدمات شهرداری در بخش حمل و نقل نظیر مکانیزاسیون فرآیند ثبت نام، پرداخت وجه و دریافت آرم طرح ترافیک.

○ ○ اپلیکیشن درخواست تاکسی‌های شهر (کارپینو).

عنوان	واحد سنجش	پایان ۸۴	پایان مرداد ۹۶	توضیحات
تقاطع‌ها هوشمند متصل به سیستم کنترل مرکزی	عدد	۲۲۸	۵۰۰	-
مکانیزاسیون محدوده زوج و فرد تهران	معبر	صفر	۱۷۵	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
اجرای سیستم مدیریت هوشمند بزرگراه‌ها	کیلومتر	صفر	۷۵	-
مراکز کنترل ترافیک	عدد	۱	۱۳	-
سیستم کنترل هوشمند سرعت در بزرگراه (دوربین ثبت تخلف)	عدد	صفر	۳۶۱	-
سیستم نظارت تصویری شهر تهران (دوربین نظارت تصویری)	عدد	۱۲۲	۱۵۰۰	-
تعداد دوربین ثبت تخلف مکانیزه	ثبت تخلف عبور از چراغ قرمز	صفر	۱۹۲	-
	تعرض خودروهای غیرمجاز به مسیرهای ویژه	صفر	۹۸	-
	طرح ترافیک	صفر	۲۱۷	-
طول زیرساخت فیبر نوری	کیلومتر	۷۰	۱۳۷۴	-
تابلو جهت اطلاع‌رسانی در خصوص ساعات و نواحی با محدودیت تردد وسایل نقلیه و حجم ترافیکی بالا	عدد	۱۱	۶۹	-
نمایشگر چند منظوره شهری	عدد	صفر	۲۰	-
تعداد تصادفات بزرگراهی فوتی بر اساس اطلاعات مراکز کنترل ترافیک	عدد	۱۰۰	۷۰	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
تعداد تصادفات جرحی بر اساس اطلاعات مراکز کنترل ترافیک	عدد	۴۸۰۰	۴۱۸۴	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.

۲-۴- توسعه فضای سبز شهری

شهرداری تهران در مسیر نیل به اهداف بلندمدت طرح جامع پایتخت و تحقق برنامه‌های پیشرفت همراه عدالت، ماموریت خدمات شهری خود طی ۱۲ سال گذشته را به طور متعارف در گستره ای از فعالیت‌های متنوع و تاثیر گذار ایفا نموده و در این راستا، علاوه بر بهبود بهداشت و سلامتی در سطح شهر، فضای نشاط و شادابی را نیز از طریق توسعه فضای سبز و تفرجگاهی فراهم نموده است. توسعه فضای سبز یکی از چندین عملکرد برجسته مدیریت شهری طی سال‌های اخیر بوده که دستاوردهای ارزشمندی چون تحول در چهره شهر، دسترسی و بهره‌مندی گسترده اقشار مختلف جامعه از این ظرفیت را به همراه داشته است. ساماندهی، توسعه، نگهداری و نظارت بر فضاهای سبز عمومی، تفرجگاهی، گردشگری و بوستان‌ها و ایجاد کمربند سبز شهری با هماهنگی و همکاری نهادهای دولتی و غیردولتی با اتکا به مشارکت عمومی شهروندان تهران در شمار مسئولیت‌های شهرداری تهران و در عین حال نتیجه فعالیت‌های آن بوده است. اهم اقدامات شهرداری تهران در راستای توسعه فضای سبز به شرح ذیل می‌باشد:

- ○ تهیه طرح جامع نظام راهبردی توسعه و ساماندهی فضای سبز شهر تهران
- ○ استقرار نظام مدیریت زیست محیطی در سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهر تهران
- ○ اجرای طرح آب خام فضای سبز
- ○ انجام ۴۷ طرح پژوهشی در زمینه فضای سبز
- ○ شناسنامه دار نمودن ۵۰۰ هزار اصله درخت شهر تهران از سال ۹۴ تا پایان مرداد ۹۶
- ○ چابک سازی و هوشمند سازی فعالیت‌های سازمانی از طریق ایجاد ۸ سامانه
- ○ برگزاری ۱۴ دوره نمایشگاه‌های گل و گیاه و ۷ دوره نمایشگاه فصلی گل و گیاه

شاخص	واحد سنجش	ابتدای سال ۸۴	پایان مرداد سال ۹۶	توضیحات
بوستان‌ها	تعداد	۱۱۹۲	۲۲۱۲	
بوستان‌های شهری (بیش از ۱۰ هکتار)	تعداد	۱۰	۲۸	عباس آباد، یاس، جوانمردان، دریاچه خلیج فارس، نهج البلاغه، ولایت، افرا، باغ پرندگان، آبشار تهران
بوستان‌های ویژه بانوان	تعداد	۰	۶	بهشت مادران، نرگس، بانوان، شهر بانوان
مساحت بوستان‌ها	هزار مترمربع	۳۰۵۵	۵۶۴۵	-
مساحت فضای سبز معابر شهری	هکتار	۲۵۰	۱۳۸۸	-
مساحت فضای سبز حاشیه بزرگراه‌ها	کیلومتر	۴۱	۳۳۰	-
مساحت فضای سبز عمودی (بام سبز)	مترمربع	۱۷۴۵	۱۰۹۵۰۰	-

توضیحات	پایان مرداد سال ۹۶	ابتدای سال ۸۴	واحد سنجش	شاخص
-	۱۳۷۹۵	۷۸۷۸	هکتار	مساحت فضای سبز درون شهری
-	۶,۸۳	۳,۵۶	متر مربع	سرانه پارکی - تفرجگاهی
-	۳۹۱۳۲	۲۲,۰۰۰	هکتار	کمربند سبز شهر تهران
-	۱۶,۷	۹	متر مربع	سرانه فضای سبز شهری
باغ ملک، امیر سلیمانی، کن، حکیم، کامران، خسرو شاهی	۷۴	۶	تعداد	تملک و تبدیل باغ‌ها به بوستان‌های عمومی
-	۶۸۳۲	۱۷۵۴	هکتار	توسعه شبکه آبرسانی فضای سبز

۲-۵- توسعه زیرساخت‌های ایمنی شهری - بحران و آتش‌نشانی

۲-۵-۱- توسعه و تجهیز زیرساخت‌های امداد و نجات

۲-۵-۱-۱- وضعیت شاخص‌ها

کیفیت خدمت رسانی در حوزه خدمات ایمنی و آتش‌نشانی شهر تهران علاوه بر وضعیت تجهیزات و نیروی انسانی سازمان آتش‌نشانی، تابع عوامل دیگری همچون جمعیت، وسعت، تنوع حوادث، وضعیت کالبدی شهر (بافت فرسوده نفوذناپذیر)، وضعیت فرهنگی و سطح آگاهی شهروندان (شهر تهران در سال ۱۳۹۴، ۱۴۶۰۴ فقره حریق ضایعات و فضای سبز را تجربه کرده است؛ این در حالی است که، شهر توکیو در سال ۲۰۱۴ تنها ۶ فقره حریق فضای سبز و ضایعات را تجربه کرده است) و ... می‌باشد. از این رو، در حوزه آتش‌نشانی و خدمات ایمنی، لزوم گسترش فضاهای ایمن و تعمیق و تعمیم فرهنگ ایمنی در شهر تهران و اجرای برنامه‌هایی اصولی همچون آموزش شهروندان و ایجاد ساخت و سازهای مناسب و مقاوم در برابر زلزله و مطابق با استانداردهای ملی یا جهانی ضروری به نظر می‌رسد.

○○ کاهش ۲۵ درصدی میانگین زمان رسیدن به محل حریق از ۳۳۲ ثانیه در سال ۱۳۸۴ به ۲۵۱ ثانیه در سال ۱۳۹۶، نشان‌دهنده افزایش سرعت عمل آتش‌نشانان در رسیدن به محل حادثه و رسیدن به استانداردهای جهانی است.

شاخص‌های مربوط به حادثه					
اقدام	واحد	۱۳۸۴	پایان مرداد ۹۶	درصد تغییر	توضیحات
تعداد حادثه	فقره	۵۴۸۷	۱۰۲۸۱	۸۷,۳۷	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
تعداد حریق	فقره	۸۱۸۴	۲۵,۳۹		رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
تعداد حریق ساختمانی	فقره	۴۰۴۷	۲۸۸۵	-۴۰/۲۸	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
تعداد حریق خودرویی	فقره	۱۲۰۸	۱۴۲۵	۱۵,۲۳	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
تعداد حریق ضایعات و فضای سبز	فقره	۲۹۲۹	۹۷۴۶	۶۹/۹۵	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.

شاخص‌های ایمنی شهر تهران					
توضیحات	درصد تغییر	پایان مرداد ۹۶	۱۳۸۶	واحد	اقدام
-	۴٫۸ کیلومتر مربع کاهش	۵٫۹	۱۰٫۷	کیلومتر مربع	متوسط محدوده تحت پوشش هر ایستگاه آتش‌نشانی
-	۱٫۲۱ کاهش	۴٫۱۱	۵٫۳۲	دقیقه	متوسط زمان رسیدن به محل حریق
رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.	۱٫۳۰ کاهش	۴٫۳۷	۶۰٫۷	دقیقه	متوسط زمان رسیدن به محل حادثه
رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.	۹۷۳٫۶۴	۱۳۸۵	۱۲۹	نفر	نجات یافتگان حریق
رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.	-۹۹٫۶۷	۰٫۰۰۲	۰٫۰۶	درصد	نسبت مجروحین آتش‌نشان به تعداد حریق
رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.	۲۸٫۵۷	۲۰	۲۸	نفر	فوتی حریق در سال
رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.	-۴۱٫۱	۶۳۷۹۹	۱۰۸۳۳۳	نفر	جمعیت تحت پوشش هر ایستگاه
رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.	۵۴٫۵	۵٫۱	۳٫۳	نفر	تعداد آسیب دیدگان ناشی از آتش‌سوزی در ۱۰۰ هزار نفر
رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.	۲۵۴۸٫۴	۷۹۴۵۲۴	۳۰۰۰۰	نفر	نسبت شهروندان آموزش دیده در حوزه ایمنی و آتش‌نشانی به کل شهروندان در یکسال

۲-۵-۱-۲- زیرساخت‌ها و تجهیزات امداد و نجات - پیشگیری و ایمنی

○ بر اساس عرف بین‌المللی، به ازای هر ۵۰۰۰۰ نفر یا ۵ کیلومتر مربع با تراکم متوسط، به یک ایستگاه مستقل نیاز است. در حال حاضر با احتساب ۸٫۵ میلیون نفر جمعیت و ۷۵۰ کیلومتر مربع وسعت برای تهران، در تطبیق با این استانداردها حداقل ۱۵۰ ایستگاه آتش‌نشانی برای پوشش فراگیر شهر تهران نیاز است. برای دستیابی به تراز استاندارد جهانی، با رعایت مکان‌یابی‌های دقیق به ساخت و راه‌اندازی ۲۰ ایستگاه نیاز است؛ که توسط شهرداری تهران پیگیری می‌شود.

○ ایجاد خطوط اتوبوس تندرو (BRT) از سال ۱۳۸۶ با هدف گسترش حمل و نقل عمومی در دستور کار شهرداری تهران قرار گرفت؛ این خطوط با طول ۱۹۴٫۵ کیلومتر تأثیر به‌سزایی در کاهش زمان رسیدن به حریق و حادثه و همچنین امداد رسانی به نقاط مرکزی و نقاط بحران‌خیز شهر تهران در شرایط اضطرار، داشته است.

○ توزیع فضایی ایستگاه‌های آتش‌نشانی در سال‌های اخیر به گونه‌ای بوده است که مناطق کم‌برخوردار (مناطق که زمان متوسط دسترسی ایستگاه در محدوده خود بیشتر از پنج دقیقه بوده است) و فاقد مرکز در سال‌های اخیر به طور کامل پوشش داده شوند (مناطق همچون ۴، ۲۱ و ۲۲). انطباق نقشه توزیع فضایی مراکز نقاط بحران‌خیز شهر (مناطق ۴، ۱۱، ۱۲، ۱۵، ۱۷، ۱۸ و ۲۰) بیانگر استقرار صحیح و منطقی این مراکز است؛ که ارتقاء شاخص‌های حساس امداد رسانی به ویژه کاهش زمان رسیدن به محل حادثه را در پی داشته است.

○ تا سال ۱۳۸۷ سازمان آتش‌نشانی به منظور اطفاء حریق در ارتفاع، هیچ بالابر تخصصی در اختیار نداشت که با اضافه شدن ۷ دستگاه بالابر به ناوگان خودروهای عملیاتی این امکان فراهم شد. همچنین، در سال ۱۳۸۷، تعداد ۱۳ دستگاه نردبان به منظور فراهم آوردن انجام عملیات نجات در ارتفاع به ناوگان خودروهای عملیاتی اضافه شد و سه دستگاه قدیمی اسقاط و از رده خارج شدند.

زیروساخت‌ها و تجهیزات امداد و نجات					
اقدام	واحد	۱۳۸۴	پایان مرداد ۹۶	درصد تغییر	توضیحات
ایستگاه آتش نشانی	تعداد	۷۲	۱۲۹	۷۹	-
تخریب، نوسازی، بهسازی و مقاوم‌سازی ایستگاه	تعداد	صفر	۲۰	-	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
شیرهای هیدرانت	تعداد	۲۷۸۰	۷۰۳۵	۱۵۳	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
طول خطوط BRT	کیلومتر	-	۱۹۴,۵	-	از خطوط سامانه اتوبوسرانی تدریجاً جهت امداد رسانی در مواقع اضطرار استفاده می‌گردد.
انواع خودروهای عملیاتی*	تعداد کل	۲۷۴	۱۱۶۵	۳۲۵	-
متوسط عمر خودروهای عملیاتی	سال	۱۰	۶,۶	-۳۴	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
تجهیزات حفاظت فردی	تعداد	۲۱۰۰	۵۰۰۰	۱۳۸	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
شناسایی اماکن پرخطر	تعداد	صفر	۳۰۰۰۰	-	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
اختیاریه‌ها و دستورالعمل‌های صادر شده	تعداد (تجمعی)	صفر	۱۷۴۸۰	-	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.

* خودروهای عملیاتی به مجموعه خودروهای سنگین (انواع بالابر، نردبان، تریلرهای حاوی آب و فوماتیک)، خودروهای نیمه‌سنگین (خودروهای اطفا‌ئی تک و دو کابین، خودروهای تک کابین)، خودروهای سبک (پیکاپ، توپوتا (جایگزین نیشان تجهیزات و پشتیبانی)) و خودروهای سبک خدماتی شامل انواع سواری اطلاق می‌شود.

۲-۵-۱-۳- ارتقاء و حفظ آمادگی نیروی انسانی

○ ○ راهاندازی «مجمع بین المللی ایثارگران» به عنوان تنها مرکز آموزش تخصصی آتش‌نشانی با تاکید بر علوم و سرفصل‌های به روز دنیا برای اولین بار در کشور و احداث و راهاندازی کارگاه‌های تخصصی شبیه‌ساز RTC (تصادفات جاده ای)، آموزش دستگاه تنفسی BA، آموزش کار در ارتفاع، شبیه‌ساز ساختمان مسکونی، شبیه‌ساز ساختمان تجاری - اداری، آموزش شبیه‌ساز Attack، آموزش شبیه‌ساز Demo، آموزش شبیه‌ساز (Window back draft)، آموزش شبیه‌ساز بررسی علت در این مجتمع.

○ ○ ارتقای دانش و مشارکت شهروندان از طریق جذب و آموزش حدود ۲۰ هزار نفر آتش‌نشان داوطلب.

○ ○ ارتقای شاخص‌های وضعیت خدمات امداد و نجات از طریق راهاندازی سامانه مدیریت عملیات در محیط GIS.

○ ○ بر اساس استاندارد جهانی یک نفر آتش‌نشان یا پرسنل عملیاتی به ازای هر ۲۵۰۰ نفر شهروند مورد نیاز است؛ که از این جهت شهر تهران به لحاظ برخورداری از ۵۰۴۵ نفر نیروی عملیاتی وضعیت مناسبی دارد.

توضیحات	درصد تغییر	پایان مرداد ۹۶	۱۳۸۴	واحد	اقدام
-	-	۲۱۳۳۶	صفر	تعداد	آتش‌نشان داوطلب
رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.	۶۳,۸	۵۲۳۴	۳۱۱۰	نفر (تعداد)	کل
	۹۵,۶	۴۸۱۱	۲۴۵۹	نفر (تعداد)	عملیاتی
	۱۰۱,۴	۴۲۳	۲۱۰	نفر (تعداد)	ستادی
	-	۷۵۹	صفر	نفر (تعداد)	تعداد پرسنل نظام مهندسی، آموزش دیده
رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.	-	۲۴۰۱۲۰	-	نفر ساعت	دوره‌های آموزشی تخصصی
	-	۶۹۵۵۰	-		دوره‌های طولی
	-	۱۵۰۳۷۹۲	-		سینارهای آموزشی
رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.	-	۳۹۷	صفر	نفر	آموزش شرکت‌های مجری و دفتر خدمات الکترونیک
رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.	-	بیش از ۱۷۰۰۰	-	نفر ساعت	دوره‌های آموزشی تخصصی عملیات
رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.	-	۲۵۳۲۲	-	نفر ساعت	آمار عملکرد برگزاری آزمون انجام عملیات
		۱۶۲۵	صفر	نفر	تعداد دانش‌آموختگان (کاردانی-کارشناسی-کارشناسی ارشد)
رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.	۲۶۹	۲۲۱۷۲	۶۰۰۰	نفر ساعت	آزمون‌های آماذسی جسمانی (در تمامی ارتقاءهای عملیاتی تا سطح رئیس ایستگاهی، آزمون آماذسی جسمانی ملاک عمل می‌باشد)
	۸/۲ نفر ساعت افزایش	۵۳,۷۶	۴۵,۵۶	نفر ساعت	سراهن آموزش تخصصی در سازمان آتش‌نشانی

۲-۵-۲- توسعه و تجهیز زیرساخت‌ها و ظرفیت‌های مدیریت بحران

کشور ایران با توجه به موقعیت جغرافیایی و زمین‌شناسی از جمله ده کشور سانحه‌خیز جهان به شمار می‌آید؛ و همواره بر اثر بروز سوانحی چون سیل، زلزله، خشکسالی و غیره، خسارات جانی و مالی قابل توجهی به کشور وارد آمده است. از همین رو سال‌هاست که راه‌های کاهش اثرات سوانح طبیعی در کشور مورد توجه قرار گرفته است و تلاش می‌شود تا همگام با تجربه‌های جهانی در این حوزه، شاخص ایمنی و آمادگی در برابر سوانح طبیعی ارتقاء یابد؛ در این میان، برنامه‌ریزی برای پیشگیری و افزایش آمادگی در برابر سوانح در شهر تهران به عنوان مرکز فعالیت‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور از اهمیت زیادی برخوردار است.

از این رو، و به منظور ارتقاء توان و کارایی مدیریت بحران شهر تهران، مرکز پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران در سال ۱۳۸۰ ایجاد و در سال ۱۳۸۲ ساختار این مرکز در شهرداری تهران تثبیت شد. در خردادماه سال ۱۳۸۳ با مصوبه شورای اسلامی شهر تهران اصلاح ساختار مرکز مذکور را در دستور کار خود قرار داد و در نهایت، مرکز پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران به «سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران» ارتقاء یافت.

اهم اقدامات:

- ○ راه‌اندازی مرکز علمی- کاربردی مدیریت بحران شهرداری تهران (برگزاری کلاس در مقاطع کاردانی و کارشناسی)
- ○ طراحی و احداث مرکز فرماندهی و ستاد مدیریت بحران شهر تهران (اتاق بحران شهر تهران)
- ○ تکمیل و راه‌اندازی ایستگاه‌های شتاب‌نگاری سامانه هشدار سریع در حومه شهر تهران

○ فعالیت آزمایشی سامانه هشدار سریع زلزله شهر تهران

○ ارتقا و توسعه سیستم مخابراتی، ارتباطی و فناوری ویژه نظام مدیریت بحران و آتش‌نشانی، از طریق مجهز کردن پایگاه‌های پشتیبانی موجود و احداثی به ارتباط تصویری با مرکز فرماندهی بحران و سایر سیستم‌های ارتباطی خاص، نظیر دریافت داده‌های برخط شتاب‌نگاری

○ احداث و توسعه فضاهای اسکان اضطراری؛ که از سال ۱۳۸۹ در دستور کار قرار گرفته است. در حال حاضر پارک چیتگر با اقلامی همچون سکوی چادر زنی (۳۵۷۴ عدد)، پایه چراغ (۳۵۱۱ عدد)، سکوی آبخوری (۱۶۰ عدد)، سرویس بهداشتی (۱۵ چشمه ثابت و ۱۱۴ چشمه پرتابل)، سکوی حمام (۶۳ مورد)، سکوی نانوایی (۱۰ مورد)، اتاق دیزل ژنراتور (۱۱ مورد)، ۲ دستگاه سردخانه کانتینری، منابع ذخیره آب با حجم ۱۸۱۰ مترمکعب، ۱ درمانگاه ۲۰ تخته و مواردی از این دست تجهیز شده است.

○ همکاری استانداری تهران، مطالعات و اجرای طرح اسکان اضطراری در ۱۲ محدوده از ۹ پارک شهر تهران، شامل پارک‌های جنگلی چیتگر، خرگوش‌دره، افرا، سرخه حصار و توسکا و بوستان‌های فتح، جانبازان، فدائیان اسلام و شقایق اجرا گردیده است.

عنوان	واحد سنجش	۱۳۸۴	پایان مرداد ۹۶	توضیحات
پایگاه‌های پشتیبانی مدیریت بحران	تعداد	صفر	۱۱۱	۱۰۱ پایگاه ساخته شده + ۱۰ پایگاه در حال ساخت
پایگاه‌های ویژه پشتیبانی مدیریت بحران مناطق	تعداد	صفر	۲۲	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
پایگاه‌های پشتیبانی مدیریت بحران نواحی	تعداد	صفر	۷۵	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
پایگاه‌های استان‌های میمن	تعداد	صفر	۴	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
پایگاه‌های پشتیبانی مدیریت بحران در حال بهره‌برداری	تعداد	صفر	۱۰۱	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
تجهیز اداری و رفع نقص پایگاه‌های پشتیبانی مدیریت بحران*	درصد پیشرفت	صفر	۸۰	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
تعمیر و نگهداری تجهیزات امداد و نجات پایگاه‌های پشتیبانی مدیریت بحران مناطق	درصد پیشرفت	-	۱۰۰	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
پایگاه‌های پشتیبانی مدیریت بحران مجهز به سیستم ارتباطی خاص با سازمان (دریافت داده‌های برخط شتاب‌نگاری)	تعداد (تجمعی)	-	۱۴	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
کانکس نگهداری تجهیزات امداد و نجات	تعداد		۱۶۴	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
ایستگاه‌های فعال شتاب‌نگاری	تعداد	صفر	۱۴	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
ایستگاه‌های فعال لرزه‌نگاری	تعداد	صفر	۱۳	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.

* بیش از ۹۰ درصد از پایگاه‌های مدیریت بحران به اقلام امداد و نجات از ساده‌ترین تا تخصصی‌ترین تجهیزات، مجهز شده‌اند.
* کلیه پایگاه‌ها قفسه‌بندی و به بیش از ۳۰۰ هزار قلم تجهیزات امداد و نجات در قالب ۵۰ قلم کالای اساسی مجهز شده‌اند.

* در غالب پایگاه‌های پشتیبانی مدیریت بحران واحدهای امدادی به‌ویژه جمعیت هلال احمر، اورژانس و... مستقر شده‌اند.
* ۱۱ پد بالگرد در مجاورت پایگاه‌های پشتیبانی مدیریت بحران احداث شده است.

* کانکس‌های محلات در قالب ۵۰۰۰ جعبه مشتمل بر بیش از ۶۵ هزار قلم کالا ضروری اسکان خانواده(شلترباکس) تجهیز شده‌اند.

۲-۵-۳- اقدامات پیشگیرانه و ایمن‌سازی و ارتقاء ایمنی شهر و شهروندان (کاهش خطرپذیری بر پایه رویکردهای پیشگیرانه)

۲-۵-۳-۱- اقدامات ایمن‌سازی فضای شهر و افزایش ایمنی در برابر مخاطرات طبیعی - زلزله

- شناسایی محدوده‌های گسلی شهر تهران و تعیین پهنه‌های گسلی در اطراف خطوط تدقیق شده گسل‌ها تا سال ۹۵ و تصویب شورای عالی معماری و شهرسازی.
- به روز رسانی و تدقیق و یکپارچه‌سازی مکانی و ساز و کارهای رفتاری گسل و حریم گسلش شهر تهران در مقیاس ۱:۲۰۰۰ و تهیه ضوابط ساخت و ساز در پهنه‌های گسلی شهر تهران و پیگیری اجرایی شدن.
- تهیه اطلس اماکن و تاسیسات واقع در پهنه‌های گسلی شهر تهران بالغ بر ۱۰۰ لایه اطلاعاتی.
- تهیه نقشه کاربری اراضی در مقیاس ۱:۱۰۰۰ با استفاده از عکس‌های هوایی و تهیه نقشه‌های خودکار تخمین خسارت بر اساس سناریوی وقوع زلزله با بزرگی ۶ ریشتر در گسل نیاوران.
- انجام مطالعات و بررسی‌های بنیادی و کاربردی از جمله مطالعات طرح توسعه شبکه شتاب‌نگاری و تحلیل داده‌ها.
- ارزیابی خطر ساختمان‌های متعلق به شهرداری تهران، ارزیابی خطر تعدادی از بیمارستان‌ها و مدارس شهر تهران.
- بررسی فنی گزارشات مکانیک خاک و ژئوتکنیک با بیش از ۲۰۰۰۰ گزارش از سال ۱۳۸۵.
- تهیه دستورالعمل بهسازی نسبی لرزه‌ای ساختمان‌های متداول شهر تهران.
- توسعه شبکه لرزه‌نگاری شهر تهران

۲-۵-۳-۲- اقدامات ایمن‌سازی فضای شهر و افزایش ایمنی در برابر مخاطرات طبیعی - زمین لغزش، فرونشست، سیل)

- تکمیل و نهایی‌سازی نقشه پراکنش زمین‌لغزش‌های شهر تهران در مقیاس‌های ۱:۵۰۰۰ و ۱:۱۰۰۰۰ و شناسنامه‌های مربوطه
- تهیه نقشه محدوده شناسایی شده مستعد لغزش و فرونشست به وسعت ۳۳۰۵ هکتار با ۱۵ درصد پیشرفت کار
- شناسایی ۵۰۰۰۰ میله قنات‌های شهر تهران و تهیه نقشه رقومی قنات بر روی نقشه شهر
- شناسایی و تهیه نقشه رقومی مسیر قنات شهر تهران در مقیاس ۱:۲۰۰۰
- تهیه برنامه جامع - کاهش آسیب‌های پدیده فرونشست ناشی از تغییرات تراز آب زیرزمینی در شهر تهران
- توسعه و تکمیل شبکه جمع‌آوری آب‌های سطحی
- تدوین نقشه راه کاهش خطرپذیری سیلاب شهر تهران

○ ○ توافق نامه سه جانبه بین شهرداری تهران، وزارت نیرو، شورای اسلامی شهر تهران در زمینه مدیریت سیلاب شهر تهران

○ ○ تدوین «طرح جامع کاهش خطرپذیری سیلاب شهر تهران» و تدوین «نقشه راه کاهش خطرپذیری سیلاب شهر تهران» با همکاری وزارت نیرو و سایر نهادهای ذی ربط

○ ○ تهیه «طرح جامع مدیریت آب‌های سطحی»

○ ○ تدوین برنامه جامع احیا و ساماندهی رودخانه‌ها مشتمل بر رود دره‌های کن، وردآورد، درکه، فرحزاد، دربند و دارآباد

عنوان	واحد سنجش	۱۳۸۴	پایان مرداد ۹۶	درصد تغییر	توضیحات
طول کل شبکه جمع‌آوری آب‌های سطحی*	کیلومتر	۴۲۳	۵۱۵		-
حوضچه رسوب‌گیر و مخازن جذبی	تعداد (دستگاه)	۸	۱۴		رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
	حجم (مترمکعب)	۶۴۹۸۰۰	۸۰۳۹۱۰		رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
شناسایی و رفع نقاط گلوگاهی شبکه جمع‌آوری آب‌های سطحی	تعداد	-	۲۴		رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
	تعداد (ایستگاه)	-	۱		رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.

* طول شبکه جمع‌آوری آب‌های سطحی پیش از تأسیس شرکت خاکریز آب (سال ۱۳۷۲) در حدود ۲۱۳ کیلومتر بوده است؛ که بخشی از آن به صورت طبیعی شکل گرفته بوده و مشکلات کنونی تملک در پروژه‌های مشابه کنونی را نداشته است.

۲-۵-۳- اقدامات ایمن‌سازی فضای شهر و افزایش ایمنی در برابر مخاطرات انسان‌ساز - پیشگیری از بروز

حوادث مربوط به سلامت، ایمنی و محیط زیست (HSE)

شهرداری تهران از سال ۱۳۸۷ به صورت جدی استقرار سیستم مدیریتی HSE-MS را دنبال کرده است، که نتیجه آن استقرار سامانه مدیریت ایمنی، بهداشت و محیط زیست شهرداری تهران (HSE) در شرکت شهر سالم است.

○ ○ تدوین دستورالعمل ارزیابی عملکرد و ارزیابی نظام مدیریت HSE در مناطق ۲۲ گانه، سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه به صورت مستمر.

○ ○ انجام برنامه ممیزی واحدهای تابعه شهرداری بر اساس پروتکل و اعطای گواهینامه HSE-MS پس از طی فرآیند.

○ ○ شناسایی راه‌کارهای بهبود سیستم عملکرد HSE در مناطق در سال ۱۳۹۲، تدوین ۲۸۰ مورد سناریوی شرایط اضطراری و ۹۹۸ مانور شرایط اضطراری.

عنوان	واحد سنجش	۱۳۸۴	پایان مرداد ۹۶	توضیحات
تعداد دفعات بازرسی (HSE)	تعداد	۱۰۹۱۴	۱۵۳۷۳	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
تعداد خطرات شناسایی شده (HSE)	تعداد	۱۸۷۴۶	۲۴۰۳۴	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
مخاطرات با ریسک غیر قابل قبول (HSE)	تعداد	۲۳۲۸	۲۷۷۲	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
تعداد راهکارهای کاهش ریسک و اقدامات اصلاحی (HSE)	تعداد	۲۸۳۵۰	۳۴۱۵۷	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
آموزش‌های چهره به چهره (TBM) برگزار شده در مناطق ۳۲ گانه	دوره	-	۱۴۲۶۸	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
	نفرات آموزش دیده	-	۲۸۳۴۴	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.

* تاکنون، حوزه‌های کودک و نوجوان، اصناف، سالمندان و معلولین، اماکن تفریحی، ورزشی، مذهبی و فرهنگی، حمل و نقل و ترافیک، بیمارستان‌ها و مراکز درمانی، ساختمانها و اماکن عمومی و آسیب‌های اجتماعی مورد ارزیابی قرار گرفته‌اند و از حیث خطرات ایمنی و بهداشتی و خطرات زیست محیطی مورد بازرسی قرار گرفته‌اند.

۲-۵-۳-۴- ساماندهی و توسعه امداد و نجات کوهستان در ارتفاعات شمال تهران

- ○ تهیه و تدوین طرح جامع امداد و نجات کوهستان در ارتفاعات شمال تهران و تشکیل سامانه فرماندهی حادثه به مسئولیت شهرداری منطقه یک
- ○ اطلاع‌رسانی و آموزش همگانی کوه‌پیمایی و ایمنی بیش از یک میلیون نفر
- ○ تهیه نقشه ۱:۲۰۰۰۰ از منطقه کوهستان شمال تهران برای اولین بار (جهت ناوبری در امداد و نجات کوهستان)

۲-۵-۳-۵- توسعه و استفاده از فناوری‌های نوین

- ○ طراحی و راه‌اندازی سامانه اطلاعاتی مدیریت بحران (DMIS)
- ○ بهره‌برداری از سامانه‌های اطلاعات سوانح تحت موبایل و اطلاعات سوانح تحت شبکه (DIS WEB)
- ○ طراحی و راه‌اندازی سامانه اطلاعاتی مدیریت بحران (DMIS)
- ○ ایجاد سامانه جامع مدیریت بحران با ۲۰ درصد پیشرفت
- ○ ایجاد و ارتقای بانک جامع اطلاعات پایه مدیریت بحران با ۸۵ درصد پیشرفت فیزیکی
- ○ ایجاد سامانه واحد ثبت، گزارش دهی، تحلیل و مدیریت حوادث شهری با پیشرفت فیزیکی محدود
- ○ استقرار شبکه امن و پایدار شهر تهران در زمان بحران
- ○ توسعه و تکمیل نظام پایه اطلاعات مدیریت بحران و ایمنی شهر به ویژه در سامانه شهر تا پایان برنامه (اقدامات انجام شده در حوزه اطلاعات مکانی توصیفی-GIS) با پیشرفتی در حدود ۵۰ درصد

۲-۵-۴- استفاده از ظرفیت‌های مردمی و ارتقاء آگاهی و مشارکت مردمی در ایمنی

○ ○ رویکرد محله محوری در خدمات‌رسانی امداد و نجات با تأکید بر افزایش سطح آمادگی در شرایط عادی و کاهش مخاطرات

○ ○ تشکیل ۲۵۰۰ گروه مدیریت بحران اماکن از طریق جذب، ساماندهی و آموزش داوطلبان مردمی

○ ○ آموزش تعداد ۷۹۴ هزار نفر از شهروندان و کارکنان مراکز مختلف آموزشی، دانشگاهی، صنعتی و تجاری به منظور ارتقای سطح دانش ایمنی

○ ○ نهادسازی و ارتقای فرهنگی جامعه ایمن از طریق تشکیل شورای سیاست‌گذاری جامعه ایمن شهر تهران و تشکیل کمیته‌ها و کارگروه‌های تخصصی

○ ○ فعال سازی ۳۴۰ مورد از خانه‌های «دوام و ایمنی» محلات و انتصاب مسئولین خانه‌ها

عنوان	واحد سنجش	۱۳۸۴	پایان مرداد ۹۶	توضیحات
گروه‌های داوطلب واکنش اضطراری محله (دوام)	تعداد	صفر	۶۴۰	۶۴۰ عدد تا سال ۹۵، ۶۸۰ عدد در سال
برنامه‌های پایدارسازی گروه‌های دوام	برنامه	صفر	۹۷۷۰	۹۷۷۰ برنامه تا سال ۹۵، ۱۹۰۳ برنامه در ۹۵
گروه‌های مدیریت بحران ایجاد شده در اماکن حائز شرایط	گروه	صفر	۶۷۲	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
افراد آموزش دیده دوره‌های عمومی مدیریت بحران	تفرساعت	صفر	۱۲۹۷۸	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
	برنامه	صفر	۲۶۹	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
جذب داوطلب (گروه دوام)	نفر	صفر	۲۳۰۰	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
مدرسه آماده: تکمیل سند مخاطرات، آموزش پرسنل و مدیران و تهیه ساختار مدیریت بحران	مدرسه	صفر	۷۸۰	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
آموزش همگانی گروه‌های هدف خاص	دوره	صفر	۳۲	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
برگزاری دوره‌های آموزش عمومی برای شهروندان	دوره	صفر	۲۶۹	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
آموزش الکترونیکی مدیریت بحران	تفرساعت	صفر	۱۷۰۰۰	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
افراد آموزش دیده دوره‌های عمومی مدیریت بحران	تفرساعت	صفر	۱۲۹۶۸	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
	برنامه	صفر	۲۶۹	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
آموزش گروه‌های مدیریت بحران	گروه	صفر	۶۷۲	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.

۲-۵-۵- همکاری‌های بین‌المللی

○ ○ مطالعات اسنادی و میدانی طرح تشکیل گروه‌های داوطلب واکنش اضطراری محله «دوام» با همکاری سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران و آژانس توسعه همکاری‌های کشور سوئیس SDC

○ ○ برگزاری کارگاه DIG در مناطق ۲۲ گانه و جلسات کارشناسی، جهت آماده‌سازی طرح جامع آموزش آمادگی در برابر زلزله برای گروه‌های هدف مختلف (تعیین گروه‌های هدف / تعیین سرفصل‌ها و محتوای آموزشی / تعیین نحوه انتقال

آموزه‌ها) با کارشناسان پروژه JICA

- ○ بازنگری طرح جامع آموزش مدیریت بحران با همکاری JICA
- ○ مطالعات نظرسنجی میزان آگاهی و آمادگی شهروندان در برابر زلزله با همکاری JICA
- ○ انجام مطالعات نرم‌افزاری و محتوایی مرتبط با موزه زلزله JICA
- ○ برگزاری دوره سه‌روزه سناریونویسی در دفتر UN و عضویت تهران در کمپین شهرهای تاب آور ISDR ۲۰۱۰
- ○ برگزاری دوره‌های آموزشی بین‌المللی داخلی و خارجی از جمله دوره آموزشی مدیریت بحران کلان شهرها ویژه مدیران بحران کلان شهرها در ژاپن و دوره آموزشی کاهش خطرپذیری و تاب آوری شهر

۲-۵-۶- ارتقاء کیفیت پدافند غیرعامل شهر تهران (ایجاد آمادگی در شهروندان و فضاهای شهری مبتنی بر اصول پدافند غیرعامل)

۲-۵-۶-۱- مکان‌یابی اماکن مناسب برای تخلیه امن شهروندان و اقدام به آماده‌سازی این اماکن

- ○ اجرای برنامه عملیاتی کاهش خطرپذیری لرزه‌ای شهر تهران در قالب تدوین نقشه تخلیه امن ۲۸۶ محله شهر تهران، آموزش شهروندان و برگزاری مانور در ۱۱۵ محله دارای نقشه تخلیه امن و پروژه توانمندسازی واکنش اضطراری بحران در ۷۲ ساعت اول پس از زلزله احتمالی در شهر تهران
- ○ تدوین ساختار مدیریتی و دستورالعمل اجرایی برای کمیته‌های پدافند غیرعامل ایستگاه‌های مترو و پارکینگ‌های طبقاتی عمومی، پایانه‌ها و اقامتگاه‌های اتوبوسرانی درون شهری جهت ارتقاء و افزایش دارندگی
- ○ اجرای پروژه بهره‌گیری چند منظوره از ناوگان سازمان اتوبوسرانی شهر تهران جهت جابجایی پناهجویان احتمالی و مجرمین ناشی از حوادث غیرطبیعی (جنگ) ارزیابی میزان آسیب‌پذیری و تخمین خسارت احتمالی به نفوس، اماکن و شریان‌های حیاتی در بیش از ۱۰۰ نقطه شهر تهران
- ○ تهیه و تدوین نقشه تخلیه امن و شناسایی و تجهیز مکان‌های اسکان در ۳۵۴ محله

عنوان	واحد سنجش	۱۳۸۴	پایان مرداد ۹۶	توضیحات
محلات مجهز به کانکس امداد و نجات	محله (تعداد)	-	۱۶۴	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
شهروندان تحت پوشش پایگاه‌های پشتیبانی مدیریت بحران	نفر	-	۲۱۰۰۰۰	تا پایان سال ۱۳۹۴
آموزش، تقویت و تجهیز مدیریت بحران اماکن	نفر ساعت	-	۱۳۴۴۰۰	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
	گروه	-	۶۷۲	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.

۲-۵-۶-۲- ارتقاء و مدیریت شبکه راه‌های بحرانی شهر تهران

- انجام مطالعات تعیین شبکه راه‌ها و برنامه‌ریزی حمل و نقل بحرانی و تنظیم راهنمای استفاده از راه‌های بحرانی و کاهش آسیب‌پذیری شریان‌های حیاتی.
- تهیه برنامه‌های واکنش اضطراری شهر تهران.
- تهیه نقشه مسیرهای اضطراری شهر تهران شامل دفترچه‌های مشخصات مسیرهای اضطراری در مناطق ۲۲ گانه شهرداری تهران و گزارش‌های پست‌های کنترل ترافیک در امتداد مسیرهای.
- تهیه پیش‌نویس برنامه واکنش اضطراری شهر تهران شامل تهیه برنامه واکنش اضطراری شهر تهران؛ مربوط به «کارگروه حمل‌ونقل ستاد بحران شهر تهران»، برنامه واکنش اضطراری شهر تهران؛ مربوط به «کارگروه خدمات و عمران شهری» و ...
مربوط به «کارگروه خدمات و عمران شهری» و ...

۲-۵-۶-۳- شفاف‌سازی سهم و نقش سازمان‌های دارای مسئولیت

- احصاء ۷۶ محور مورد نیاز جهت تعیین استانداردهای مأموریتی بومی شده که تاکنون منجر به تعیین و اعلام استاندارد مأموریتی از سوی ۸ کمیته تخصصی گردیده.
- تعیین استاندارد مأموریتی برای ۶ کمیته که قادر به احصاء یا اعلام استاندارد نبوده از طریق کارشناسان حوزه معاونت آمادگی، با بررسی استانداردهای بین‌المللی و کار تحقیقاتی.
- احصاء و اعلام انتظارات ستاد به تفکیک کمیته‌ها، در راستای اجرایی نمودن وظایف مصرح قانونی و مأموریت‌های تخصصی واگذار شده در ۵۱۱ محور جهت اعلام ظرفیت و توانمندی که از آن می‌توان به عنوان نقشه راه دستگاه‌های مسئول نام برد.
- تدوین و ابلاغ گام‌های ۱۰ گانه به کمیته‌های تخصصی.
- احصاء و اعلام ۵۴ محور از کارخواسته‌های مورد نیاز در ارتباط با فعالیت‌های تخصصی در زمان بحران جهت تعیین میزان توانمندی و اعلام مشخصات مسئولین هماهنگی ذیربط در استان‌های معین شهر تهران.
- احصاء و اعلام ۳۲ محور از ظرفیت‌های نیروهای نظامی و محورهای قابل همکاری نیروهای مسلح در گستره شهر تهران.

○ ○ تهیه، تدوین شرح و ارسال شرح انتظارات ستاد مدیریت بحران شهر تهران در محورهای قابل همکاری با واحدهای ذیربط سپاه پاسداران انقلاب در ۳۷ محور تعیین شده.

○ ○ بررسی ۱۲ بسته قوانین، دستورالعمل‌ها و الزامات مرتبط با حوزه مدیریت بحران (۸۰۸ سیاست، قانون یا مصوبه لازم الاجرا) و احصاء قوانین، مصوبات و الزامات، اقدامات صورت گرفته در گذشته، اقدامات در حال اجراء، معایب و موانع موجود و ارائه راهکارهای مربوطه.

۲-۵-۶-۴- مطالعات مقاوم‌سازی تقاطع‌های غیرهمسطح - تعمیر اساسی، نگهداری و مقاوم‌سازی پل‌های تهران

○ ○ تهیه شناسنامه‌ها، نقشه‌ها، داده‌ها، گزارشات و محاسبات شه

عنوان	واحد سنجش	۱۳۸۴	پایان مرداد ۹۶	توضیحات
تکمیل بانک اطلاعاتی حفظ، نگهداشت و پایش پل‌ها	درصد تکمیل	صفر	۳۰	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
مطالعات مقاوم‌سازی تقاطع‌های غیر همسطح	تعداد (دستگاه)	-	۲۶	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
	مساحت (مترمربع)	-	۳۲۷۰۰۰	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
مطالعات مرحله اول بهسازی پل‌ها	تعداد (دستگاه)	-	۱۰۶	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
	مساحت (مترمربع)	-	۸۳۰۰۰	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
مطالعات مرحله دوم بهسازی پل‌ها	تعداد (دستگاه)	-	۲۶	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
	تعداد (دستگاه)	۲۰	۵۰۰	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
تعمیر اساسی و نگهداری پل‌های شهری	تعداد (دستگاه)	۱	۱۶	
مقاوم‌سازی پل‌ها و تقاطع‌های غیرهمسطح	تعداد (دستگاه)			

۲-۵-۶-۵- اقدامات تحقیقاتی، مطالعاتی و انعقاد تفاهم‌نامه‌ها

- ○ تهیه اطلس آسیب‌پذیری شهر تهران.
- ○ تهیه اطلس مدیریت بحران شامل ۷۵ لایه و بیش از ۵۰۰ موضوع اطلاعاتی.
- ○ تهیه و به روز رسانی بانک جامع اطلاعات نقاط بحران‌زا و عوامل بحران‌زا.
- ○ تهیه «برنامه عملیاتی حرایم شبکه‌های برق، لوله‌های انتقال سوخت و سایر تأسیسات مهم شهری».
- ○ تدوین و ابلاغ ساختار مدیریت بحران تا سطح نواحی شهر تهران.
- ○ ارزیابی خطر محلات شهر تهران و تاب‌آوری شهر تهران.
- ○ تدوین سند مدیریت کاهش خطرپذیری بلایا در محلات شهر تهران.
- ○ انعقاد تفاهم‌نامه با اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران و آموزش تمامی مدیران، پرسنل و دانش‌آموزان و ارتقای آمادگی و ایمنی مدارس شهر تهران.
- ○ انعقاد تفاهم‌نامه تشکیل «ستاد عالی آمادگی عمومی در برابر زلزله» فی مابین شهرداری تهران، شورای هماهنگی مدیریت

بحران کشور، وزارتخانه‌های آموزش و پرورش، علوم تحقیقات و فن آوری، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، جمعیت هلال احمر و صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران

۲-۶- توسعه خدمات توزیع کالای ضروری (میادین میوه و تره بار و شهروند)

تامین مناسب نیازهای شهروندان با راهکارهایی در جهت اصلاح، ساماندهی ساختارهای بازارها و میادین و تبدیل آنها به مراکز خدمات تامین نیازها و توسعه یکپارچه و متوازن آن با رویکرد عدالت محوری صورت گرفته است.

○ صرفه جویی به میزان ۱۴۰ میلیارد ریال با اجرای طرح عرضه سبزیجات برگی بدون گل و ریشه.

○ اجرای طرح سبد مهربانی با هدف حمایت از اقشار محروم و آسیب پذیر.

○ اجرای طرح همیار مشتری با هدف افزایش سطح رضایت مشتریان و کمک به اقشار ضعیف و کم توان (سالمدان و معلولین).

○ اجرای طرح میوه رایگان برای کودکان با هدف ترویج و آموزش فرهنگ تغذیه سالم در بین کودکان.

○ طرح تسهیل‌گری برای تولید کنندگان - ایجاد جایگاه عرضه تک محصولی با هدف حمایت از تولید کننده و کاهش واسطه‌ها.

○ هوشمند سازی و چابک سازی با استقرار و بهره برداری ۳۵ سامانه.

○ راه اندازی فروشگاه‌های مجازی بر بستر تلفن و اینترنت از سال ۹۲.

○ احداث ۱۴ بازار جدید با سیستم فروشگاه‌های طی دوره ۱۲ ساله ۸۴-۹۶.

شاخص	واحد سنجش	ابتدای سال ۸۴	پایان مرداد سال ۹۶	توضیحات
فروشگاه‌های شهروند	عدد	۱۲	۵۰	-
میزان فروش شهروند	میلیون ریال	۱۳۵۶۶۲	۱۲۶۳۶۳۴	-
سرايه خرید شهروند	هزار ریال	۱۶۰	۹۳۶	-
میادین و بازارهای تحت پوشش	تعداد	۶۹	۲۳۰	۱۷ بازار در دست احداث
میزان محصولات عرضه شده در میادین میوه و تره بار	تن در روز	۵۰۰	۳۱۵۲	-
مساحت کل میادین و بازارهای روز میوه و تره بار	هکتار	۳۰,۷۳	۵۱,۴۳	-
بازارهای محله‌ای	تعداد	۳	۴۷	رقم تا پایان سال ۹۵ است
	مساحت (مترمربع)	۱۶۰	۱۱۹۰۳	

شاخص	واحد سنجش	ابتدای سال ۸۴	پایان مرداد سال ۹۶	توضیحات
غرفه، دکه و جایگاه‌های موجود میوه و تره بار	تعداد	۱۵۲۴	۲۰۵۶	در سال ۹۶ بازارها از حالت غرفه ای به فروشگاه‌های تغییر یافته است.
تخریب، نوسازی و بهسازی بازارهای تره بار قدیمی	تعداد	۴۱	۷۳	
عرضه سالانه بهداشتی دام زنده در عید قربان	راس	-	۱۹۰۰۰	شروع طرح از سال ۸۶ رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
ایجاد و راه اندازی سامانه‌های کاربردی نرم افزاری	تعداد	۳	۳۵	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
جشنواره عرضه محصولات ارگانیک، طبیعی و گواهی شده	دوره	-	۹	-

۷-۲- توسعه زیرساخت‌ها و خدمات جمع‌آوری پسماند شهر

هماهنگ با پیشرفت‌های فزاینده در زمینه فناوری‌های پردازش و مدیریت پسماند در سطح جهانی، طی ۱۲ سال اخیر اهدافی چون افزایش کارایی و بهره‌وری با اولویت توسعه و ارتقای سطح فرهنگ عمومی و مشارکت شهروندان در جهت کاهش تولید زباله و نهادینه سازی تفکیک پسماند در مبدا و گذار از شیوه مدیریت پسماند سنتی به استفاده از فناوری‌های نوین مبنای توسعه و تقویت برنامه‌های مرتبط به این حوزه شده است. اهم اقدامات صورت گرفته در این زمینه عبارت است از:

- تدوین سند طرح جامع پسماند.
- احداث و بهره برداری از اولین سامانه ریجکت سوز کشور به ظرفیت ۲۰۰ تن ریجکت در روز و تولید ۳ مگاوات برق.
- احداث و بهره برداری از اولین سامانه‌هاضم بی‌هوازی (دایجستر) کشور به ظرفیت ۳۰۰ تن پسماند در روز و تولید ۲ مگاوات برق.
- بهینه سازی مدیریت پسماند و خدمات نظافت شهری با استفاده از دستگاه‌های مکانیزه.
- مطالعه و راه اندازی سیستم یکپارچه نظارت و ارزیابی امور خدمات شهری (سینا).
- ایجاد منابع درآمدی پایدار با تصویب لوایح درآمدی، بهای خدمات مدیریت پسماند خانگی، ساختمانی و ویژه پزشکی و صنعتی.
- بهبود مدیریت پسماند از طریق تجهیز و نوسازی ناوگان جمع‌آوری پسماند و توسعه و تجهیز آزمایشگاه کنترل کیفیت.
- اخذ نشان تجاری کمپوست.

- ○ استحصال گاز متان از ۲۱ حلقه چاه واقع در مراکز دفن قدیمی.
- ○ توسعه و عمران مجتمع پردازش دفع آبعلی با احداث و توسعه جاده دسترسی به طول ۱۵ کیلومتر و تعریض ترانشه ورودی.
- ○ راه اندازی اولین مرکز آموزش تخصصی مدیریت پسماند کشور در سال ۱۳۹۳.
- ○ افزایش سطح آگاهی‌های عمومی از طریق پخش آیت‌های آموزشی از صدا و سیما، اکران آیت‌های آموزشی از مانیتورهای مستقر در واگن‌های مترو-ایستگاه‌های BRT-میادین میوه و تره بار.
- ○ راه اندازی سامانه جامع توزین و آمار پسماند در سال ۹۵.
- ○ تهیه اطلس اطلاعات مکانی سازمان مدیریت پسماند.

شاخص	واحد سنجش	ابتدای سال ۸۴	پایان مرداد سال ۹۶	توضیحات
استحصال انرژی از پسماند (زباله سوز)	مگاوات/ساعت روزانه	۰	۱,۲	-
استحصال انرژی از پسماند (خازن)	مگاوات/ساعت روزانه	۰	۰,۲	-
نسبت پسماند تبدیل شده به انرژی به کل پسماند تولیدی	درصد	۰	۲	-
پسماند پذیرش شده در مرکز آرادکوه	هزار تن	۲۶۱۴	۳۰۷۰	-
میزان تولید کمپوست از زباله	تن در روز	۲۲۷	۵۶۱	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
میزان فروش کمپوست تولیدی در مجتمع آرادکوه	تن	۰	۶۳۷۹	-
توسعه ظرفیت کارخانجات پردازش زباله	تن در روز	۲۰۰	۷۳۰۰	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.
میزان پسماند پردازش شده	تن	۸۲۸۴۹۹	۲۰۵۳۲۹۰	-
میزان جمع آوری پسماند خشک در مبدأ	تن	۸۴	۱۲۱	-
میزان مواد بازیافتی خطوط	تن	۰	۱۸۷۵۱	-
عملکرد تفکیک پسماند در مبدأ	هزار تن	۸۴	۴۹۷	-
میزان دفن معمولی پسماند	تن در روز	۴۸۹۲	۲۱۸۲	-
ردیاب خودروهای خدمات شهری	تعداد	۰	۲۱۵۰	رقم مربوط به پایان سال ۹۵ است.

۸-۲- توسعه تجهیزات شهری

شاخص	واحد سنجش	ابتدای سال ۸۴	پایان مرداد سال ۹۶
تعداد سرویس بهداشتی	چشمه	۳۲۰۰	۸۷۰۰
تعداد پل‌های مکانیزه عابر پیاده	تعداد	۴	۱۷۸
تجهیزات برف روبی و یخ زدایی	دستگاه	۲	۱۸ دستگاه محلول پاش، ۱۰۹ دستگاه نمک پاش و ۱۳۷ عدد تیغه برف روب

۲-۹- توسعه خدمات آرامستان‌های شهر

از منظر عملکرد، آرامستان بهشت زهرا(س) به عنوان آرامستان اصلی شهر با تمهیدات نهادی و اجرایی متنوع و در عین حال نوآورانه‌ای در طول سال‌های اخیر راهبری و مدیریت شده و از مجموعه ای خدماتی به قطب فرهنگی تبدیل شده است و به طور عمده بر توسعه نظام‌مند فیزیکی، تلاش در جهت ارتقای سطح خدمات ارائه شده به مراجعان و زائران، توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات در عرصه خدمات، توسعه فرهنگی و دانش و پژوهش، تسهیل رفت و آمد و روان سازی ترافیک، بهسازی، زیباسازی و توسعه فضایی و تحول در مبلمان و فضای سبز سازمان، قطعات شهدا و حرم مطهر متمرکز گشته است. خلاصه اقدامات صورت گرفته به شرح ذیل می‌باشد:

- راه اندازی سامانه‌های پذیرش متوفی تا دفن از سال ۹۵.
- افزایش ظرفیت خدمات پذیرش کفن و دفن با احداث مجموعه عظیم عروجیان به مساحت ۷۵۰۰۰ مترمربع (تا ۴۰۰ نفر روزانه).
- ارتقاء سطح تکریم ارباب رجوع.
- ایجاد اورژانس شهر سالم مجهز به ICU و CCU در بهشت زهرا با متوسط ظرفیت پذیرش ماهانه ۱۰۰۰ نفر از سال ۹۱.
- ایجاد طرح مباشر از سال ۹۱ و متوسط خدمت رسانی به ۳۰۰۰ متوفی.
- تشکیل کمیته آرامستان‌های شهر.
- استقرار دادپزشک جهت صدور جواز دفن و ایجاد هماهنگی‌های قضایی مربوطه از سال ۹۳.
- استقرار بانک چشم در سازمان از خرداد ۹۳ (اهدای ۵۱۵۰ عدد قرنیه).

شاخص	واحد سنجش	ابتدای سال ۸۴	پایان مرداد سال ۹۶
مخازن بتنی ذخیره آب	مترمکعب	-	۱۸۲۰۰
سرویس بهداشتی عمومی (سازمان و حرم مطهر)	چشمه	۶۰۰	۲۶۹۳
فضای سبز (حرم مطهر و سازمان)	هکتار	۲۳۱,۵	۳۱۶,۵
مبلمان شهری (وسایل بازی کودکان، صندلی، آلاچیق و ...)	عدد	۵۰۰	۳۰۰۰
خودرو برقی برای جابجایی سالمندان و افراد کم توان	عدد	۰	۵۸
ظرفیت آرامستان‌ها	هکتار	۴۲۴	۵۸۴
بزشکی قانونی در بهشت زهرا	عدد	۰	۱
خریداری و نوسازی ناوگان آمبولانس شهری و شهرستان	دستگاه	۹۵	۴۱۰

۳- توسعه زیرساخت‌ها و خدمات فرهنگی و اجتماعی با تاکید بر عدالت فضایی، جنسیتی و سنی

۳-۱- توسعه زیرساخت‌های فرهنگی و اجتماعی (فرهنگی، اجتماعی، ورزشی، آسیب‌های اجتماعی، سلامت و توانمندسازی بانوان)

○ ○ چکیده عملکرد ۱۲ ساله شهرداری تهران در توسعه زیرساخت‌ها فرهنگی، اجتماعی، ورزشی و بانوان به شرح جدول زیر است:

شاخص	واحد سنجش	پایان سال ۸۴	پایان مرداد ۹۶
مجموع زیرساخت‌های مذهبی	تعداد	۳۲۳۸	۴۹۶۰
مجموع زیرساخت‌های فرهنگی	تعداد	۱۸۹	۱۱۵۰
مجموع زیرساخت‌های هنری	تعداد	۶۲	۲۳۵
مجموع زیرساخت‌های اجتماعی	تعداد	۱	۳۸۶
مجموع زیرساخت‌های سلامت	تعداد	۰	۲۵۳۰
مجموع زیرساخت‌های ورزشی	تعداد	۶۶۴	۱۰۳۰
مجموع زیرساخت‌های ویژه بانوان	تعداد	۴	۵۹۲
مجموع	تعداد	۴۱۵۸	۱۰۸۸۳

۳-۱-۱- وضعیت مهم زیرساخت‌های مذهبی شهر تهران

توضیحات	مرداد سال ۹۶	ابتدای سال ۸۴	واحد سنجش	شاخص	ایجاد و توسعه زیرساخت‌های مذهبی
-	۱۹۰۸	۱۶۹۴	باب	مساجد	
-	۴۴	۱۱	باب	مساجد بوستانها	
-	۱۶۳۲	۱۲۷۷	عدد	حسینیه	
-	۱۶۸	۶۵	عدد	دارالقرآن	
-	۴۹۲	۶۶	عدد	نمازخانه عمومی	
-	۵۸۸	۱۱۷	عدد	نمازخانه بوستانها	
-	۱۲۸	۸	عدد	نمازخانه میدین میوه و تره بار	

۳-۱-۲- وضعیت اهم زیرساخت‌های خدمات اجتماعی شهر تهران

توضیحات	مرداد سال ۹۶	ابتدای سال ۸۴	واحد سنجش	شاخص
-	۱۸	۰	عدد	مددسرا(۱)
-	۱۶	۰	عدد	مراکز پرتو(۲)
همراه سراها برای اولین بار جهت اسکان همراهم بیماران که از شهرستان‌ها جهت درمان به تهران سفر می‌کنند تاسیس شد.	۲	۰	عدد	همراه سرا
	۲	۰	عدد	سامان سراها(۳)
برای اولین بار جهت آموزش و مهارت‌افزایی کودکان بدسرپرست و کودکان کار راه‌اندازی شده است.	۴	۰	عدد	مدارس صبح‌رویش
دو کمپ اقامتی معتادان متجاهر ماده ۱۵ و ماده ۱۶ توسط شهرداری ساخته شده است.	۲	۰	عدد	مراکز بهبودی اقامتی
-	۳۰۸	۱	عدد	مراکز کارآفرینی
-	۲۵	۰	عدد	مراکز بهاران
-	۹	۰	عدد	پایگاه ارائه خدمات اجتماعی در نقاط آسیب‌خیز

ایجاد و توسعه زیرساخت‌های اجتماعی

- (۱) به منظور اسکان شبانه مددجویان بی‌خانمان شهر تهران راه‌اندازی گردید که در توزیعی متعادل در مناطق پایتخت در قالب‌های مددسرای دائمی، اضطراری و بانوان فعال می‌باشند.
- (۲) مراکزی هستند که نسبت به ارائه خدمات پیشگیری، روانشناختی و توانمندسازی به کودکان در معرض آسیب و آسیب‌دیده اجتماعی به ویژه کودکان کار و خیابان اقدام می‌نمایند.
- (۳) از سال ۸۵ به منظور نگهداری موقت و شناسایی وضعیت، گروه‌بندی و تعیین تکلیف افراد مشمول مصوبه شامل: افراد معلول و ناتوان (اعم از جسمی و ذهنی) بی‌سرپرست، مجهول‌الهویه، در راه‌مانده، گمشده، متواری، افراد نیازمند غیر حرفه‌ای، متکدیان و ولگردان حرفه‌ای ایجاد گردید.

۳-۱-۳- وضعیت اهم زیرساخت‌های فرهنگی، هنری شهر تهران

توضیحات	مرداد سال ۹۶	ابتدای سال ۸۴	واحد سنجش	شاخص	
-	۳۵۴	۰	عدد	سرای محله	ایجاد و توسعه زیرساختهای فرهنگی
-	۳۳	۲۶	عدد	فرهنگسرا	
-	۶۴۶	۱۰۳	عدد	کتابخانه	
-	۹۴	۵۴	عدد	خانه فرهنگ (۱)	
-	۲۳	۶	عدد	موزه‌ها و خانه موزه‌ها (۵)	
-	۸۴۱۹۳۵	۲۲۰۰۰	مترمربع	تبلغات فرهنگی	
-	۲۳	۰	عدد	مجموعه‌های تفریحی، فرهنگی، ورزشی شهربانو (۲)	ایجاد و توسعه زیرساختهای ویژه بانوان
پوشش ۱۶۸۴۵ نفر	۸۲	۴	عدد	مراکز مهارت آموزی کوثر (زنان سرپرست خانوار) (۳)	
ویژه بانوان	۳۷۴	-	عدد	خانه‌های تسنیم (۴)	
-	۶۰	۰	عدد	مجموعه ورزشی الزهرا	
-	۴۶	۰	عدد	مراکز کارآفرینی بانوان	
-	۶	۰	عدد	بوستان ویژه بانوان	
-	۱	۰	عدد	مجموعه‌های شهردخت	ایجاد و توسعه زیرساختهای هنری
-	۲۳۵	۶۲	عدد	سینما و آمفی تئاتر	
-	۶۵۲۰	-	عدد	صندلی سینما	
-	۶۵۴۳	-	عدد	صندلی تئاتر	

(۱) خانه‌های فرهنگ در سطح محلات قرار دارند و در نتیجه امکان دسترسی شهروندان به آن‌ها سهل‌تر و بیش‌تر است.

عمده فعالیت‌های فرهنگی خانه‌های فرهنگ، منجر به گسترش و ارتقای سطح فرهنگ عمومی می‌شود.

(۲) مراکزی ویژه بانوان هستند که خدمات مختلف آموزشی مشاوره ای فرهنگی تفریحی ورزشی به مخاطبان خود ارائه می‌دهند. طبق برنامه‌ریزی‌های شهرداری تهران ساخت ۴۴ مجتمع شهربانو تا پایان سال ۹۷ در مناطق ۲۲ گانه انجام می‌گیرد و بر این اساس، تا پایان برنامه پنجم شهرداری در هریک از مناطق تهران، ۲ مجتمع شهربانو راه‌اندازی خواهد شد.

(۳) با هدف اشتغال زنان سرپرست خانوار و فرزندانشان و ایجاد محیط امن به منظور حضور بانوان در فعالیتهای اقتصادی خودکفایی زنان سرپرست خانوار راه‌اندازی شد.

(۴) تشکلی مردمی، داوطلبانه و زیرمجموعه سرای محله است که به منظور توانمندسازی و ارتقای قابلیت‌های بانوان، ترویج سبک زندگی اسلامی- ایرانی، حمایت از نهاد خانواده و تحکیم آن، اشاعه و ترویج فرهنگ ایثار و

گذشت و زمینه‌سازی برای مشارکت اجتماعی بانوان راه اندازی شده است.

(۵): باغ موزه هنر ایرانی، موزه دکتر شریعتی، موزه شهید مطهری، موزه صلح تهران، باغ و عمارت عین الدوله، موزه دکتر چمران، برج میلاد (موزه هدایا و دست‌نوشته‌های شهرداری و موزه مشاهیر ایران)، خانه موزه بازار، موزه موسیقی، خانه موزه شهیدان اقبالی، باغ موزه قصر، باغ موزه دفاع مقدس، خانه موزه شهید بهشتی، خانه موزه انتظامی، خانه موزه شهید، موزه خوشنویسی

۳-۱-۴- وضعیت اهم زیرساخت‌های ورزشی شهر تهران

مرداد سال	ابتدای سال	واحد سنجش	شاخص	
۹۶	۸۴			
۵۶۰	۲۹	عدد	زمین‌های چمن مصنوعی	ایجاد و توسعه زیرساخت‌های ورزشی
۱۰	۴	عدد	زمین‌های چمن طبیعی	
۱۹۸	۵۴	عدد	زمین‌های آسفالت و خاکی	
۲۰۷	۴۸	عدد	مجموعه‌های ورزشی چندمنظوره	
۷۴	۲۰	عدد	مجموعه‌های ورزشی آبی	
۵۷	۱۳	عدد	پیست	
۵	۰	عدد	مجموعه ورزشی ویژه معلولان و جانبازان	
۲۰۷	-	عدد	واحدهای چند منظوره	
۱۰۴	-	عدد	استخر و سونا	
۲۲۳	-	عدد	زمین ورزشی رویاز	
۴۷	۲	عدد	زمین اسکیت رویاز	
۲۱	۳	عدد	مجموعه زمین پینت بال	
۳۶۰۰	۴۰۰	متر	جاده تندرستی	
۲۲۰۰	۷۶۰	کیلومتر	مسیر پیاده روی پارکی	
۳۸۶	۵۶	کیلومتر	مسیر دوچرخه همگانی	
۲۱۷۱	۵۲۰	عدد	زمین بازی کودکان	
۳۴۲۳	۲۹۱	عدد	ست ورزشی بوستان‌ها	
۷۳۵	۰	عدد	ست بدنسازی بوستان‌ها و مدارس دخترانه	
۱۲۸	۰	عدد	پردیس تفریحات ورزشی	
۱۸	۴	عدد	زمین بازی ورزش‌های مهیج	
۲۲۵۷۰۰۰	۳۲۰۰۰۰	متر مربع	فضای ورزشی سرپوشیده	
۲۰	۰	عدد	مراکز فراموز ^(۱)	ایجاد و توسعه زیرساخت‌های سلامت
۳	۰	عدد	پردیس سلامت	
۳۷۴	۰	عدد	خانه سلامت	
۳۵۴	۰	عدد	خانه اسباب بازی	
۲۲	۰	عدد	باشگاه چاقی	
۱۴۰۰	۰	عدد	شبکه سلامت یاران شهر تهران	

(۱) مراکز فراموز به منظور افزایش سطح آگاهی و نگرش کودکان و نوجوانان به منظور پیشگیری از آسیب رفتارهای پر خطر و آموزش مهارت‌های زندگی از سال ۸۶ تأسیس شده است.

۳-۲- توسعه خدمات فرهنگی و اجتماعی

در قالب اجرای برنامه‌ها در حوزه‌های مختلف فرهنگی، اجتماعی، هنری و ورزشی به شرح ذیل می‌باشد:

۳-۲-۱- برنامه‌های فرهنگی، هنری و دینی

- تدوین سند عفاف و حجاب
- تحکیم و اعتلای بنیان خانواده از طریق ارائه و ترویج الگوهای مناسب
- تدوین برنامه راهبردی ۵ ساله شهرداری تهران در حوزه سلامت محوری
- تدوین طرح‌های ارتقاء سلامت عمومی

الف) مراسم و همایش

- جشنواره اوقات فراغت پایتخت بارویکرد خانواده محوری
- اجرای سامانه‌های نشاط در بوستان‌های شهر در فصل تابستان
- آیین‌های نکوداشت فرهیختگان در حوزه‌های مختلف
- گسترش فعالیت‌های قرآنی و دینی (اجرای ۲۰ هزار برنامه تفصیلی)
- تشکیل شورای عالی اقامه نماز و ۱۶۰ شورای امر به معروف و نهی از منکر
- برگزاری ۵۰۰ کنگره یادواره شهدا و ایثارگران
- برگزاری گرامیداشت مناسبت‌های سلامت محور
- برگزاری جشنواره دفاع مقدس
- برگزاری ۱۵۱ برنامه طعم جبهه

ب) تورها و بازدیدها

- اجرای تورهای گردشگری و تهرانگردی به منظور معرفی ظرفیت‌های فرهنگی و تاریخی شهر
- برگزاری اردوهای راهیان نور
- بازدید از باغ موزه‌های قصر و دفاع مقدس، برج میلاد، مراکز میراث فرهنگی و ...

ج) ایستگاه‌ها و نمایشگاه‌ها

- برپایی غرفه‌های فرهنگی در مراکز پر تردد شهری به منظور ارائه خدمات فرهنگی
- برپایی ایستگاه‌های صلواتی در ایام مناسبت‌های مذهبی و ملی

د) رقابت‌ها و مسابقات

- برگزاری مسابقات فرهنگی، هنری و ورزشی در قالب مجموعه جشنواره‌های شمسه، مشکات، شکوفا، تسنیم و بویا، در مناطق ۲۲ گانه از سطح محله تا منطقه و شهر تهران
- برگزاری مسابقات رباتیک و ساب پورتال‌ها

۳-۲-۲- برنامه‌های ورزشی

- ارائه خدمات تفریحی و آموزشی ورزشی در ۱۰۶ مجموعه ورزشی، زمین‌های روباز، چمن‌های مصنوعی و طبیعی و ... در بیش از ۸۰ رشته
- راه‌اندازی ایستگاه‌های فعالیت بدنی در سطح بوستان‌های شهر
- برگزاری جشنواره‌های ورزشی و تفریحی
- برگزاری تورهای گردشگری ورزشی
- برپایی ۲۲۲۰ ایستگاه تندرستی

۳-۲-۳- برنامه‌های آموزشی و پژوهشی

- اجرای برنامه‌های آموزشی خانواده در سطح محلات (آموزش کنترل خشم، فرزند پروری، فرزند آوری و...)
- آموزش تسهیلگران و گروه‌های خرد محلی
- آموزش مبلغین دینی
- برگزاری کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی پیشگیری از اعتیاد به صورت محله‌ای
- آموزش و ساماندهی فعالان و راهنمایان حوزه گردشگری با محوریت تهرانگردی
- تدوین ۳۷۴ اطلس فرهنگی و اجتماعی، ۳۵۴ اطلس کیفیت زندگی و تهیه شناسنامه محلات و نیم رخ ۳۵۴ محله

۳-۲-۴- برنامه‌های خدمات اجتماعی و رفاهی (توانمندسازی آسیب دیدگان، کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی)

- ساماندهی آسیب دیدگان اجتماعی و حمایت از برنامه‌های اجتماعی، مشاوره‌ای و مددکاری اجتماعی
- کمک به ساماندهی گروه‌های شغلی در معرض آسیب
- کمک به ارتقا سطح رفاه اجتماعی گروه‌های آسیب پذیر
- حمایت و پایدارسازی پروژه‌های برتر محلی
- جذب متکدیان و بی‌خانمان‌ها و کودکان بی سرپرست

- تحت پوشش قرارداد آسب دیدگان اجتماعی در مراکز شبانه روزی و سامان سراهای ایجاد شده توسط شهرداری تهران
- راه اندازی مجتمع های بهاران و ارائه خدماتی حمایتی و کار آفرینی به آسب دیدگان اجتماعی
- حمایت از نوآوری و دستاوردهای بانوان در پردیس های توانمند سازی بانوان
- توسعه و تجهیز مراکز و خانه های کار آفرینی
- توسعه و تقویت کسب و کار محلی و خانگی (تعاونی)
- راه اندازی پایگاه مدد کار شهر
- شناسایی و همکاری در اسکان خانواده های بی سرپناه
- شناسایی و بهسازی فضاهای بی دفاع شهری
- شناسایی و ارجاع معتادین به کمپ های ترک اعتیاد در مناطق ۲۲ گانه
- اجرای ۱۱۳۰ پروژه اعتماد ساز در قالب خانه های تسنیم
- ارائه ۳۰۴۵۵ خدمات مدد کاری به افراد در معرض آسیب و آسیب دیده اجتماعی
- ارائه ۳۹۸۵ برنامه آموزش، ترویج و مشاوره کار آفرینی

۳-۲-۵- برنامه ها و طرح های مستمر و فراگیر

- طرح بزرگ رصد کیفیت زندگی شهروندان تهرانی: با هدف بررسی میزان احساس تعلق به محله و شهر، دسترسی به امکانات و خدمات شهری و رضایت از آنها، اعتماد و هویت محله ای اجرا می شود.
- طرح نیم رخ محله های شهر تهران: با هدف گردآوری اطلاعات پایه ای محله ها شامل جمعیت مراکز اجتماعی و فرهنگی، افراد و گروه های اثر گذار محلی، مشکلات اولیه محله ها و خدمات اجتماعی و فرهنگی اجرا می شود.
- طرح سراج (سرای محله، اقدام جهادی): بازدید و نظارت ستادی توسط معاونت امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران از سرای محلات مناطق ۲۲ گانه انجام می شود.
- طرح حامی (حمایت اجتماعی مردم یار): شناسایی و ثبت نام نیازمندان و خدمات رسانی به این افراد در این طرح انجام می شود.
- کارگاه آموزشی بهشت: ویژه زوج های جوان با هدف ارتقاء دانش و توانمندسازی زوج های جوان در حل مشکلات و بهبود زندگی مشترک اجرا می شود.
- طرح گوهر رحمت: آموزش مهارت های پیش از ازدواج که در مناطق ۲۲ گانه شهرداری تهران اجرا می شود.

○○ طرح غنچه‌های شهر: از ابتدای سال ۱۳۸۶ با اهدای هدیه به نوزادان تهرانی آغاز شده است تا مدیریت شهری از بدو تولد در کنار ۰ تا ۴ ساله‌های پایتخت و خانواده‌های آنها باشد.

○○ طرح شهردار مدرسه: آشناسازی دانش آموزان با ماموریت‌های شهرداری تهران در حوزه‌های مختلف؛ این طرح، اولین بار در سال تحصیلی ۷۷-۷۸ در ۲۰ مدرسه منتخب تهران به صورت آزمایشی به اجرا درآمده و به دلیل نتایج مثبت و همچنین بازنگری آن در سال‌های ۸۴ و ۸۵ به لحاظ محتوی و نحوه اجرا، هم اکنون در تمامی مناطق ۲۲ گانه تهران با همکاری ۴۰۰ مدرسه در حال اجراست.

○○ طرح آسمان آبی - زمین پاک: این طرح در سال ۹۴ آغاز و با هدف آموزش شهروندی درباره رفتارهای ترافیکی و محیط زیستی با دو محور «خط سفید و تفکیک زباله از مبدا»، در جهت حفاظت محیط زیست در حوزه شهری در حال اجراست.

○○ طرح استقبال از مهر: با هدف ارتقاء سطح خدمات و امکانات موردنیاز فضاهای آموزشی شهر تهران، تقویت مشارکت مجموعه شهرداری با مراکز آموزشی در سطح شهر، مشارکت پذیری دانش آموزان در مباحث شهری، زیباسازی، ایمنی معابر، بازپیرایی فضای سبز و بهسازی و زیباسازی محیط‌های داخلی و پیرامون مراکز آموزشی آغاز شده است.

○○ طرح هبه: از سال ۸۶ برای اکرام نیازمندان و تشویق احساس مسئولیت شهروندان در قبال یکدیگر در قالب جمع‌آوری وسایل اضافه شهروندان تهرانی و هدیه آنها به نیازمندان شهر آغاز و به دلیل استقبال خوب شهروندان و مشارکت همگانی در این طرح، تاکنون ادامه دارد.

۳-۳- ایجاد بسترهای مشارکت مردمی

○○ تاسیس شورای محلات که اعضای آن برای مردم محلات انتخاب و در ساختار مدیریت محله ایفای نقش می‌کنند.

○○ راه‌اندازی ۳۵۴ سرای محله که تحت نظر شورای محلات اداره می‌شوند.

○○ راه‌اندازی ۱۱ خانه به شرح زیر در ۳۵۴ سرای محله با هدف ارائه خدمات تخصصی به شهروندان:

○ خانه قرآن و عترت، خانه هنر و ادبیات، خانه جهاد و ایثار، خانه آموزش‌های شهروندی، خانه دانش و پژوهش،

خانه فناوری اطلاعات و فضاهای مجازی، خانه خانواده و سبک زندگی، خانه سلامت و محیط زیست، خانه ورزش

و تفریحات سالم، خانه خدمات اجتماعی، خانه دوام و ایمنی محله

○○ راه‌اندازی ۴۷ کانون ذیل هر خانه در سرای محله

○○ ایجاد و حمایت از کانون‌های مشارکت مردمی در سرای محلات

۴- ابر پروژه‌های شهر تهران

در دوره کنونی مدیریت شهری پروژه‌های بزرگ مقیاسی انجام گرفته که در طول تاریخ تشکیل بلدیه تهران بینظیر بوده و در این بخش به عنوان ابر پروژه‌های شهری بیان می‌شود:

۴-۱- پروژه‌های فرهنگی و تفریحی

۴-۱-۱- باغ پرندگان

باغ پرندگان تهران با وسعتی حدود ۸۶ هکتار که ۲۳ هکتار مربوط به محوطه نگهداری باغ پرندگان و فضاهای جانبی آن و ۶۳ هکتار پارک جنگلی شامل بوستان و فضای سبز، در شمال شرق تهران در دل جنگل لویزان فضای مناسبی را برای نگهداری انواع پرندگان ایجاد کرده است. این باغ شامل مسیرهای سنگفرش شده محصور در میان درختان و گل‌های زیبا، سایه بان‌هایی از جنس چوب، نی و پوشال، نیمکت‌های چوبی با طراحی‌های متنوع، آلاچیق‌های چوبی، تابلوهای راهنمای طرح چوب با خط نستعلیق، آبشارهای کوچک و زیبا بوده و طراحی هوشمندانه بر که‌ها و پل‌های چوبی آن و عدم وجود تیر برق یا تاسیسات اضافی از ویژگی‌های خاص این باغ محسوب می‌شود. همچنین فضای بکر باغ پرندگان، به همراه مصالحی از جنس سنگ و چوب و سقف آشیانه‌های پرندگان که با ساقه‌های برنج پوشانده شده نمای زیبایی را بوجود آورده است. این باغ در ۲ فاز طراحی شده است، فاز اول که هم اکنون به بهره‌برداری رسیده است «دشتچر» نام دارد و شامل پرنده‌هایی است که در قفس نگهداری می‌شوند، یا توان پرواز ندارند، هم اکنون بیش از ۶۵۰۰ پرنده از ۵۵ گونه متفاوت در آن نگهداری می‌شوند. این قسمت از پروژه شامل محدوده‌های پرندگان آبی با مساحت ۵,۵ هکتار، پرندگان دشتزی و خزندگان با مساحت ۳ هکتار، پرندگان و گیاهان گرمسیری با مساحت ۲ هکتار، پرندگان شکاری (عقاب، لاشخور، جغد، شاهین) با مساحت ۱,۸ هکتار و باغ گیاه‌شناسی و باغ ایرانی ۴,۵ هکتار می‌باشد. یکی از ویژگی‌های منحصر به فرد باغ پرندگان تهران، رها بودن پرندگان در محیط است، به این معنا که حدود ۹۰ درصد از پرنده‌های این مجموعه در فضای کاملاً روباز و در محیط بدون قفس نگهداری می‌شوند. فاز دوم که مساحتی کمتر از فاز اول دارد در محدوده شمالی در حال تکمیل است و «آبچر» نام دارد. این فاز شامل پرندگان است که قابلیت پرواز دارند و به وسیله تور از خروج پرندگان از آن جلوگیری خواهد شد. سازه آبچر با مساحت تقریبی ۵۵۰۰۰ مترمربع در نوع خود سازه‌ای بی‌نظیر است که رکورد سازه آبچر کشور مالزی با مساحت ۱,۸ هکتار را خواهد شکست. این سازه عظیم با تعداد ۲۴۹ ستون که کوتاه‌ترین آن ۳۰ متر و بلندترین آن ۵۰ متر می‌باشد، دارای ۶ ورودی و خروجی است.

باغ پرندگان در راستای ایجاد مراکز شهری و فراشهری فرهنگی - تفریحی در شهر تهران ایجاد گردیده و در طراحی و

اجرای آن دستیابی به اهدافی چون حفاظت فعال از پارک لویزان و باغ‌های موجود، حفظ و ارتقاء وضعیت موجود پوشش گیاهی و تنوع زیستی جانوری، استفاده بهینه از ظرفیت پارک لویزان، ارتقاء فرهنگ گردشگری، آشتی با حیات وحش و افزایش حساسیت نسبت به اجزای محیط طبیعی مد نظر قرار گرفته است.

۴-۱-۲- مجموعه فرهنگی گردشگری عباس آباد

این مجموعه یکی از بزرگ‌ترین طرح‌های تفرجگاهی عمومی کشور می‌باشد که در چارچوب طرح جامع و اسناد زبردست آن برای شهر تهران طی دوره ۱۳۸۴-۱۳۹۵ در دست اجرا بوده و علاوه بر ایجاد ظرفیت‌های تفریحی و گردشگری، کارکردهای فرهنگی نیز دارد.

اراضی عباس آباد به عنوان یکی از هفت مرکز اصلی طرح جامع شهر تهران در پهنه مرکزی با تغییر نقش از عرصه حکومتی به عرصه اجتماعی- فرهنگی تعریف شده و تمهیدات اولیه جهت دستیابی به اهداف طرح جامع شامل تهیه سند راهبردی توسعه اراضی عباس آباد، تغییر پهنه اراضی عباس آباد در پایش طرح تفصیلی به پهنه حفاظت برای توسعه و تجهیز ۵۵۰ هکتار فضای سبز عمومی، ایجاد و توسعه بوستان‌های عمومی و بوستان‌های مفهومی بوده است. به بیان دیگر، این طرح متشکل از هفت حوزه به وسعت ۶۲۳ هکتار با کاربری‌های زیر است:

- پروژه‌های ناحیه الف (باغستان شمالی به مساحت ۴۱,۲۷ هکتار): با عملکرد فرهنگی و گرایش عمده علمی و هنری.
- پروژه‌های ناحیه ب (باغستان جنوبی با ۱۰۲ هکتار وسعت): با عملکردی فرهنگی و گرایش عمده به جغرافیای انسانی، به ویژه در پیوند با عملکرد فرهنگی مذهبی مصلا بزرگ تهران.
- پروژه‌های ناحیه ج (مصلا حضرت امام خمینی (ره) با ۶۳ هکتار مساحت): با عملکرد فرهنگی و مذهبی شامل کلیه اماکن و محوطه پروژه مصلا بزرگ شهر تهران.
- پروژه‌های ناحیه د (مجموعه آهنگی در جنوب شرقی مصلا با مساحتی حدود ۱,۷ هکتار): با عملکرد فراغتی، مسکونی و خدماتی شامل مجتمع چند عملکردی مسکونی تجاری عباس آباد.
- پروژه‌های ناحیه E (مجموعه بیهقی با ۲۴,۱۴ هکتار مساحت): با عملکرد فراغتی توأم با فعالیت‌های تجاری و کسب و کار شامل ساختمان‌های جنوبی، شمالی و میدان بیهقی.
- پروژه‌های ناحیه F (به مساحت ۷۵,۷ هکتار که ۲۶ هکتار آن در اختیار بنیاد مستضعفان و جانبازان است): با عملکرد فراغتی توأم با فعالیت‌های اداری، تجاری و کسب و کار.
- پروژه‌های ناحیه G (با ۳۲,۶ هکتار مساحت): با عملکرد فراغتی توأم با فعالیت‌های گردشگری.

فضا	واحد	مساحت تا سال ۱۳۸۴	مساحت ۱۳۹۵
باغ موزه دفاع مقدس	هکتار	۰	۲۰
باغ موزه جواهرات ملی	هکتار	۰	۹,۷
باغ هنر	هکتار	۰	۳,۲
باغ کتاب	هکتار	۰	۷,۱
باغ نمایش	هکتار	۰	۲,۴
باغ فرهنگ	هکتار	ساختمان فرهنگستان در حال احداث بوده	۶,۶
میدان فرهنگ	هکتار	۰	۴,۵
باغ دانش	هکتار	۵,۵	۵,۵
باغ اقوام و ملل	هکتار	۰	۶,۵
باغ تمدن اسلامی	هکتار	۰	۷,۵
باغ فلسفه	هکتار	۰	۱
باغ علوم	هکتار	۰	۰,۹۹
باغ ارم	هکتار	ساختمان فعلی وجود داشته است.	۵
باغ دماوند	هکتار	۰	۱,۲
حوزه گردشگری	هکتار	۰	۶۵
گلگشت مصلی	هکتار	۰	۲۸
بوستان طالقانی	هکتار	۲۵,۵	۲۵,۵
باغ گیاه شناسی	هکتار	۰	۹
باغ موزه تاریخ طبیعی	هکتار	۰	۲,۵
بوستان نشاط (بهشت مادران)	هکتار	۲۲,۵	۲۲,۵
فضاهای فرهنگی - هنری	هکتار	-	۱۴,۶۵
فضای سبز خالص بدون احتساب مصلی و مجتمع امام خمینی (ره)	هکتار	-	۱۹۱
فضای سبز خالص با احتساب مصلی و مجتمع امام خمینی (ره)	هکتار	-	۲۷۰,۵
فضای خدماتی بدون احتساب TOD حقانی و هتل دیدار	هکتار	-	۹,۲۵
فضای خدماتی با احتساب TOD حقانی و هتل دیدار	هکتار	-	۶۸,۲۵
احداث پروژه گلستان حضرت ابراهیم (ع)	هکتار	۰	۲,۲
احداث پروژه بوستان بنادر	هکتار	۰	۵,۳۲۵
احداث پروژه پل طبیعت	هکتار	۰	۰,۷
احداث پروژه پل ابریشم ۱	هکتار	۰	۰,۲
احداث پروژه گلستان منظومه شمسی	هکتار	۰	۱
احداث پروژه گلستان نوروز و میدان مشاهیر	هکتار	۰	۹
اسکیت پارک	هکتار	۰	۰,۴۸
احداث پروژه بازار گل	هکتار	۰	۱,۳
احداث پروژه بوستان دیدار	هکتار	۰	۰,۸

<p>بوستان نوروز با مساحت ۹۰۳۳۲ مترمربع بیانگر گستره تاریخی و قلمرو فرهنگی و تمدنی ایران می باشد. بدین سان که با قرار دادن دریاچه‌ای با عنوان دریاچه خزر با مساحت ۲،۱ هکتار در مرکز این باغ، محوریت ایران را نسبت به کشورهای حوزه آکو به نمایش می گذارد.</p>	<p>بوستان نوروز</p>
<p>این مجموعه با رویکرد علمی تفریحی ساخته شده است و یکی از مراکز آموزش همگانی پیشرو و مرکز نمایش زیبایی‌های علم در ایران است. مساحت این پروژه برابر با ۱۰۳۲۱ مترمربع و ویژگی منحصر به فرد آن، ساخت یک گنبد مینایی شکل به قطر ۳۰ متر است.</p>	<p>منظومه شمسی</p>
<p>شرکت نوسازی عباس آباد با ساماندهی این پارک باعث باززنده سازی این مجموعه از نظر زیست محیطی و اجتماعی شده است. بوستانی با ماهیت تپه ای و جنگلی که ۲۵،۶ هکتار از اراضی عباس آباد را به خود اختصاص می دهد. این مجموعه دارای سه مسیر پیاده، سوار کاری و دوچرخه سواری است.</p>	<p>باززنده سازی پارک طالقانی</p>
<p>در حوزه شمال شرقی در زمینی به مساحت ۱۰۷۸ متر مربع و با شیب تقریباً ۲۳ در صد از جنوب غربی به شمال شرقی قرار دارد. ایجاد مسیرهای ممتد در دل طبیعت و هدایت آن به یک نقطه مرکزی از مباحث فلسفه است که در طراحی این پارک استفاده شده است. همچنین استفاده از یک مفهوم فلسفی عددی در ایجاد هفت نقطه بعنوان هفت وادی عرفانی پیرامون یک آبناهی مرکزی با مفهوم روشنایی و پاکی از دیگر ابعاد طراحی این باغ جهت تبلور فرهنگ ایرانی-اسلامی در یک کاربری فرهنگی-سبز، فعال و مدرن می باشد.</p>	<p>باغ فلسفه</p>
<p>با مساحت بالغ بر ۴،۷ هکتار در مجموعه باغ‌های شمالی اراضی عباس آباد و در مجاورت مجموعه‌های باغ کتاب قرار داشته و مجموعه ی خانه شعر، موسیقی، نقاشی و هنرهای تجسمی، معماری و مجسمه سازی آن یادآور معماری اصیل و زیبای چهارباغ ایرانی و کوشک منحصر به فردش است.</p>	<p>باغ هنر</p>
<p>پل طبیعت بزرگترین پل سه طبقه غیر خودرویی و پیاده رویی ایران محسوب می شود که در مهرماه ۱۳۹۳ افتتاح گردید. این پل از عرض بزرگراه مدرس می گذرد. طول این پل ۳۰۰ متر و مساحت آن ۷۰۰۰ متر مربع و وزن سازه این پروژه ۲۰۰۰ تن می باشد. این پل دارای عملکرد و شهرت ملی و فراملی بوده و به یکی از بزرگترین قطب‌های گردشگری پایتخت تبدیل شده است و شامل بخش‌های تفرجگاهی و پذیرایی و کافی شاپ می شود. سایر پل‌ها نیز ارتباطات و دسترسی‌های تپه‌های عباس آباد را به یکدیگر و بافت اطراف برقرار می سازند.</p>	<p>پل طبیعت و سایر پل‌ها</p>
<p>موزه سراسرنامای مقاومت (پانوراما) با زیربنایی معادل ۸۵۸۰ مترمربع در زمینی به مساحت ۳۸۴۴ مترمربع در ضلع جنوب شرقی محوطه موزه دفاع احداث شده است. گنبد کروی بخش اصلی سراسرناما را تشکیل می دهد، در زیر آن نقاشی سراسری فتح خرمشهر مشتمل بر رویدادهایی چون دوران تجاوز دشمن بعثی به خرمشهر، دوران مقاومت ۳۴ روزه، اشغال خرمشهر و پس از آن عملیات بیت المقدس که به آزادسازی خرمشهر منجر شد در یک تصویر نیمه کروی در معرض دید مخاطب قرار می گیرد. علاوه بر ارائه این نقاشی ارزشمند، فیلم‌های نیم کروی با مفهوم دفاع مقدس که با روش‌های تخصصی و نوین تصویربرداری و ساخته شده و برای اولین بار در ایران تولید گردیده یا در دست ساخت است، در زیر کره به نمایش درمی آید و هیجان، شور و احساس خاصی به مخاطب القا می نماید. سراسرنامای مقاومت علاوه بر بخش زیر گنبد که قسمت اصلی و محوری آن است دارای بخش‌های متعدد دیگری نظیر گالری‌های عکس و نقاشی، دیوار نقش برجسته مقاومت، ماکت پل خرمشهر و فروشگاه محصولات فرهنگی و کوچه خرمشهر در گذر زمان نیز هست.</p>	<p>موزه سراسرنامای مقاومت (پانوراما)</p>

۴-۱-۳- دریاچه شهدای خلیج فارس

مجموعه دریاچه شهدای خلیج فارس (چیتگر) بزرگترین قطب تفریحی، تفرجی، گردشگری و پذیرایی شهر تهران در مرکز منطقه ۲۲ واقع شده و از جنوب به بوستان جنگلی چیتگر، از شرق و شمال به محور چهار باغ و از غرب به پروژه احداث مرکز خرید تهران به عنوان بزرگترین مرکز تجاری کشور محدود می‌شود.

این دریاچه با حدود ۱۳۴ هکتار وسعت و گنجایشی حدود ۶,۵ میلیون مترمکعب در شمال پارک جنگلی چیتگر و با هدف افزایش توان زیست بومی تهران، کمک به رشد و توسعه اقتصادی، تغذیه سفره‌های آب زیرزمینی، توسعه فضاهای گردشگری و تفرجگاهی، توزیع بهینه سرانه کاربری‌های خدماتی، توسعه محدوده براساس اصول توسعه پایدار و حفاظت از محیط زیست احداث شده و پس از آگیری در سال ۱۳۹۲ به بهره برداری رسیده است.

حجم آب مورد نیاز به وسیله خط انتقال آب (لوله‌های GRP و کانال بتنی) به طول تقریبی ۹ کیلومتر از رودخانه کن به سمت دریاچه سرریز شده و در نهایت توسط سد خاکی طراحی شده به طول تاج ۷۳۰ متر و ارتفاع ۹ متر مهار می‌شود. با بهره برداری از تصفیه خانه دریاچه شهدای خلیج فارس نیز می‌توان آب رودخانه کن را طی ماه‌های دی تا فروردین که امکان آگیری از این رودخانه فراهم است به تاسیسات تصفیه خانه هدایت و پس از طی مراحل مختلف تصفیه به دریاچه منتقل نمود.

تاج سد دریاچه شهدای خلیج فارس بخشی از محوطه بزرگ ۲۵۰ هکتاری این مجموعه و فضای پیرامونی آن است. سد دریاچه دارای کارکردی دوگانه است که از یک سو امکان ذخیره آب یا آگیری مخزن دریاچه را فراهم کرده و از سوی دیگر به واسطه مجاورت با بزرگراه شهید حکیم و برخورداری از منظرگاهی مناسب به تمام بخش‌های پروژه جاذبه‌ای توریستی یافته است. مسیر دوچرخه سواری نیز که به صورت رینگ پیرامون دریاچه اجرا شده است.

پروژه احداث دریاچه شهدای خلیج فارس به عنوان یکی از طرح‌های برگزیده از میان صدها طرح، اثر و پروژه شاخص از سراسر دنیا که همگی در زمره برترین‌ها بودند موفق به دریافت جایزه جهانی خشت طلایی ۲۰۱۵ شد. همچنین، این پروژه در پنجاهمین دوره جایزه بین‌المللی تعالی مدیریت پروژه در پاناما نه تنها به عنوان یکی از ۱۰ پروژه برتر جهان در سال ۲۰۱۵ معرفی شد؛ بلکه موفق به دریافت جایزه «تعهد به تعالی» گردید. علاوه بر این، در یازدهمین کنگره جهانی کلان‌شهرهای مهم جهان (متروپلیس) که در حیدرآباد هند با حضور تعداد زیادی از رهبران، شهرداران و مدیران و متخصصان حوزه مدیریت و برنامه‌ریزی شهری، نهادهای تاثیرگذار دولتی و غیردولتی و تشکل‌های مردم نهاد برگزار شد؛ این پروژه در کنار ۱۹ پروژه مهم دیگر از ۱۴۰ کلان‌شهر دنیا توانست لوح تقدیر هیات داوران را نصیب خود سازد.

۴-۱-۴- باغ شهر ولایت و بوستان یاس فاطمی

۴-۱-۴-۱- باغ شهر ولایت

عملیات احداث بوستان بزرگ ولایت در محل سابق پادگان قلعه مرغی از اسفندماه سال ۱۳۸۹ در دستور کار شهرداری تهران قرار گرفت تا بزرگ‌ترین مجموعه تفریحی و فضای سبز جنوب تهران به جای آن احداث شود. به لحاظ وسعت، مساحت کل مجموعه ۳۰۰ هکتار بوده و فاز اول آن به وسعتی حدود ۱۱۰ هکتار، طی مدت ۶۶ روز با یک کار ویژه جهادی به بهره‌برداری رسیده و علاوه بر کاهش شکاف برخورداری‌های شمال و جنوب شهر از فضای سبز، به ریه تنفسی کلان شهر تهران در پهنه جنوبی شهر تبدیل شده است.

بوستان ولایت مجموعه‌ای چند منظوره با کاربریهای مختلف تفریحی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی می‌باشد و در پایان فاز اول اجرا، دارای باند کندروی اختصاصی به پهنای ۱۵ تا ۲۰ متر با بیش از ۶ کیلومتر طول، مسیر دوچرخه با بیش از ۵ کیلومتر طول، مسیر چندمنظوره حمل و نقل، تفریحی، گردشگری و اضطراری به طول تقریبی ۶ کیلومتر، گشتگاه پیاده (باغ راه ایرانی)، مسیر تندرستی و دو و میدانی به طول بیش از ۶ کیلومتر، محور آرامش به طول ۸,۱ کیلومتر، ۵۳ واحد آلاچیق و انواع غرفه‌های عرضه محصولات فرهنگی و غذایی گردیده است. فضای بازی کودکان، زمین ورزشی چند منظوره، فضای اجتماعات و مبلمان شهری بخشی دیگر از امکانات بوستان ولایت می‌باشد که طی سال‌های اخیر در دست اجرا بوده است.

طرح موضعی باغشهر ولایت نیز شامل پنج زیرپهنه اصلی (G112) با مرکزیت مشخص برای هر یک می‌باشد: تاریخ و تمدن (شمالی) با مرکزیت تالار شهر، حکمت و عرفان (جنوبی) با مرکزیت مسجد جامع، دانایی و دانش (شرقی) با مرکزیت مرکز علمی و پژوهشی، فرهنگ و ادب (غربی) با مرکزیت بازار و محوطه مرکزی با مرکزیت میدان این پنج زیرپهنه را تشکیل می‌دهند؛ محدوده مورد مطالعه طرح محصور بین مناطق ۱۶، ۱۷ و ۱۹ بوده و از شرق به بزرگراه شهید نواب صفوی، از جنوب به بزرگراه شهید تندگویان و خیابان پادگان و از غرب و شمال به بزرگراه شهید چراغی محدود می‌شود و به موازات بزرگراه‌های موجود در حول محدوده، رینگ کندرو در اطراف بوستان امتداد می‌یابد.

۴-۱-۴-۲- بوستان یاس فاطمی

این بوستان واقع در حریم شهر تهران و محدوده شمالی بزرگراه شهید بابایی و جاده لشگرک از سمت شرق، بخشی از کمربند سبز شهر تهران با وسعتی بالغ بر ۴۸۵ هکتار می‌باشد که پیرو دستور مقام معظم رهبری در راستای حفاظت

از منابع طبیعی اراضی بوستان جنگلی یاس، ایجاد یک اکوپارک برای جذب گردشگران تفریحی و اکوتوریسم در دستور کار سازمان بوستانها و فضای سبز شهر تهران قرار گرفت و با تلاش بی وقفه همکاران محترم سازمان به صورت یک طرح جهادی از ارگان‌های ذیربط تحویل و ظرف مدت ۲۵ روز در تاریخ ۱۳۹۴/۱/۱۳ جهت بهره‌برداری شهروندان محترم مهیا گردید. تبدیل این محدوده به بوستان با اهدافی نظیر حفاظت از درختان و منابع محیطی (بستر طبیعی، خاک و آب)، گسترش و اشاعه فرهنگ حفاظت از محیط زیست و تلاش در جهت مشارکت سازمان‌های مردم‌نهاد در حفظ اراضی مزبور، استفاده از توانمندی کوهستانی در زمینه جذب گردشگران تفریحی و اکوتوریسم انجام شده است.

به طور کلی، توسعه این بوستان با در نظر گرفتن توان بوم‌زیستی اراضی و اقلیم منطقه با عملیاتی شامل کاشت گیاهان، استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر، جداسازی، بازیافت پسماندها و تبدیل آن‌ها به کمپوست، زون بندی و تعیین سطح دسترسی عموم به زون‌ها، کارآفرینی سبز و استفاده از فناوری مدرن راهبری شده است. فاز ۲ عملیات ساماندهی و بهسازی این بوستان نیز طی سال ۱۳۹۴ با کاشت بیش از ۷۲ هزار اصله نهال و اجرای پروژه جنگل کاری اراضی غرب بوستان به مساحت ۱۸۰ هکتار اجرایی شده و تکمیل عملیات بهسازی و ایمن‌سازی مسیرهای اصلی، ترمیم و بازسازی کامل ۱۰ باب برجک دیده‌بانی برای استقرار نیروهای نگهبانی و حفاظت بوستان به منظور افزایش سطح امنیت خانواده‌ها بخشی دیگر از عملیات اجرایی در این راستا بوده است.

همچنین، ضمن بازسازی کامل و مرمت ۹ باب زاغه مهمات و اختصاص آن به مراکز اجرای برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی، نسبت به توسعه فضاهای جنبی از قبیل زمین بازی کودکان، تجهیز و ساخت سرویس بهداشتی اقدام گردیده است؛ ترمیم و بازسازی سه ایستگاه پمپاژ در ارتفاع ۱۸۸۰ متری از سطح دریا و بازسازی یک کانال سیمانی به طول ۵ کیلومتر، تهیه طرح برق ۲۰ کیلووات بوستان و تهیه طرح شبکه روشنایی بوستان و اجرای آن نیز در شمار عملکردهای فاز ۲ توسعه بوستان بوده است.

۲-۴- پروژه‌های عمرانی

۲-۴-۱- مرکز ارتباطات بین الملل (برج میلاد):

با توجه به تغییرات فرهنگی و توانایی مهندسی دهه‌های اخیر در ایران و به ویژه شهر تهران، نیاز به حضور نمادهای برتر که در برگیرنده هویت جدید مهندسی و فناوری کشور باشد ضروری به نظر می‌رسید. بر این اساس احداث بنایی شاخص که عظمت معماری ایرانی را متجلی نماید، آشکار گشت و برج میلاد به بهره‌برداری رسید. در واقع، ۶۰ درصد عملیات اصلی تکمیل برج میلاد با یک برنامه ریزی منسجم و فشرده طی مدت ۳۰ ماه از شهریور سال ۱۳۸۴ پیگیری و سرانجام

پس از ۱۱ سال این برج عظیم در مهر ماه سال ۱۳۸۷ به صورت آزمایشی افتتاح شد. برج ملی میلاد شاخص ترین سازه مجموعه ارتباطات بین المللی تهران است که احداث آن در تپه کوی نصر، پس از بررسی‌های کارشناسی و مهندسی ۱۷ نقطه پیشنهادی شهر تهران تایید شد. این برج با ۴۳۵ متر ارتفاع، ششمین برج بلند تلویزیونی و مخابراتی دنیا در نوع خود محسوب می شود. برج میلاد شامل پنج بخش پی، ساختمان پای برج (لابی)، بدنه (شفت)، ساختمان راس و دکل مخابراتی و تلویزیونی است و ششمین برج مخابراتی بلند دنیا در نوع خود محسوب می گردد.

وسعت محوطه مرکز ارتباطات بین المللی تهران حدود ۵۵ هکتار است که ۳۰ هکتار آن به فضای سبز و پارکهای عمومی اختصاص دارد. از جاذبه‌های این مرکز، پارک و فضاهای رفاهی، تفریحی و سرگرمی اطراف آن است که علاوه بر کارکردهای خاص خود، محیطی زیبا و جذاب برای مراجعان و استفاده کنندگان فراهم خواهد کرد.

فضاهای اجتماعی و فرهنگی مجموعه برج میلاد شامل تشکیل رواق هنر ایرانی، موزه هدایای شهرداران، باشگاه پینت بال، سالن لیزریوم، مهمانسرا، شربت خانه بیدمشک، کافه تریای برج، پرده باران، فود کورت، موزه مشاهیر، ایستگاه راپل، دلفیناریوم، رستوران سنتی می باشد. معابر و راه‌های دسترسی مجموعه شامل دو محور اصلی و ۸ دسترسی از بزرگراه‌های رسالت، شیخ فضل الله نوری، شهید همت و شهید چمران است که شمال مجموعه را به جنوب و غرب آن متصل می سازد و با توجه به محورهای فرعی در مجموع ۴ کیلومتر طول دارد. احداث تونل ارتباطی به بزرگراه حکیم در دو باند رفت و برگشت و هر یک به طول ۱۵۰ متر یکی دیگر از عناصر اصلی راه‌های دسترسی مجموعه یادمان است.

در راستای تکمیل ظرفیت‌های جانبی و فنی برج میلاد فعالیت‌های مختلفی از قبیل طراحی و آغاز عملیات مسجد برج میلاد در ضلع شمال غربی محوطه برج با زیربنایی حدود ۱۲۰۰۰ مترمربع، احداث یک پارکینگ به مساحت حدود ۸ هکتار، تکمیل، نصب و راه اندازی دو دستگاه آسانسور تندروی شرقی، ساخت و نصب سبد حفاظتی، ساخت و نصب سازه واسط و همچنین نصب آنتن‌ها و غیره در حال انجام می باشد.

۴-۲-۲- نمایشگاه بین المللی شهر آفتاب

پروژه مجتمع شهر آفتاب یکی از پروژه‌های کلان و شاخص شهر تهران به شمار می آید. شهر آفتاب، مجموعه ای عظیم از فضاهای نمایشگاهی و تجاری است که به منظور انتقال نمایشگاه‌های بین المللی تهران از موقعیت فعلی و رفع مشکلات آن، مانند ترافیک شدید و کمبود فضای مناسب، عدم همخوانی شرایط نمایشگاه فعلی تهران با الزامات محیطی و کارکردی یک نمایشگاه بین المللی متناسب با شئون پایتخت جمهوری اسلامی ایران، طراحی و به اجرا در آمد. ایده انتقال نمایشگاه‌های بین المللی تهران به مکانی خارج از محدوده شهر به حدود اوایل دهه هشتاد شمسی بر می گردد. در نهایت

طرح جامع مجموعه شهر آفتاب در سال ۱۳۸۵ توسط یکی از برترین مشاوران خارجی و متخصص در زمینه فضاهای نمایشگاهی (شرکت آلمانی GMP) و شرکت نقش جهان پارس تهیه و تصویب شد. حاصل این مطالعات از یک سوانتخاب زمینی ۱۶۰ هکتاری در آزادراه تهران- قم واقع در ضلع جنوبی دانشگاه شاهد، روبروی آستان حضرت امام خمینی (ره) برای احداث شهری نمایشگاهی و از سوی دیگر راهبری مطالعات و طراحی این مجموعه گردید.

نمایشگاه بین‌المللی جدید تهران با ظرفیت‌هایی چون مرکز تجارت جهانی، هتل‌ها، باغ‌های عمومی و میدان مرکزی، به عنوان یک نشانه شهری پذیرای بازدیدکنندگان از تهران، ایران و سراسر جهان خواهد بود. پشتوانه غنی معماری اسلامی و ایرانی، نقش به‌سزایی در ساختار مجموعه جدید ایفا کرده و فرم‌های سنتی به زبان مدرن بیان شده‌اند، و فضای مجموعه جدید بر اساس ارتباط نزدیک با مرقد مطهر حضرت امام خمینی (ره) و دانشگاه شاهد طراحی شده است.

در بعد اجرا، برنامه‌های عملیاتی این پروژه در چند مرحله تعریف شده که مرحله اول آن مشتمل بر چندین گام از اواخر سال ۱۳۸۹ آغاز گردید. عمده فضاهای مورد نظر در گام اول این مرحله، سه سالن اصلی نمایشگاهی، سالن ملل، ساختمان‌های اداری و سمینارها و جنبی، موتورخانه‌ها، تاسیسات زیربنایی، جاده‌های پیرامونی، چهارباغ، میدان اصلی، پارکینگ‌های روباز و محوطه سازی به شرح جدول ذیل اجرا و در اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۵ افتتاح گردید.

فضاها	ابعاد	توضیحات
سالن‌های نمایشگاهی سه قلو	۲۵۰۰۰ مترمربع	سالن سه قلوئی نمایشگاهی شامل ۲ سالن با دهانه‌های ۵۰ متر به طول ۱۲۰ متر و ارتفاع ۲۲ متر و یک سالن به دهانه ۸۰ متر به طول ۱۲۰ متر و ارتفاع ۳۰ متر
سالن ملل	۹۰۰۰ مترمربع	هال اصلی ورودی مجموعه نمایشگاه در شمال سایت با الهام از تالار تاریخی صد ستون پرسپولیس در شیراز
نمایشگاه روباز	حدود ۱۲۰۰۰۰ متر مربع	چهار محوطه نمایشگاه روباز
ساختمان‌های اداری و سمینارها	۳۸۰۰۰ مترمربع	در شمال میدان مرکزی به عنوان دروازه‌های کنترل ورود و خروج به سالن ملل، برآوردن نیازهای خدماتی و رفاهی کارمندان نمایشگاه
ساختمان‌های خدمات جنبی (۲ عدد)	در مجموع ۵۳۰۰ مترمربع	۲ باب ساختمان در طرفین سالن‌های سه قلوئی نمایشگاهی هر یک با حدود ۲۶۵۰ مترمربع شامل امکاناتی چون نمازخانه، رستوران، چاپخانه و سرویس‌های بهداشتی
رواق‌های مجموعه	۲۲۵ دهنه ۸،۴۰ * ۸،۴۰ متر	فضای تردد عابرین پیاده
پارکینگ روباز	۱۲۰۰۰۰ مترمربع	۶ مجموعه پارکینگ با ظرفیتی حدود ۵۰۰۰ خودرو
چهار باغ غربی و شرقی	به طول ۱،۵ کیلومتر به عرض ۹۰ متر	شاهراه اصلی مجموعه، مسیر تردد تفکیک شده سواره و پیاده مسیر اصلی توزیع جمعیت در پروژه بوده و استخوان بندی هندسی مجموعه
میدان مرکزی نمایشگاه	به قطر ۲۰۰ متر	
گودال باغچه غربی و شرقی (باغ ایرانی)	به طول ۵۵۰ متر طول به عرض ۸۰ متر	مسیر تردد هدایت کننده درون بخش نمایشگاهی شامل پیاده‌رو و سواره‌رو
فضای سبز	۴۰ هکتار	۶۰ گونه گل و گیاه به تعداد ۶۰۹۶۳۰

از دیگر موارد زیر ساختی مجموعه می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- معابر پیرامونی و داخلی نیز در مجموع به طول ۱۰۰۰۰ متر
- زیر گذر غربی نمایشگاه یک سازه بتنی به مساحت ۲۴۰۰ متر مربع در غرب مجموعه و در مجاورت ایستگاه های وسایل نقلیه عمومی است که امکان تردد بازدید کنندگان با وسایل نقلیه عمومی از جمله اتوبوس و تاکسی را فراهم کرده است.
- ۷ خط تونل تاسیساتی بتنی به ابعاد ۴,۵*۴,۵ متر به طول ۲,۵ کیلومتر
- تصفیه خانه مجموعه با ظرفیت ۱۸۰ متر مکعب در روز
- مخازن ذخیره آب مجموعه به تعداد ۴ عدد با گنجایش ۷,۰۰۰ متر مکعب
- ۲ موتورخانه، ۳ ابنیه موتورخانه و ۵ عدد پست برق به مساحت کل ۸۰۰۰ متر مربع
- انبار مصرفی با مساحت ۳۰۰۰ متر مربع

برخی از احجام اقلام گام اول اجرایی نمایشگاه بین المللی شهر آفتاب- اقدامات زیربنایی		
واحد	مقدار کل	موضوع
کیلومتر	۱۱۰	جدول کاری و کانوبندی
کیلومتر	۲۰۰	لوله های تاسیساتی و کابل
کیلومتر	۱۱	لوله های گاز داخل و خارج سایت
مترمربع	۲۰۰۰۰	نمای شیشه ای (کرتین وال)
تن	۷۰۰۰۰	آسفالت (ببندر و توپکا)
مترمربع	۳۳۰۰۰	کف فرش بتنی
مترمربع	۶۶۰۰۰	سنگ و سرامیک

۴-۲-۳- تونل های نیایش و توحید

۴-۲-۳-۱- تونل نیایش

○ تونل صدر- نیایش با ۶,۷ کیلومتر طول اصلی و حدود ۱۰ کیلومتر (رفت و برگشت) شامل دو تونل مجزای رفت و برگشت با سه خط عبور در هر یک به عرض ۱۶ متر و شیب راهه و گرده راهه های مربوط و نیز تونل های دسترسی به بزرگراه کردستان، از جمله پروژه های مهم در حوزه تقاطع های غیر همسطح در نیمه شمالی کلان شهر تهران است که مهم ترین کارکرد آن تکمیل و توسعه زیر ساخت های ارتباطی شرقی- غربی و اتصال بزرگراه های نیایش و صدر به عنوان دو شریان

اصلی ترافیک شهر تهران، و از این طریق کاهش بخشی از معضل ترافیکی در پهنه شمالی پایتخت بوده است.

○ از جنبه فنی، با توجه به این که در دوراهی‌ها و انشعابات تونل نیاز به مقاطعی با دهانه‌های بسیار بزرگ با عرض ۳۰ متر بوده و سطح مقطع مربوط حدود ۴۵۰ مترمربع محاسبه شده است. حفاری تونل با این سطح مقطع عملکردی کم نظیر و برجسته محسوب می‌شود. سرعت مبنای طرح در پروژه تونل نیایش ۸۰ کیلومتر در ساعت در نظر گرفته شده و با توجه به تعبیه ورودی و خروجی پارکینگ تونلی ملت در این تونل، بخشی از تونل شمالی و جنوبی به طول کلی ۲۰۹۶ متر با سطح مقطع بزرگ تری در حدود ۱۸۶ مترمربع احداث شده است. سطح مقطع تونل در دیگر بخش‌های تونل ۱۳۶ مترمربع است.

○ سیستم تهویه تونل نیایش با توجه به شکل و هندسه تونل، وضعیت جغرافیایی آن و نیز وضعیت آلودگی هوا در محل اجرای پروژه انتخاب شده و تجهیزات نصب شده به منظور تهیه هوا در شرایط عادی و اضطراری رفتارهای متفاوتی دارند. پس از اتمام عملیات احداث تونل نیایش، تلاش برای اجرای ایستگاه تهویه مکمل این معبر زیرزمینی آغاز شد تا تونل نیایش علاوه بر سیستم تهویه طولی، از یک سیستم تهویه مکمل نیز برخوردار باشد که قادر است هوای آلوده تونل را در شرایط اضطراری تخلیه و به تزریق هوای تازه داخل تونل کمک کند.

تونل نیایش به صورت آب‌بند کامل احداث شده و استفاده از سیستم‌های زهکشی خاص، امکان ایستایی آب روی سقف و نزدیک دیواره‌های تونل را از بین می‌برد؛ همچنین طراحی و ساخت دوراهی‌ها (۵ دوراهی) در داخل یک فضای زیرزمینی، از جمله ویژگی‌های منحصر به فرد این پروژه به حساب می‌آید. بزرگترین دوراهی تونل با سطح مقطعی در حدود ۴۴۷ مترمربع و بدون وجود هیچ ستونی در وسط آن، یکی از شاهکارهای طراحان و مهندسان توانمند کشورمان به شمار می‌رود.

۴-۲-۳-۲- تونل توحید

○ در زمان احداث تونل توحید از آن به عنوان یکی از بزرگ‌ترین پروژه‌های مدیریت شهری کشور یاد شده است؛ یک معبر زیرسطحی با ۴۲۷۶ متر طول رفت و برگشت شامل ۳ باند ترافیکی رفت و ۳ باند ترافیکی برگشت که در نوع خود بی نظیر است و رینگ کمربندی داخلی پایتخت را کامل می‌کند. این تونل که یکی از شریان‌های اصلی شمالی-جنوبی در محدوده غرب تهران حد فاصل خیابان باقرخان تا جنوب خیابان آذربایجان واقع شده است، دو بزرگراه شهید چمران و نواب را به طور مستقیم به یکدیگر متصل می‌کند.

○ این تونل مجهز به سیستم‌های مدرن از قبیل سیستم تشخیص ارتفاع غیرمجاز، اعمال قانون حداکثر سرعت مجاز

و تشخیص خودکار حوادث با استفاده از پردازش تصویری، سیستم راه بند، سیستم تلفن اضطراری، سیستم سنجش و کنترل روشنایی داخل تونل و سیستم کنترل تهویه، تابلوهای متغیر خبری، دوربین‌های نظارت تصویری، تجهیزات مخابراتی و شبکه، نرم افزار مرکز کنترل تونل، شمارش ترافیک، سامانه اطفای حریق، و پیاده روی اضطراری در طرفین تونل و مسیر دسترسی از دیگر ظرفیت‌های جانبی این پروژه محسوب می شود.

○ ○ مهم ترین دستاورد اجرای تونل توحید اتصال دو بزرگراه شهید چمران و شهید نواب صفوی و نیز تکمیل رینگ‌های ترافیکی شمالی - جنوبی تهران (تکمیل اولین بزرگراه شمال به جنوب تهران)، حل معضل ترافیک در حد فاصل تقاطع بزرگراه شهید چمران و خیابان باقرخان تا تقاطع بزرگراه شهید نواب صفوی و خیابان آذربایجان، کاهش ترافیک بزرگراه‌های موازی و به طور نمونه شهید مدرس و یادگار امام (ره)، صرفه جویی در مصرف بنزین، صرفه جویی روزانه ۴۰۰ هزار ساعت در وقت شهروندان، کاهش آلودگی‌های هوا، صوتی و بصری و همچنین باور اجرای پروژه‌های عمرانی در زمان مقرر و با کیفیت مناسب بوده است.

○ ○ مدیریت هدمند و یکپارچه شهرداری تهران در زمینه هدایت پروژه باعث شد تا این پروژه با استفاده از استانداردهای عملیاتی بالا و با سرعت کم نظیری دو سال پس از آغاز پروژه به اتمام رسیده و همزمان با آغاز دهه فجر در تاریخ سال ۱۳۸۸ افتتاح گردد.

۴-۲-۴- پل جوادیه

○ ○ به رغم کارکردهای مطلوب پل جوادیه در دهه‌های گذشته، قدمت بالای ۸۰ ساله آن سبب بروز مشکلاتی چون کاهش ضریب ایمنی ساختمان‌ها در پهنه مسکونی این محدوده منجر شده بود که خود ناشی از ایجاد لرزه‌های ناگهانی در خانه‌های مجاور بر اثر تردد خودروهای سنگین از روی پل طی سال‌های اخیر بود. از آن گذشته، کارایی عملی پل بر اثر تحولات شهری از جمله رشد جمعیت، توسعه ظرفیت‌های شهری به ویژه اتصال دو به دوی بزرگراه‌های نواب، چمران و تندگویان و افزایش تقاضای حرکت خودروها در این مسیر کاهش قابل ملاحظه‌ای یافته بود. از سوی دیگر، با ادامه مسیر بزرگراه یادگار امام (ره) به سمت میدان حق شناس، احداث پل جدید جوادیه ضرورت داشت که علاوه بر توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل، پاسخگوی رشد ترافیک بوده و به تحرک منطقه نیز کمک نماید.

○ ○ این پل به لحاظ مشخصات فنی، سازه‌ای است که با دید معماری طراحی شده و با توجه به موقعیت استقرار آن می توان گفت زیرساختی بادو عملکرد است که از یک سو دروازه ریلی ورود به ایستگاه راه آهن تهران محسوب می شود و از سوی دیگر دروازه سواره ورودی به شهر تهران است. در طراحی پل مذکور تلاش بر این بوده که این دو دروازه در یک سازه

واحد تلفیق شود به طوری که سازه‌ای قوسی شکل بر روی سه پایه استقرار یابد. به طور کلی، در انتخاب نوع سازه این پل ملاحظاتی چند مد نظر بوده که محاسبه دوره بازگشت زلزله‌ها در طول عمر مفید آن با توجه به گسل‌های شناسایی شده در منطقه از آن جمله است. همچنین رسی بودن خاک منطقه شرایط مناسبی برای احداث این پل کابلی بود که با تعبیه ۸۰ شمع بتنی به قطر ۱٫۵ متر و مقاومت ۴۰۰ کیلوگرم تا عمق ۳۰ متری خاک امکان تکمیل عملیات را میسر ساخت.

این پل برای عبور ۶ خط سواره‌رو با حاشیه ایمنی لازم و پیاده‌روهایی به عرض ۲ تا ۳ متر در طرفین طراحی شده و ارتفاع آزاد (گاباری) برای عبور قطارهای برقی دو طبقه حدود ۷٫۵ متر در نظر گرفته شده است. عرشه پل اصلی به صورت سه باند رفت و برگشت و هر کدام به عرض ۱۴ متر طراحی و اجرا شده و ارتفاع عرشه با دال بتنی روی آن حدود ۲٫۵ متر است. طول کلی پل ۲۱۰ متر است که پل اصلی به طول ۱۲۶ متر و عرض ۳۰ متر بوده و عرشه و دهانه اصلی قوس فلزی نیز حدود ۱۰۵ متر طراحی شده است. هر باند پل کابلی جوادیه به عرض ۱۵ متر دارای ۳ خط عبوری است که تنها به یک ردیف کابل ۱۲ تایی متصل است. قوس پل به وزن ۱۵۰ تن با اتکا به فناوری داخلی در کارخانه‌ای در رباط کریم ساخته شد و پیش از انتقال به محل پروژه یک بار مونتاژ و معایب آن برطرف شد. برای حمل آن به محل کارگاه نیز، یک جرثقیل ۵۵۰ تنی از بندر عسلویه به تهران منتقل گشت تا به مدت ۹ ماه در کارگاه مورد استفاده قرار گیرد.

با خاتمه کار پروژه پل جوادیه در سال ۱۳۸۹، این ظرفیت جدید شهری علاوه بر تاثیر به سزایی که در کاهش تاخیرها، افزایش سرعت، تسهیل تردد در محدوده و امکان سفر آسان تر به مناطق جنوب و جنوب شرقی تهران داشته، صرفه‌جویی‌های کلان اقتصادی و کاهش آلاینده‌ها را نیز به دنبال داشته است. لازم به ذکر است براساس مطالعات ترافیکی در این پروژه، حجم تردها یا همسنگ سواری در هر ساعت در هر دوسوی پل بیش از ۸۵۰۰ وسیله نقلیه برآورد شده است. بررسی اثرات ترافیکی و اقتصادی پل نشان می‌دهد که بهره‌برداری از پل مذکور در یک بازه زمانی یک ساعته، کاهش معادل ۶۴۵ وسیله نقلیه در ساعت در اوج ترافیکی صبح در سطح شهر تهران را باعث شده است؛ لذا، چنانچه ارزش ریالی هر ساعت تردد حدود ۲۰ هزار ریال برآورد گردد، میزان صرفه‌جویی ناشی از کاهش تاخیر در حرکت وسایل نقلیه از طریق این پل، روزانه معادل ۱۲۹ میلیون ریال و ماهانه بیش از ۳٫۸ میلیارد ریال خواهد شد.

۳-۴- پروژه‌های بزرگراهی

عنوان پروژه	مشخصات فنی	توضیحات
پروژه احداث بزرگراه طبقاتی صدر	طول کل پروژه ۱۱ کیلومتر	خروج شمال شرق تهران از بن بست
	۵ کیلومتر رمپ و لوپ، ۱۱ دستگاه پل، ۶ کیلومتر بزرگراه	روان‌سازی ترافیک
	۱۳۰۰ میلیارد تومان هزینه احداث	تجربه اجرای پروژه‌های متفاوت برای اولین بار در کشور
	تونل تأسیسات مشترک شهری	استفاده از تکنولوژی‌های نوین همچون اجرای بتن خودتراکم در سطح وسیع و استفاده از جرثقیل‌های دروازه‌ای
پروژه بهسازی و احداث بزرگراه آزادگان	طول کل پروژه ۲۳,۴ کیلومتر	سهولت تردد در پهنه غربی و جنوب غرب تکمیل حلقه کمربندی بزرگراهی شهر تهران روان‌سازی ترافیک ساماندهی ورودی غربی تهران
	۱۴ دستگاه پل و ۴,۳ کیلومتر رمپ و لوپ و ۱۹ کیلومتر بزرگراه	
	پرترددترین معبر ترانزیتی شهر تهران	
	شاخص تردد: در ساعات اوج ۱۲۸۰۰ خودرو در هر روز ۹۱۰۰۰ خودرو در هر ساعت ۹۰۰۰ خودرو	
پروژه احداث بزرگراه امام علی (ع) (حدفاصل مسیل باختر تا بزرگراه صالح آباد)	طول کل پروژه ۲۳ کیلومتر	کاهش فاصله شمال و جنوب / روان‌سازی ترافیک عدم گسستگی در پهنه شرقی / ارتباط محلات در پهنه شرقی کمک به بازسازی بافت فرسوده شهری و ارتقاء خدمات شهری به شهروندان در پهنه شرقی سهولت امداد رسانی و افزایش توان پدافندی در پهنه شرقی تکمیل آخرین قسمت از حلقه بزرگراهی داخلی مصوب شهر تهران تجربه اجرای پروژه‌ای با مشخصات فنی کم نظیر در ابعاد مختلف
	۵۷ دستگاه پل در قالب ۲۶ تقاطع	
	تملک ۷۰۰۰ واحد در قالب ۴۰۰۰ پلاک ثبتی	

۴-۴- پروژه‌های شهرسازی

۴-۴-۱- طرح ارتقای کیفیت زندگی در مرکز تاریخی شهر تهران (احیاء پایتخت تاریخی تهران)

منطقه ۱۲ با جمعیتی بالغ بر ۲۴۰۲۰۱ نفر و مساحت ۱۶۰۰ هکتار دارای ۶ ناحیه و ۱۳ محله با شورایی مستقل می‌باشد. اقدامات انجام شده در منطقه ۱۲ در دو بعد کالبد شهری (معماری و شهرسازی، فنی و عمرانی) و انضباط شهری (حمل و نقل و ترافیک شهری، فرهنگ و اجتماع شهری، خدمات و زیباسازی شهری) سامان یافته و تدوین برنامه‌ها با رویکرد محله محور (تدوین دفترچه اقدامات محله ای برای محلات عودلاجان، سیروس، سنگلج، بهارستان، تختی، هرنندی، بازار، قیام- کوثر، آبشار، ایران، شمیران) و با تعیین اولویت‌های اقدامات اجرایی در هر محله (ساماندهی محورها، کف سازی معابر، ساماندهی مرکز محله، پیاده راه سازی، خدمات رفاهی، فراغتی و گردشگری، احیا و مرمت ابنیه ارزشمند تاریخی، ساماندهی میداين شهری، احداث انبار مکانیزه در بازار، احداث پایگاه پشتیبان مدیریت بحران، توسعه سرانه‌های خدمات شهری (میدان میوه و تره بار و آتش نشانی)، توسعه فضاهای سبز عمومی، توسعه سرانه‌های اجتماعی- فرهنگی، طرح موضعی محله ای، اصلاح ترافیکی چهار راه‌ها، احیا و باز زنده سازی دروازه‌های تاریخی) صورت پذیرفته است.

اقدامات حوزه شهرسازی:

○ ○ پایش، بازبینی و اصلاح طرح تفصیلی در مقیاس محلات منطقه (طرح محلات هرنندی و سیروس مصوبه کمیسیون ماده ۵ را اخذ نموده و غیر از بازار که طرح آن در دست انجام و مطالعه می باشد، طرح دیگر محلات منطقه در شورای هماهنگی تأیید شده و در انتظار بررسی و تصویب در کمیسیون ماده ۵ می باشد)، تدقیق و شناسایی ابنیه ارزشمند منطقه ۱۲ (خانه آیت اله ایروانی، گرمابه حاج موسی)، ساماندهی و ارتقای کیفی میداين (میدان امام خمینی، میدان بهارستان)، تهیه دستورالعمل نمای شهری محلات (محله پایلوت: محله شهید هرنندی)، بازنگری در الگوی توسعه کالبدی در محلات حصار صفوی شهر تهران (بازتعریف نظام توده و فضا، ضوابط و مقررات، پارکینگ و ...)، پژوهش در حوزه الگوی توسعه مسکن متناسب با بافت تاریخی، تهیه و ابلاغ بسته‌های تشویقی ویژه نوسازی محلات بافت تاریخی تهران (بسته تشویقی محلات قیام، کوثر، تختی مصوب گردیده و محلات امامزاده یحیی، هرنندی، ارگ- پامنا، سنگلج نیز در دست تصویب می باشد)، ساماندهی اراضی رها شده محله عودلاجان میانی (اراضی برازجان و حیاط بزرگ) و تملک املاک متعلق به بنیاد تعاون ناجا

اقدامات حوزه خدمات شهری و محیط زیست:

○ برخی از اقدامات حوزه خدمات شهری در منطقه ۱۲ شامل مرمت و نورپردازی ابنیه ارزشمند تاریخی (موزه نگارستان، مسجد خدیجه محور پامنار، مسجد آیت الله شاه آبادی، زورخانه شهید عراقی، زورخانه توسلی، کلیسای مریم مقدس، میدان مشق، سردرب باغ ملی، خانه مداحان، میدان بهارستان، سردرب‌های بازار، خانه اتحادیه، میدان محمدیه، سردرب خانه‌های ارزشمند: موزه علی اکبر خان صنعتی) و نورپردازی اماکن تاریخی (کنیسه حییم، نیایشگاه آدریان، موزه علوم و فن آوری، موزه ملک، خانقاه صفی علیشاه، خانه موزه بازار، امام زاده یحیی، مدرسه معمارباشی، مسجد حریری، بانک سپه، مسجد قنبر علی خان، خانه جلال، خانه دکتر حسابی، بازارچه قوام، مسجد فیروز بهرام، موزه نقاشی پشت شیشه؛ حذف زوائد فیزیکی، پیرایش و جداره سازی خیابان‌ها و میداين تهران تاریخی (خیابان مولوی، خیابان اکباتان، خیابان سعدی، میدان بهارستان، خیابان ۱۷ شهریور، خیابان ناصر خسرو، میدان مشق و خیابان کوشک، خیابان مصطفی خمینی)؛ ساماندهی عناصر مبلمان شهری و طراحی مبلمان بافت تاریخی منطقه ۱۲ (خیابان ۱۵ خرداد و محورهای شاخص)؛ اجرای هنرهای محیطی (اجرای ۳۰ هزار متر مربع نقاشی دیواری، طراحی، اجرا و بازسازی مجسمه‌ها، سردیس و تندیس‌ها) می‌باشد. ۳۵ درصد از معابر سطح منطقه تحت پوشش شبکه روشنایی قرار گرفته و ۳۰ درصد ارتقای کیفی و تأمین روشنایی فضاهای مکث و تفریح صورت پذیرفته است؛ بوستان محله امامزاده یحیی احداث شده و احداث بوستان‌های جدید در محلات فاقد بوستان نیز در زمره اقدامات پیش رو می‌باشد؛ همچنین پیگیری‌ها و تمهیدات لازم برای ساماندهی صنایع و مشاغل انبارها و تولیدی‌ها (جابجایی اصناف مزاحم، پالایش فعالیت‌ها، احیای بازارچه‌های تاریخی (بازارچه صنایع دستی عودلاجان) در دست انجام است.

اقدامات حوزه فنی و عمرانی:

○ برخی از اقدامات عمرانی در منطقه ۱۲ شامل آغاز عملیات اجرایی احیاء دروازه‌های تاریخی شهر تهران (دروازه‌های حضرت عبدالعظیم، غار و دولت)، توسعه و احداث پیاده راه‌ها و ارتقای کیفیت پیاده مداری در معابر شهری (خیابان سی تیر، خیابان پامنار، گذر امامزاده یحیی، گذر طرخانی، گذر منوچهری، گذر صوفیانی)؛ احیا و مرمت و ساماندهی بناها و اماکن تاریخی و تقویت بافت ارزشمند (حمام نواب، خانه دبیرالملک، سرای کاظمی)؛ جداره سازی خیابان‌های شهید مصطفی خمینی و مولوی؛ تملک و ادامه عملیات اجرایی ساختمان خانه شهر می باشد.

۲۵۵۳۴۱	مساحت	مساحت کف‌سازی سواره و پیاده	طرح‌ها و پروژه‌ها
۹۹۷۸۰	مترمربع	مساحت پیاده راه سازی	
۵۳۵۰۰	مترمربع	سطح جداره سازی معابر	
۷	تعداد محورها	مطالعه، مکانیابی و طراحی مجموعه‌های گرسگری	

اقدامات حوزه حمل و نقل و ترافیک:

○ در حوزه حمل و نقل و ترافیک سیاست گذاری و تدوین برنامه جامع حمل و نقل و ترافیک مرکز تاریخی تهران با تأکید بر لزوم باز تعریف استانداردها ضوابط و مدهای حمل و نقل انسان محور پاک و توجه ویژه به توسعه خطوط اتوبوس، مترو، ریلی سبک (LRT) مطمح نظر قرار گرفته است.

موتور برقی، ون برقی، توسعه مسیرهای دوچرخه سواری، اجرای پروژه‌های پایش کیفیت هوای شهر تهران	حمل و نقل پاک	پروژه‌های اجرایی شاخص ساماندهی ترافیکی منطقه ۱۲
مطالعات احداث خطوط قطار سبک شهری (LRT) در دست اقدام می باشد.	قطار سبک شهری (LRT)	
زیر گذر گلوبندک، تغییر جهات حرکتی، میدان امام خمینی، میدان بهارستان، ساماندهی پارکینگ، ایمن سازی نقاط حادثه خیز، سعدی جنوبی، دوطرفه کردن شوش، بانک داده تسهیلات ترافیکی	انضباط و ساماندهی ترافیکی	
توسعه سامانه‌های حمل و نقل ریلی، اتوبوسرانی و تاکسیرانی	حمل و نقل عمومی	
زیرساختهای هوشمند و کنترل هوشمند (شامل هوشمند سازی و ایجاد گیت مکانیزه ورودی؛ نصب دوربین‌های نظارت تصویری، دوربین‌های ثبت تخلف عبور از چراغ قرمز و خط ویژه، سرعت و پلاک خوان حمل بار و محدوده زوج فرد؛ وب کیوسک، سامانه کنترل ورود به پایانه تاکسی، اجرای فیبر نوری، راه‌اندازی خانه دوچرخه اشتراکی)	توسعه سیستم‌های هوشمند	
پیاده‌راه ۱۵ خرداد، سنگفرش پامنار، سنگفرش سی تیر، سنگفرش طرخانی	توسعه پیاده راه	
ممانعت از ورود خودروهای غیر مجاز، کنترل هوشمند عملکرد ناوگان باری، سامانه ثبت تخلفات چهار مرز بازار، تدوین نظام رتبه‌بندی، تشویق و تنبیه شرکتها، پیاده سازی نظام رتبه‌بندی شرکتها، ساماندهی چرخ دستی‌های بازار توسط شرکتها	بار و کالا	

اقدامات حوزه امور اجتماعی و فرهنگی:

حوزه	اهم اقدامات انجام شده	اهم اقدامات پیش رو
آسیب‌های اجتماعی	<ul style="list-style-type: none"> اجرای طرح ضربتی جذب و جمع آوری معنادین متجاهر در زمستان ۹۴ و اجرای طرح روزانه و مداوم از ابتدای پاییز ۹۵ راه اندازی ۳ مدرسه صبح رویش و جذب ۴۳۰ دانش آموز بازمانده از تحصیل و کودک کار راه اندازی ۲ مجتمع بهاران با ظرفیت ۲۵۰ نفر و آغاز فعالیت از اسفند ۹۴ مطالعه و تکمیل بانک اطلاعاتی محله شهید هرندی با مقیاس یک یکم (۷۲۰۵ خانواده) 	<ul style="list-style-type: none"> تکمیل فرایند جذب و بازپروری و بازگشت به جامعه معنادین متجاهر و استفاده حداکثری از ظرفیت بهاران تداوم و استمرار برخورد مقام قضایی با عوامل تولید و عرضه مواد مخدر (خانه‌های پلاک قرمز) بازنگری در مکان یابی و ساماندهی مراکز ارائه خدمات آسیب در سطح محلات به منظور افزایش کیفیت زندگی ساکنان استفاده از ظرفیت مرکز مداخله در بحران به منظور توانمند سازی بانوان آسیب دیده و در معرض آسیب برگزاری کارگاه‌های آموزشی و توانمند سازی خود مراقبتی برای دانش آموزان
جهاد مهربانی (فقر و محرومیت زدایی)	<ul style="list-style-type: none"> ارائه خدمات بهداشتی و سلامتی (تشکیل پرونده، ویزیت رایگان، عینک رایگان، توزیع میان وعده مغذی، توزیع کارت حمام و وسایل بهداشتی و ...) در محلات محروم به ویژه محله شهید هرندی جلب مشارکت شهروندان، خیرین، کار آفرینان و گروه‌های مردمی به منظور کمک به زنان سرپرست خانوار، کودکان کار و خانواده‌های نیازمند ارتقای کیفیت ارائه خدمات مدد سرای منطقه ۱۲ و استقرار تیم پزشکی و مسدود کاری و اجرای طرح زمستانه جمع آوری کارتن خواب‌ها ارائه خدمات تفریحی، ورزشی و گردشگری رایگان برای خانواده‌های نیازمند و گروه‌های جامعه هدف 	<ul style="list-style-type: none"> اقدامات تکمیلی حوزه سلامت (توزیع میوه در مدارس، غذای غنی شده، تکمیل پرونده‌های پزشکی و ارجاع به بیمارستان‌ها و ...) شارژ بن کارت و توزیع پوشاک و ارزاق به مددجویان تحت پوشش سامانه حامی عملیات عمرانی در منازل محرومین با محوریت گروه‌های جهادی افزایش ارائه خدمات به خانواده‌های دارای معلول و زنان سرپرست خانوار (خصوصاً افراد بالای ۶۰ سال) ارائه تسهیلات جهت استفاده شهروندان محلات ویژه از مجموعه‌های ورزشی (بهره برداری مجموعه‌های ورزشی سطح منطقه) استفاده از ظرفیت جشنواره تسنیم به منظور توسعه مشاغل خانگی بانوان
توسعه و تکمیل زیرساخت‌ها	<ul style="list-style-type: none"> راه اندازی مرکز جامع سلامت محله شهید هرندی و اولین مرکز هوشمند کودکان نابینا و کم بینا راه اندازی ۳ مدرسه صبح رویش و ۲ مرکز بهاران ادامه پروژه‌های عمرانی خانه کشتی، شهربانو و حسینییه مکتب الزهرا (س) بهره برداری از ساختمان جدید سرای محله قیام کمک به ساخت استخر مجموعه ورزشی نابینایان 	<ul style="list-style-type: none"> شروع مجدد عملیات عمرانی مجموعه ورزشی امامزاده یحیی (بعد از ۵ سال) و ظهیر الاسلام (بعد از ۱۵ سال) احداث مجموعه ورزشی چند منظوره محله آبخار احداث مجموعه ورزشی در محله دروازه شمیران با مشارکت آموزش و پرورش تملک و احداث ۵ زمین چمن مصنوعی در محلات فاقد زمین چمن انتقال مجموعه ورزشی نابینایان (هرندی) به یکی دیگر از مناطق و استفاده محلی از این مجموعه تملک و تجهیز سرای محله فردوسی و ایران
اجرای برنامه‌های فرهنگی و هنری و اجتماعی	<ul style="list-style-type: none"> برگزاری ۷ دوره جشنواره "محله امید" در محله شهید هرندی (۱۲۴ برنامه با حضور ۲۲۰ هزار شهروند) برگزاری بیش از ۲۰۰ عنوان برنامه در میدان امام حسین (ع) و پیاده راه ۱۷ شهریور اجرای طرح طلوع و برگزاری اردوهای تربیتی برای ۱۹۰۰ نفر دانش آموز مقطع متوسطه اول تقویت فعالیت‌ها، حضور روحانیون، ارائه خدمات ورزشی و اردویی و تشکیل پاتوق‌های بانوان در مساجد محله شهید هرندی 	<ul style="list-style-type: none"> تداوم برگزاری برنامه‌های فرهنگی و هنری و جشنواره ای در محله شهید هرندی و میدان امام حسین علیه السلام فعال سازی مساجد و پایگاه‌های بسیج در محلات ویژه فعال سازی شیفت عصر مدارس در محلات ویژه با هدف ارائه خدمات کمک آموزشی، تربیتی و تفریحی برگزاری برنامه‌های بزرگداشت چهره‌های شاخص فرهنگی، هنری و انقلابی منطقه

فصل دوم

اقدامات در حوزه مدیریت و تحول سازمان
(شهرداری تهران)

۱- مدیریت برنامه محور شهر تهران و ارتقاء جایگاه پژوهش

۱-۱- تدوین برنامه‌های راهبردی و میان مدت (۵ ساله) و سالانه شهرداری تهران

- تنظیم چشم‌انداز شهر تهران در افق ۱۴۰۴ توسط شورای اسلامی شهر تهران
- مشارکت در تهیه و اجرا طرح جامع راهبردی ساختاری شهر تهران (مصوب شورایی عالی شهرسازی و معماری)
- تهیه و ابلاغ طرح‌های تفصیلی مناطق و سند یکپارچه طرح تفصیلی شهر (مصوب کمیسیون ماده ۵)
- تدوین و تصویب برنامه پنج ساله اول (۱۳۸۸-۱۳۹۲) و ابلاغ آن در سال ۱۳۸۹ با هدف تحقق اهداف طرح جامع راهبردی ساختاری شهر تهران
- تنظیم برنامه عملیاتی سه ساله (۱۳۹۰-۱۳۹۲) در جهت تنظیم چارچوب‌های اجرایی لازم برای اجرای برنامه پنج ساله اول شهرداری تهران در سال ۱۳۹۰
- تدوین، تصویب و ابلاغ برنامه پنج ساله دوم (۱۳۹۲-۱۳۹۷)
- تنظیم و ابلاغ برنامه تحول شهرداری تهران و چارچوب‌های سیاستی و اجرایی آن در سال ۱۳۸۹
- تهیه برنامه توانمندسازی و توسعه ظرفیت‌های جوامع محلی
- طراحی و استقرار سامانه مدیریت و کنترل پروژه شهرداری تهران در سال ۱۳۸۵ با هدف تهیه گزارش‌های نظارتی و الزام به ارائه گزارش نظارت و ارزیابی پیشرفت برنامه‌ها، پروژه‌ها و فعالیت‌های مصوب طراحی شده جهت دستیابی به استانداردهای جهانی مدیریت پروژه (PMBOK)
- طراحی و استقرار نظام ارزیابی عملکرد سالانه شهرداری تهران با هدف ارائه آمار و اطلاعات لازم برای تعیین کارایی و اثربخشی خدمات عمومی شهرداری و ارائه اطلاعات لازم برای تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری در جهت ارتقای کیفیت خدمات و تحکیم پاسخگویی در مقابل شهروندان، شورای اسلامی شهر تهران و سایر مراجع مربوطه
- ارزیابی عملکرد و نظارت‌های ستادی
- نظارت و پایش عملکرد واحدهای ستادی
- نظارت و پایش عملکرد پروژه‌ها
- نظارت و ارزیابی ستادی بر عملکرد سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه شهرداری تهران
- نظارت ماهانه پروژه‌های شاخص و اولویت دار
- ارتقای کیفیت و استانداردسازی محصولات و خدمات در شهرداری تهران
- تدوین استانداردهای ارائه خدمات در شهرداری تهران

- دریافت گواهینامه بین‌المللی سیستم مدیریت کیفیت بر مبنای ISO 9001:2008 در سال ۱۳۹۳
- ایجاد سامانه‌های مدیریتی ۱۳۷ و ۱۸۸۸

۱-۲- روزآمد کردن ساختار با ماموریت‌های سازمانی - برون سپاری

- اجرای طرح ناحیه محوری با راه‌اندازی ستادی تحت عنوان ناحیه محوری در شهرداری تهران و تشکیل پنج پهنه شمال، شرق، مرکزی، غرب و جنوب و واگذاری حدود ۴۹ شرح وظیفه از مناطق به ناحیه مشتمل بر نظارت و بازدیدهای میدانی مستمر در زمینه فعالیت‌های مالی و اداری، خدمات شهری، شهرسازی، عمران و ترافیکی، اجتماعی و فرهنگی (در کلیه ۱۲۳ ناحیه)
- اجرای طرح منطقه محوری حمل و نقل و ترافیک در سال ۱۳۸۷ مبنی بر واگذاری مسئولیت امور حمل و نقل و ترافیک بر عهده منطقه
- ایجاد ساختار متناسب دفاتر خدمات الکترونیک در حوزه شهرسازی و معماری که هم‌اکنون با ۶۳ نوع خدمت در ۱۲۳ دفتر به صورت یکپارچه در حال خدمت‌رسانی می‌باشند. تحولات و اصلاحات صورت گرفته و نیز راه‌اندازی و واگذاری فعالیت‌ها به دفاتر خدمات الکترونیک شهر
- تهیه برنامه نوسازی ساختار و تشکیلات شهرداری تهران در سال ۱۳۹۰
- کاهش تعداد سازمان‌ها و شرکت‌های شهرداری از ۱۲۸ واحد به ۴۳ واحد
- طراحی نظام یکپارچه خدمات الکترونیکی اعم از پرداخت الکترونیکی و اینترنتی کلیه وجوه و عوارض

۱-۳- ارتقاء جایگاه پژوهش در شهرداری تهران

- باهدف روزآمد کردن ساختار ارتقای جایگاه پژوهش در شهرداری تهران، مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران در سال ۱۳۸۷ از تجمیع مرکز مطالعات و نهاد تهیه طرح‌های توسعه شهری شهر تهران تشکیل گردید. متعاقب آن کمیته‌های ۱۱ گانه پژوهشی در شهرداری، متناظر با هریک از معاونت‌های شهرداری با مسوولیت معاون مربوطه شهردار تهران، مدیران ارشد معاونت، اساتید و صاحب‌نظران دانشگاهی و مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران ایجاد شد تا نیازهای پژوهشی شهرداری تهران در هریک از حوزه‌ها احصاء و در دستور کار مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران قرارگیرد. مهم‌ترین اقدامات پژوهشی این مرکز به شرح جدول زیر است.

۱-۳-۱- اهم فعاليت های پژوهشی در بازه ۱۳۸۷ تا کنون

ردیف	عنوان شاخص	۱۳۸۷ الی ۱۳۹۶
۱	تعداد پروژه های پژوهشی اتمام یافته	۴۱۹
۲	تعداد جشنواره ملی و بین المللی	۹
۳	تعداد عناوین تالیف و ترجمه کتاب	۲۸۳
۴	تعداد عناوین گزارش های علمی و تخصصی	۴۸۹
۵	تعداد نشست های علمی تخصصی برگزار شده	۲۵۴
۶	تعداد پایان نامه های حمایت شده	۲۹۵
۷	تعداد تفاهم نامه های علمی با مراکز دانشگاهی و تحقیقاتی معتبر داخلی و خارجی	۳۸

۱-۳-۲- اقدامات در بازه ۱۳۸۷ تا کنون

- ○ راه اندازی سامانه پژوهشیار در سال ۹۲ به نشانی research.tehran.ir با هدف سامان بخشی و تنظیم فعالیت های پژوهشی شهرداری تهران، تشکیل بانک های جامع اطلاعاتی فعالیت های پژوهشی، جلوگیری از انجام پژوهش های تکراری، تسریع در روند انجام پژوهش به واسطه دسترسی به سوابق و مستندات
- ○ تدوین محتوای برنامه پنج ساله سوم شهرداری تهران (۱۳۹۷-۱۴۰۲)
- ○ هماهنگی، نظارت، برنامه ریزی و ارزیابی تحقق طرح جامع شهر تهران
- ○ راه اندازی پارک فناوری اطلاعات در شهریور ۹۵ که موزه علوم و تعداد مراکز دانش بنیان در آن فعال می باشد.
- ○ برگزاری فن بازار اول در خرداد ۹۳ با حضور ۱۴۰ شرکت و فن بازار دوم در سال ۹۴ با حضور ۲۳۳ شرکت و فن بازار مجازی شامل بانک عرضه فناوری و بانک تقاضای فناوری
- ○ برگزاری ایده بازار اول در سال ۹۳ با دریافت ۱۹۵۰ ایده و ایده بازار دوم در سال ۹۶
- ○ راه اندازی شبکه ملی مراکز تحقیقاتی شهری
- ○ تشکیل بانک اطلاعات جامع پژوهش های شهری سراسر کشور
- ○ تاسیس کارگروه مشورتی شورای اسلامی شهر تهران و تهیه بیش از ۱۲۰ گزارش تخصصی در خصوص طرح ها و لوایح و موضوعات ارجاعی شورای اسلامی شهر تهران
- ○ راه اندازی شورای راهبردی دیپلماسی شهری

- ○ تشکیل شورای مطالعات فناوری های شهری
- ○ اجرای ۷ مورد پروژه آینده پژوهی شهری
- ○ عقد قرارداد با ۲۴ نفر اساتید مجرب دانشگاهی در قالب هیئت علمی وابسته مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهر تهران
- ○ جذب نخبه وظیفه تحت نظارت مدیران پژوهشی مرکز (۱۰ نفر مقطع دکتری، ۶ نفر کارشناسی ارشد)
- ○ راه اندازی کمیته کاربست نتایج پژوهش ها با حضور ذینفعان هر پژوهش
- ○ راه اندازی فروشگاه کتاب دانش شهر با بیش از ۵۰۰ عنوان کتاب مدیریت شهری
- ○ تهیه اسناد و طرح های راهبردی مورد نیاز شهرداری تهران در حوزه های مختلف شهر
- ○ توسعه کتابخانه مرکز و راه اندازی کتابخانه دیجیتالی در سال ۹۵ که شامل کتاب فارسی-پایان نامه-گزارشات علمی تخصصی-کتاب لاتین-طرح پژوهشی-مقاله فارسی که بیشتر از ۹۶۰۰ سند می باشد.

۲- هوشمندسازی شهرداری تهران

در راستای تحول نظام مدیریت اجرایی و توسعه شهرداری الکترونیک و همچنین تسهیل و تسریع امور شهروندان و ارتقای سطح رضایت‌مندی ایشان و نهایتاً تسریع در زمان انجام امور و کاهش هزینه‌ها راه‌اندازی انواع سامانه‌ها و هوشمندسازی در دستور کار قرار گرفت. راهبرد توسعه شهر هوشمند، یک الزام است، نه یک انتخاب اختیاری و تحقق آن نیز یک فرایند تک مرحله‌ای نیست بلکه اقدامی مستمر می‌باشد. شهرداری تهران در راستای تحقق شهر هوشمند و شهرداری الکترونیک و با هدف افزایش سرعت، دقت و کیفیت در اجرای فرآیندها، و بهبود مدیریت و نظارت، افزایش شفافیت در راستای پیشگیری از فساد اداری و توزیع عادلانه خدمات به شهروندان، با تاکید بر چهار حوزه ماموریتی توسعه هوشمندسازی و خدمات الکترونیکی خدمات الکترونیکی داخل شهرداری تهران (Back Office)، توسعه هوشمندسازی و ارائه خدمات الکترونیکی شهروندی (Front Office)، توسعه زیرساخت و معماری فناوری اطلاعات (Infrastructure) و توسعه تعاملات هوشمند با سایر نهادها و سازمان‌ها اقدامات متعددی را به انجام رسانیده است که تعداد ۲۰۲ سرویس تا به امروز در دسترس کارکنان و شهروندان قرار گرفته است (سرویس‌های مذکور تا سال ۸۴ مجموعاً ۳۷ سرویس بوده است). در جداول زیر به برخی از آنها اشاره می‌شود:

۱-۲- توسعه هوشمندسازی و خدمات الکترونیکی داخل شهرداری تهران (Back Office)

خدمات الکترونیکی داخل شهرداری تهران (Back Office)		حوزه	ردیف
<ul style="list-style-type: none"> • سامانه جامع درآمد املاک • صدور و مدیریت قبوض عوارض آموزش و پرورش • سامانه بودجه ریزی شهرداری تهران • امور قراردادها، پیمانکاران و صورتحساب الکترونیکی 	<ul style="list-style-type: none"> • توزیع قبوض عوارض • یکپارچه سازی پرداخت های الکترونیکی شهرداری • سامانه سرمایه گذاری و امور مشارکتها 	<ul style="list-style-type: none"> • سامانه جامع مالی (حسابداری، خزانه داری، انبار، اموال، بهای تمام شده، سفارشات، حوالجات، قبوض و ...) • بطور متوسط ۱۸۰۰۰ اقدام در روز • پرداخت های الکترونیکی متوسط روزانه مدیریت تراکنش های پرداخت الکترونیکی : خرد ۴۱۲۶۰۰۰ غیر خرد ۲۵۵۱ 	۱
<ul style="list-style-type: none"> • سامانه شناسایی و انتصاب مدیران • بانک مدیران فردا • سامانه جامع اطلاعات مدیران شهری • کانون نخبگان بسیج 	<ul style="list-style-type: none"> • هیات رسیدگی به تخلفات اداری • سامانه جامع امور ایثارگران • سامانه میز کار الکترونیک 	<ul style="list-style-type: none"> • سامانه جامع منابع انسانی (کارگزینی و احکام، حقوق و دستمزد، تردد، تشکیلات و آموزش، انتصابات، رفاه، ارزشیابی و ...) • بطور متوسط ۶۹۹۳۶ اقدام در روز • اتوماسیون مکاتبات اداری (دبیرخانه، مکاتبات مردمی، پیگیری مصوبات و ...) • بطور متوسط ۱۲۰۰۰ مکاتبه در روز 	۲
<ul style="list-style-type: none"> • سامانه نمایشگر تصاویر هوایی و ماهواره ای شهر تهران • سامانه جامع طرح تفصیلی شهر تهران • سامانه جامع املاک و مستغلات شهرداری تهران 	<ul style="list-style-type: none"> • سامانه نقشه های موضوعی شهر رصد شهری • سامانه شهربان و حریم بان • سامانه تعرفه دفاتر 	<ul style="list-style-type: none"> • سامانه جامع صدور مجوزها و گواهی های شهرسازی، ماده ۱۰۰، امور مهندسين ناظر، بازدید یکپارچه • سامانه جامع آرشیو الکترونیک شهرداری تهران (تعداد ۲۴۹۴۰۹۹۳۱ برگ) 	۳

خدمات الکترونیکی داخل شهرداری تهران (Back Office)		حوزه	ردیف		
<ul style="list-style-type: none"> سامانه اشتراک خرید نشریات همشهری نظارت و عملکرد پیمانکاران سامانه بازرسی سامانه مدیریت و نگهداری دیتا سنتر و پایگاه داده‌ها مدیریت سرویس‌های نرم افزاری سامانه نگهداری و تعمیرات داشبورد شاخص‌های شهر و شهرداری 	<ul style="list-style-type: none"> سامانه مدیریت همایش‌ها و سمینارها سامانه پڑوه‌شیر سامانه جشنواره ساب پرتال سامانه نظارت شورا بر پروژه‌ها سامانه پشتیبانی سامانه مدیریت کاربران ویس‌دئو کنفرانس سامانه نظام پیشنهادات 	<ul style="list-style-type: none"> سامانه پخش اذان سامانه مدیریت دکل‌های مخابراتی سامانه مدیریت ارتباط با مشتری پرتال اینترنتی نرم افزار همراه شهرداری سامانه صدا و سیما موتور جستجوی خبری اینترنت 	<ul style="list-style-type: none"> سامانه مدیریت آمار و اطلاعات سامانه تحلیل اطلاعات کنترل پروژه سامانه مدیریت شهری ۱۳۷ نظارت همگانی ۱۸۸۸ پرتال اینترنتی پست الکترونیکی شهرداری سامانه تولید پنا sms 	مدیریت و برنامه‌ریزی	۴
<ul style="list-style-type: none"> شبکه امن و پایدار شهر تهران در زمان بحران سامانه تحلیل و مدیریت حوادث شهری 	<ul style="list-style-type: none"> سامانه پردازش داده‌های شتاب نگار و لرزه نگار تهران سامانه مدیریت عملیات آتش نشانی سامانه جامع مدیریت بحران سامانه اطلاعاتی مدیریت بحران (DMIS) 	<ul style="list-style-type: none"> مدیریت گزارشات عملیات و منابع ایستگاهها جستجو و بازیابی گزارشات و آمار مدیریت اطلاعات مکانی نقاط حساس (گسلها، خطوط انتقال سوخت و ...) مدیریت تماس‌های شهروندی، مدیریت اعزام، پشتیبانی عملیات و مدیریت ناوبری 	مدیریت بحران	۵	
<ul style="list-style-type: none"> سامانه مدیریت نگهداشت معابر (TRMS) 	<ul style="list-style-type: none"> مطالعات، تهیه و تولید سامانه مدیریت روسازی معابر تهران (RPMS) 	<ul style="list-style-type: none"> سامانه جامع مدیریت تعمیرات و نگهداری پل‌های شهر تهران (BMS) 	فنی و عمرانی	۶	
<ul style="list-style-type: none"> سیستم جامع بهشت زهرا و متوفیات سامانه توزین پسماند 	<ul style="list-style-type: none"> مدیریت پسماندهای ساختمانی ساماندهی گارگران 	خدمات شهری	۷		

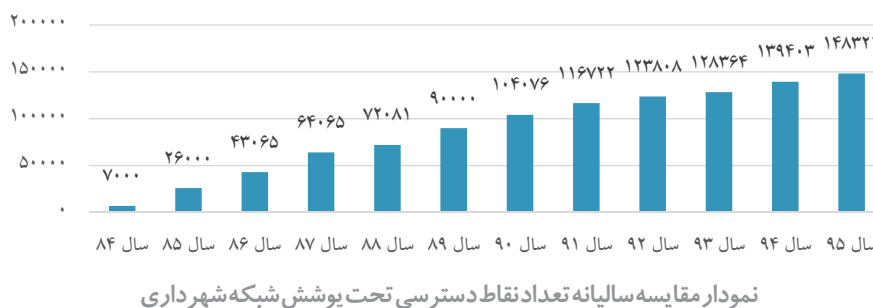
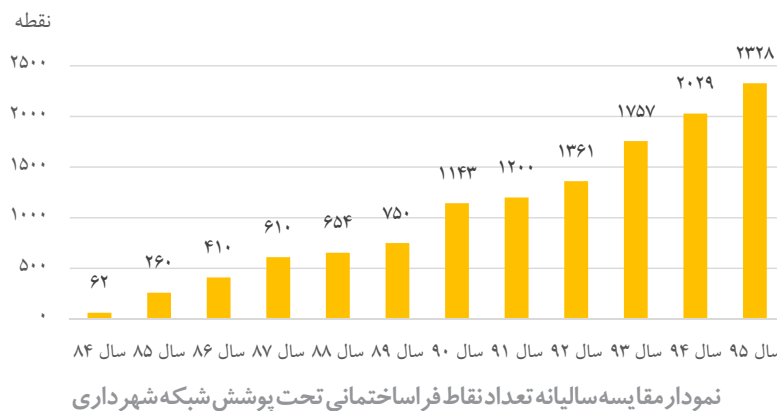
۲-۲- توسعه هوشمندسازی و خدمات الکترونیکی شهروندی (FrontOffice)

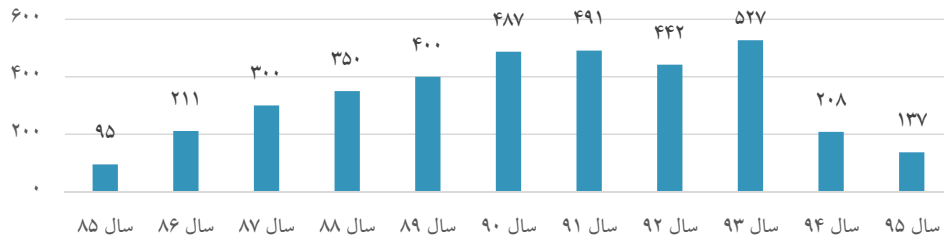
ردیف	حوزه	خدمات شهروندی (Front Office)
۱	شهرسازی	<ul style="list-style-type: none"> استعلام پروانه و گواهی ساختمان استعلام طرح تفصیلی و بانک مشاهده پرونده شهرسازی صدور مجوز حفاری
۲	مدیریت و برنامه‌ریزی	<ul style="list-style-type: none"> ثبت درخواست‌های مردمی - ۱۳۷ نظارت همگانی - ۱۸۸۸ شناسایی مدیران شهری
۳	حمل و نقل	<ul style="list-style-type: none"> پرداخت الکترونیکی عوارض خودرو و موتور سیکلت سامانه حمل و نقل بار و کالا (بارانه) سامانه برخط ترافیک تهران سامانه نظارت تصویری شهر تهران سامانه ره‌یاب مسیر (AVL) سامانه موقعیت مکانی (GIS)
۴	اطلاعات جغرافیایی	<ul style="list-style-type: none"> نقشه شهر تهران استعلام طرح تفصیلی جدید نمای سه‌بعدی شهر تهران
۵	حقوقی	<ul style="list-style-type: none"> مجموعه قوانین و مقررات شهرداری تهران
۶	مالی	<ul style="list-style-type: none"> سامانه مناقصات شهرداری تهران
۷	منابع انسانی	<ul style="list-style-type: none"> فیش حقوقی و حکم بازنشستگان
۸	اجتماعی	<ul style="list-style-type: none"> پرتال محله‌های شهر تهران گردشگری مجازی شهر تهران کتابخانه دیجیتال شهر تهران کانون‌های هفتگانه فناوری محلات (شکوفا)
		<ul style="list-style-type: none"> خانه های فناوری اطلاعات محله (شکوفا) پژوه‌شگران محله، هم‌اندیشی محله، نیمرخ محله دانشنامه شهر تهران
		<ul style="list-style-type: none"> سامانه حامی سامانه هوشمند ارزیابی تأثیرات اجتماعی - فرهنگی (اتاف) سامانه ثبت نام جشنواره مشکلات
		<ul style="list-style-type: none"> سامانه مدیریت بانوان سرپرست خانوار سامانه مشاوره سلامت شهروندان سنجش عدالت در سلامت شهر سامانه نذر فرهنگی

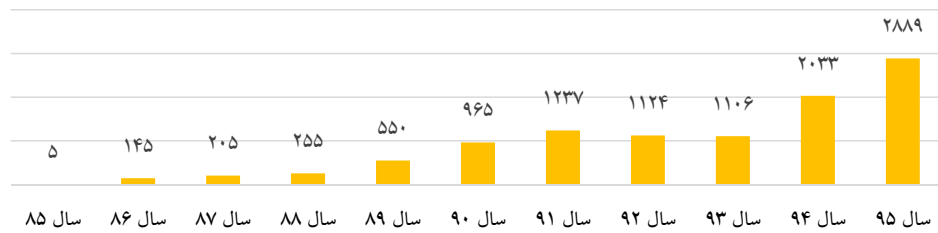
۲-۳- توسعه زیرساخت‌های هوشمند سازی

- اتصال همه نقاط ابزارهای کنترل ترافیک (۲۹۶۳ نقطه) به شبکه یکپارچه داخلی شهرداری تهران
- برقراری ارتباطات مورد نیاز با دستگاهها و نهادهای خدماتی شهر تهران (بانک‌ها، ناجا، آبفا، برق، پست، ثبت اسناد، ثبت احوال، مراکز مخابراتی و ...)
- افزایش سطح افزونگی و پایداری شبکه شهر تهران و مرکز داده
- بهسازی و ارتقاء تجهیزات ذخیره‌سازی تا 10PB
- استفاده از تعداد ۱۱۱۸ سرور بصورت مجازی و فیزیکی
- انتقال سرورها از محیط فیزیکی به محیط‌های مجازی و Cloud
- ارتقاء، یکپارچگی و پیاده‌سازی پروژه Domain و امنیت در سطح شهرداری تهران
- توسعه VoIP در شبکه یکپارچه داخلی شهرداری (در حال حاضر ۱۴۲۲۶ نقطه VoIP)
- توسعه eFax در شبکه یکپارچه داخلی شهرداری (در حال حاضر ۱۰۰۰ کاربر)
- سیستم متمرکز پخش اذان (بالغ بر ۱۵۰۰ نقطه)

روند تعداد سرورهای فیزیکی دیتاستر

روند فضای ذخیره سازی دیتاستر

۲-۴- توسعه تعاملات هوشمند با سایر نهادها

یکی از سیاست ها شهرداری تهران در دوره کنونی یکپارچه سازی زیرساخت ها و حرکت به سوی مدیریت یکپارچه شهری است، از این رو هماهنگی با سایر سازمان های دخیل در مدیریت شهری در دستور کار قرار گرفته است که اهم موارد آن به شرح جدول زیر است:

هماهنگی با سایر سازمان ها		
<ul style="list-style-type: none"> شرکت آب منطقه ای استان تهران سازمان نظام مهندسی ساختمان استان تهران سازمان تامین اجتماعی کشور سازمان ثبت احوال کشور آموزش و پرورش استان تهران نیروی انتظامی تهران 	<ul style="list-style-type: none"> شرکت آب و فاضلاب استان تهران شرکت توزیع برق تهران سازمان امور مالیاتی سازمان ثبت اسناد و املاک استان تهران شرکت پست کشور شرکت گاز استان تهران 	اسامی سازمانهایی که شهرداری با آنها لینک می باشد
<ul style="list-style-type: none"> یکپارچگی اطلاعات با دستگاه های بیرونی توسعه سطح دسترسی به خدمات شرکت آب و فاضلاب، برق و گاز جلوگیری از تردد شهروندان در سطح شهر (پنجره واحد خدمات شهری) ارتباط سیستمی در خصوص ثبت درخواست مجوز امکان استفاده از لایه های GIS یکدیگر امکان پیش بینی نیازهای اصلی ساختمان های در حال احداث مدیریت تعرفه ها بر اساس وضعیت ساختمان ها جلوگیری از سوء استفاده های احتمالی در تغییر کاربری ملک (به دلیل جزیره ای عمل کردن دستگاه ها) بهبود جایگاه ایران در شاخص ساخت و ساز 		نتایج و دست آوردها

۳- نظام مندی، شفافیت و کارآمدی مالی و اقتصادی

۱-۳- مقایسه کارآمدی بودجه و عملکرد

۱-۱-۳- مقایسه تغییرات بودجه مصوب با دوره مشابه (ارقام به میلیارد تومان)

سال	میزان کل بودجه	میزان تغییرات بودجه (درصد)*	میزان تغییرات بودجه با حذف اثر تورمی* تورمی*	کاهش نرخ رشد بودجه با حذف اثر تورمی نسبت به دوره مشابه (درصد)
۶۹	۱۶,۷	۸۸,۰۲ برابر (نسبت بودجه ۸۴ به ۶۹)	۵,۵۳ برابر	۶۵٪
۸۴	۱۴۷۰	۱۲,۱۶ برابر (نسبت بودجه ۹۵ به ۸۴)	۱,۹۵ برابر	
۹۵	۱۷۸۸۰			

* حذف اثر تورمی با تقسیم ارقام بر شاخص CPI (شاخص بهای کالا و خدمات مصرفی) بر اساس سال پایه محاسبه شده است.

۱-۱-۲- مقایسه تغییرات بودجه و عملکرد به تفکیک جاری و عمرانی در بازه ۱۳۶۹ تا ۱۳۹۵

موضوع	بازه زمانی	درصد بودجه جاری	درصد بودجه عمرانی
بودجه مصوب	۱۳۶۹ الی ۱۳۸۳	۳۵	۶۵
	۱۳۸۴ تا خرداد ۱۳۹۶	۳۱	۶۹
عملکرد	۱۳۶۹ الی ۱۳۸۳	بدلیل عدم شفافیت صورت های مالی درصدهای مربوط به عملکرد بودجه موجود نیست	
	۱۳۸۴ تا خرداد ۱۳۹۶	۲۵,۸	۷۴,۲

○ کاهش حدود ۱۰ درصدی عملکرد بودجه در بخش جاری و متقابلاً افزایش ۱۰ درصدی بودجه در بخش عمرانی در بازه ۱۳۸۴ تا خرداد ۱۳۹۶ نسبت به دوره مشابه (۱۳۶۹ تا ۱۳۸۳)

۱-۱-۳- بررسی عملکرد درآمد شهرداری تهران در بازه ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۶

یکی از سیاست ها شهرداری تهران در دوره کنونی یکپارچه سازی زیرساخت ها و حرکت به سوی مدیریت یکپارچه شهری است، از این رو هماهنگی با سایر سازمان های دخیل در مدیریت شهری در دستور کار قرار گرفته است که اهم موارد آن به شرح جدول زیر است:

عملکرد درآمد شهرداری تهران از سال ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۶ (ارقام به میلیارد تومان)

سال	نقد			غیر نقد			جمع کل		
	مصوب	عملکرد	درصد تحقق	مصوب	عملکرد	درصد تحقق	مصوب	عملکرد*	درصد تحقق
۱۳۸۴	۱۴۳۹	۱۳۲۳	٪۹۲	بدلیل عدم شفافیت و استقرار حسابداری نقدی تا پیش از سال ۸۶ تبادلات مالی غیر نقد در بودجه ثبت نشده است.***			۱۴۳۹	۱۳۲۳	٪۹۲
۱۳۸۵	۱۸۷۶	۱۹۵۱	٪۱۰۴				۱۸۷۶	۱۹۵۱	٪۱۰۴
۱۳۸۶	۲۸۸۹	۳۱۲۰	٪۱۰۸				۲۸۸۹	۳۱۲۰	٪۱۰۸
۱۳۸۷	۳۶۴۹	۲۷۷۵	٪۷۶	۲۵۰۳	۲۶۸۴	٪۹۳	۶۳۳۳	۵۲۷۸	٪۸۳
۱۳۸۸	۴۰۶۶	۳۳۳۸	٪۸۲	۲۷۹۴	۳۱۴۳	٪۸۹	۷۲۰۹	۶۱۳۲	٪۸۵
۱۳۸۹	۴۰۳۰	۳۵۵۶	٪۸۸	۴۶۸۸	۳۴۳۲	٪۱۳۷	۷۴۶۲	۸۲۵۴	٪۱۱۱
۱۳۹۰	۵۲۸۴	۴۶۳۱	٪۸۸	۳۸۳۱	۴۰۰۹	٪۹۶	۹۲۹۴	۸۴۶۲	٪۹۱
۱۳۹۱	۵۷۸۵	۶۷۱۷	٪۱۱۶	۶۷۹۸	۵۱۸۳	٪۱۳۱	۱۰۹۶۸	۱۳۵۱۵	٪۱۲۳
۱۳۹۲	۷۲۶۶	۷۲۹۲	٪۱۰۰,۴	۶۵۴۹	۶۶۳۱	٪۹۹	۱۳۸۹۷	۱۳۸۴۱	٪۹۹,۶
۱۳۹۳	۷۸۶۴	۹۱۳۱	٪۱۱۶	۷۰۸۶	۷۹۸۱	٪۸۹	۱۵۸۴۸	۱۶۲۱۷	٪۱۰۲
۱۳۹۴	۱۱۱۰۹	۱۱۹۰۴	٪۱۰۷	۵۱۶۰	۶۱۱۰	٪۸۴	۱۷۲۱۹	۱۷۰۶۴	٪۹۹
۱۳۹۵	۱۰۷۲۸	۱۵,۶۴۷	٪۱۴۶	۵۳۶۶	۷۱۵۲	٪۷۵	۱۷۸۸۰	۲۱۰۱۳	٪۱۱۸
۱۳۹۶**	۱۱۵۱۲	۲۰۸۱	٪۱۸	۵۳۳	۶۳۸۸	٪۸	۱۷۹۰۰	۲۶۱۴	٪۱۵
جمع	۷۷۴۹۸	۷۳۴۷۶	٪۹۵	۴۵۳۰۸	۵۲۷۱۳	٪۸۶	۱۳۰۲۱۲	۱۱۸۷۸۴	٪۹۱

* در آمد سال های ۸۵، ۸۶، ۸۹، ۹۱، ۹۳ و ۹۵ با استفاده از ظرفیت تبصره های ماده واحده بودجه مصوب سالهای مذکور که در سر جمع کلی بودجه مصوب قید نمیگردد، بیش از درآمد مصوب بوده است که در گزارش تفریغ درج شده است.

** ارقام سال ۹۶، مربوط به عملکرد ۳ ماهه اول سال جاری است.

*** پیش از سال ۸۴ بدلیل استقرار نظام حسابداری نقدی در شهرداری تهران، اسناد مالی مربوط به مبادلات غیر نقدی در بودجه و نه در حسابرسی ثبت نشده و اسناد حسابرسی مورد تأیید قانونی نیز وجود ندارد.

۳-۱-۴- مقایسه رشد وصول درآمدهای پایدار و سایر درآمدها از کل درآمدهای نقد در بازه ۸۴ تا ۹۵

(ارقام به میلیارد تومان)

موضوع	سال ۸۴	سال ۹۵	نرخ رشد خام	نرخ رشد با حذف اثر تورمی*
وصول درآمد پایدار	۲۱۷	۵۱۵۲	۲۳۰۷ برابر	۳۰۸۱ برابر
وصول سایر درآمدها	۱۱۰۶	۱۰۴۹۵	۹۰۵ برابر	۱۰۵۲ برابر
کل درآمد نقد	۱۳۲۳	۱۵۶۴۷	۱۱۰۸۲ برابر	۱۰۸۹ برابر

* حذف اثر تورمی با تقسیم ارقام بر شاخص CPI (شاخص بهای کالا و خدمات مصرفی) بر اساس سال پایه محاسبه شده است.

○ ○ سهم درآمد پایدار وصول شده از کل در آمد نقد از ۱۶ درصد در سال ۸۴ به ۳۳ درصد در سال ۹۵ افزایش یافته است و متقابلاً سهم سایر درآمدهای وصول شده از کل درآمد نقد از ۸۴ درصد در سال ۸۴ به ۶۷ درصد در سال ۹۵ کاهش یافته است.

○ ○ متوسط سهم درآمدهای پایدار وصول شده از کل در آمد نقد از سال ۸۴ تا ۹۵ برحسب درصد ۳۱ درصد بوده است.

۳-۱-۵- مقایسه سهم وصولی درآمد حاصل از عوارض شهرسازی در سال ۸۴ و ۹۵ نسبت به کل درآمدها

موضوع	سال ۸۴	سال ۹۵	نسبت تغییرات از سال ۸۴ تا ۹۵
سهم درآمد حاصل از عوارض شهرسازی به کل درآمد (درصد)	۶۳٫۳۳٪	۳۰٫۵۰٪	کاهش سهم درآمد حاصل از عوارض شهرسازی (فروش تراکم، تغییر کاربری، تفکیک راضی و...) به کمتر از نصف در مقایسه با سال ۸۴
نسبت درآمد حاصل از عوارض شهرسازی به درآمد پایدار (درصد)	۳۸۶٪	۱۲۴٪	کاهش نسبت درآمد حاصل از عوارض شهرسازی (فروش تراکم، تغییر کاربری، تفکیک راضی و...) به درآمد پایدار به کمتر از ۱/۳ نسبت به سال ۸۴

۲-۳- بررسی وضعیت دارایی و بدهی های شهرداری تهران

۱-۲-۳- بررسی وضعیت دارایی های شهرداری تهران (ارقام به میلیارد تومان)

۸۴	۸۵	۹۶*	موضوع (ارقام به میلیارد تومان)				
موجود نیست-بدلیل استقرار نظام حسابداری نقدی تا سال ۸۵ در شهرداری و عدم ثبت تبادلات مالی غیرنقد در بودجه و اسناد مالی	بدلیل آغاز استقرار نظام حسابداری تعهدی و طبقه بندی نشدن دقیق اسناد، به صورت کلی قابل گزارش (ثبت شده در دفاتر شهرداری و قابل روبرت در سامانه جامع مدیریت مالی) شهرداری تهران است.	۶۲۵	نقد (ترازنامه منتهی به ۹۵/۱۲/۲۹)			دارایی های قابل انتقال (فروش) حوزه سرمایه گذاری	
		۱۰۸۰	ارزش تقریبی	املاک قابل واگذاری	غیر نقد		
		۹۱۷۱	ارزش تقریبی	پروژه های مشارکتی			
		۴۰۰	ارزش تقریبی	مجموعه های ایستگاهی مترو			
			۱۱۲۷۶	جمع ارزش تقریبی			
			۱۹۰۰۰	دولت			مطالبات
			۴۳۵۰	سایر اشخاص حقیقی و حقوقی (ترازنامه منتهی به ۹۵/۱۲/۲۹)			
	۲۳۳۵۰	مجموع					

* پایان سه ماهه اول ۹۶

۲-۲-۳- بررسی وضعیت بدهی های شهرداری تهران (ارقام به میلیارد تومان)

۸۴	۹۶	موضوع
موجود نیست-بدلیل استقرار نظام حسابداری نقدی تا سال ۸۵ در شهرداری و عدم ثبت تبادلات مالی غیرنقد در بودجه و اسناد مالی	۸۵۱۹	مجموع بدهی های شهرداری به اشخاص حقیقی و حقوقی بجز دولت
	۶۹۹۲	مجموع بدهی های بابت تسهیلات (اصل)
	۱۵۵۱۱	مجموع بدهی های شهرداری تهران

۳-۳- اقدامات راهبردی و اصلاح رویه های مالی

۱-۳-۳- اصلاح نظام حسابرسی شهرداری تهران از حسابداری نقدی به حسابداری تعهدی

به پیشنهاد شهرداری تهران و تصویب شورای اسلامی شهر تهران در سال ۸۵ نظام حسابداری تعهدی جایگزین نظام حسابداری نقدی شد که موجب ثبت و احصاء مراودات مالی و سرمایه های شهرداری تهران اعم از نقد و غیرنقد در فرآیند حسابداری و حسابرسی گردید و به مرور این نظام در کلیه فرآیندهای بودجه ریزی و مالی تثبیت شده است؛ چنانکه از سال ۱۳۸۷ سرفصل بودجه غیرنقد در بودجه شهرداری تهران درج گردید. شایان ذکر است که پیش از سال ۸۵ تنها مراودات نقدی مد نظر بود لذا هم اکنون آمار قابل اتکایی از مجموع دارایی ها و بدهی های شهرداری تهران پیش از سال ۸۵ موجود نیست.

۳-۳-۲- استقرار سامانه هوشمند جامع مالی

پس از تصویب پیشنهاد شهرداری تهران در شورای اسلامی شهر مبنی بر تغییر نظام حسابداری از نقدی به تعهدی، طراحی و اجرای سامانه جامع یکپارچه مدیریت مالی شهرداری تهران در راستای سیاست هوشمندسازی شهرداری تهران در دستور کار قرار گرفت. پیش از آن سامانه مالی شهرداری شامل ۵ بخش به شرح انبار و اموال، درآمد، خزانه، بودجه و حسابداری بود که در یک تحول چشمگیر ۱۶ بخش به شرح مدیریت منابع غیرنقد، سفارشات، مدیریت املاک، تهیه صورت‌های مالی مکانیزه، بهای تمام شده، قراردادها، بایگانی اسناد مالی، آرشیو الکترونیک اسناد مالی، تسهیلات، تخصیص منابع، گزارشات تجمیع و تلفیق، کمک به اشخاص حقیقی و حقوقی، تطبیق مکانیزه حسابهای فیما بین واحدهای شهرداری، سامانه هوشمند حقوق و دستمزد، تدارکات و قبوض به آن افزوده گردید.

شایان ذکر است در چارچوب این سامانه جامع، هر مسوول و فرد سازمانی برابر جایگاه و استاندارد اداری اجازه دسترسی به سطوح مشخصی از ورود، بازیابی، تحلیل و گزارشگیری از کلیه اطلاعات مربوط به فرآیندهای مالی شهرداری تهران را دارد.

۳-۳-۳- یکپارچه سازی کلیه فرآیندهای مالی در چارچوب حسابداری تعهدی به عنوان اولین سازمان دولتی

و عمومی در کشور

پس از استقرار نظام حسابداری تعهدی در شهرداری تهران (ستاد و مناطق ۲۲ گانه مجموعاً ۳۰ نهاد) یکپارچه سازی کلیه سازمانها، شرکت‌ها و واحدهای شهرداری تهران (مجموعاً ۸۰ نهاد) در دستور کار قرار گرفت و شهرداری تهران به عنوان اولین نهاد دولتی و عمومی موفق به یکپارچه سازی کلیه فرآیندهای مالی در یک سامانه واحد با استانداردهای مشخص در کل سازمان گردید.

۳-۳-۴- استقرار نظام جامع ذیحسابی در شهرداری تهران

از سال ۸۵ و بنا به پیشنهاد شهرداری تهران و تصویب شورای اسلامی شهر، نظام جامع ذیحسابی در سازمان ایجاد و طی آن برای کلیه واحدهای شهرداری تهران اعم از ستاد، مناطق، سازمان‌ها و شرکتهای تابعه، ذیحساب تعیین گردید. شایان ذکر است پیش از آن شهرداری تهران فاقد ذیحسابی بوده و تنها در مناطق ممیزین مالی حضور داشته‌اند.

۳-۳-۵- ایجاد خزانه داری متمرکز

در دوره کنونی، خزانه داری متمرکز شهرداری تهران تشکیل گردید و براساس آن کلیه درآمدهای شهرداری تهران (ستاد و مناطق ۲۲ گانه) در حساب متمرکز خزانه جمع گردید. که این اقدام نقش موثری در نظام مندی، شفافیت و ارتقای سلامت اداری و مالی در شهرداری تهران داشته است. شایان ذکر است پیش از این شهرداری تهران فاقد خزانه داری متمرکز بوده و کلیه مناطق حساب های جداگانه ای برای درآمد و هزینه خود داشته اند.

۳-۳-۶- ارائه به هنگام گزارش های تفریغ

پیش از سال ۸۵ و استقرار نظام حسابداری تعهدی و هوشمندسازی فرآیندهای مالی در قالب سامانه جامع مالی، صورت های مالی و گزارش های تفریغ یا امکان ارائه نداشته و یا با تاخیر چندساله ارائه می شده است، لیکن با استقرار نظام حسابداری تعهدی و هوشمندسازی کلیه فرآیندهای مالی، کلیه گزارش های مالی اعم از تفریغ، ترازنامه و... به هنگام و به موقع ارائه شده و همچنین امکان تهیه گزارش های مورد نیاز از طریق زیرسیستم گزارشات جمع و تلفیق در سامانه جامع مالی شهرداری تهران به سهولت و به لحظه قابل انجام است.

۳-۳-۷- تهیه صورت های مالی تلفیقی

پس از استقرار نظام حسابداری تعهدی و یکپارچه سازی آن در کلیه ۸۰ واحد شهرداری، اقدام به تهیه صورت مالی تلفیقی گردید و در این چارچوب کلیه اسناد مالی شهرداری تهران در یک صورت مالی تلفیقی تهیه و حسابرسی میگردد. شایان ذکر است پیش از این حسابرسی شهرداری تهران در قالب یک صورت مالی از ستاد و مناطق ۲۲ گانه (مجموعاً ۳۰ نهاد) صورت گرفته و بعضاً صورت های مالی سایر سازمان ها و شرکتهای وابسته به صورت مستقل حسابرسی میشده است.

۳-۳-۸- تایید حسابرسی صورت های مالی شهرداری تهران

پیش از سال ۸۵ و استقرار نظام حسابداری تعهدی و سامانه جامع مالی شهرداری تهران، نتیجه حسابرسی صورت های مالی در تمام ادوار، «عدم اعلام نظر» بوده است. به عبارت دیگر صورت های مالی بدلیل فقدان نظم و انسجام، قابلیت اظهار نظر اعم از مردود، مطلوب مشروط و یا مطلوب مقبول را نداشته اند. لیکن پس از استقرار نظام حسابداری تعهدی و هوشمندسازی کلیه فرآیندهای مالی در قالب سامانه جامع مالی، اغلب نتیجه حسابرسی صورت های مالی

شهرداری تهران، «مطلوب مشروط» بوده و حتی حسابرسی صورت های مالی تلفیقی-ارائه صورت مالی کلیه ۸۰ نهاد شهرداری تهران در یک صورت مالی- مطلوب مشروط بوده است.

۳-۳-۹- نظام مند کردن فرآیند مبادلات غیرنقد

مبادلات غیرنقد از دهه ۷۰ یکی از روش های رایج مدیریت مالی در شهرداری بوده است، لیکن بدلیل حسابداری نقدی در سازمان، هیچ گاه تبادلات غیرنقد، شفاف و قابل ارزیابی نبوده است. این فرآیند معیوب موجب ایجاد نظام دلالی غیرشفاف با اشخاص حقیقی خاص و برحسب روابط و باندبازی و قبيله گرایی شده که با دریافت حق کارگزاری دو رقمی (درصد این کارگزاری غیررسمی تا ۳۶ درصد نیز گزارش شده است) برای تبادل منابع غیرنقد به نقد شده بود. مضاف بر اینکه در صورت فقدان موجودی کافی در حساب کار گزار حقیقی عملا اقدام موثری برای استیفای حقوق شهرداری وجود نداشته است. لیکن در دوره حاضر و برای تامین قانونمند منابع غیرنقد شهرداری، فرآیند کار براساس دستورالعمل اجرایی مصوب در پنجاهمین جلسه رسمی شورای اسلامی شهر و با انتخاب کارگزاران حقوقی توانمند از نظر مالی به روش فراخوان عمومی و با نرخ کارگزاری ۵ درصد اجرایی شده است. همچنین کلیه فرآیندهای تبادلات غیرنقدی به صورت هوشمند و درچارچوب زیرسیستم مدیریت املاک و با ثبت پلاک ثبتی املاک مورد نظر صورت میپذیرد؛ لذا کلیه فرآیندهای تبادل غیرنقد به صورت برخط و قابل رویت توسط نهادهای نظارتی بوده و کلیه مستندات آن درسامانه آرشیو الکترونیک اسناد مالی موجود است. موسسات مالی طرف قرارداد کنونی شهرداری تهران عبارتند از: بانک شهر (با عاملیت شرکت های عمران شهر پایدار و جهان)، بانک دی (با عاملیت شرکت دیدار)، سازمان بازنشستگی شهرداری تهران (با عاملیت شرکت عمران تهاتر شهر)، صندوق ذخیره کارکنان شهرداری تهران و صندوق بازنشستگی فولاد(با عاملیت شرکت فولاد).

۳-۳-۱۰- ایجاد مخزن اسناد مالکیت و آرشیو الکترونیک اسناد مالکیت املاک شهرداری

در دوره کنونی مدیریت شهری جهت انضباط بخشی به املاک دراختیار شهرداری تهران (اعم از تملک شده در طرح های شهری و یا واگذار شده از سوی شهرداری)، مخزن مالکیت اسناد مالکیت تشکیل و اسناد مالکیت مربوط به ۵۰ هزار پلاک ثبتی در آن نگهداری و نسخه الکترونیک آن نیز آرشیو شده است.

۴- توسعه منابع انسانی

۴-۱- تاسیس معاونت توسعه منابع انسانی

ارتقاء جایگاه منابع انسانی از اموراداری به سرمایه انسانی با تفکیک منابع انسانی از معاونت مالی و تاسیس معاونت توسعه منابع انسانی. شایان ذکر است پیش از این اقدام، امور منابع انسانی با عنوان امور اداری و در معاونت مالی و اداری شهرداری انجام میشده که با توجه به ضرورت همیشگی موضوعات مالی، مسایل منابع انسانی در حاشیه قرارداشته است.

۴-۲- منابع انسانی

۴-۲-۱- وضعیت شاخص های کلان منابع انسانی شهرداری تهران در بازه ۸۴ تا ۹۶

موضوع	سال ۸۴	سال ۹۶	توضیحات
تعداد کارکنان شهرداری (ستاد، مناطق ۲۲ گانه، سازمان و شرکتهای تابعه)	۵۴۴۳۰ نفر	۵۵۵۸۰ نفر	به رغم افزایش چشمگیر تعداد و گستره مأموریت ها و خدمات شهرداری تهران به طور خاص در حوزه حمل و نقل و ترافیک (به ویژه مترو) و اجتماعی و فرهنگی (به ویژه سازمان خدمات اجتماعی) و خدمات شهری محیط زیست (به ویژه ناحیه محوری) و گسترش سازمان بازرسی در تمام رده های شهرداری تعداد کارکنان شهرداری تهران تنها ۲٪ افزایش یافته است.
درصد کل کارکنان به تفکیک جنسیتی	۱۱ درصد زن ۸۹ درصد مرد	۱۷ درصد زن ۸۳ درصد مرد	
سرايه آموزش ضمن خدمت کارکنان	۹ ساعت	۵۰ ساعت	تدوین نظام آموزشی ضمن خدمت کارکنان در سه سطح پایه، عمومی و تخصصی متناسب هر پست سازمانی

۴-۲-۲- اقدامات کلان و راهبردی در حوزه منابع انسانی

۴-۲-۲-۱- راه اندازی سامانه جامع و هوشمند منابع انسانی

طراحی و پیاده سازی سامانه جامع منابع انسانی در اجرای تکالیف برنامه پنج ساله دوم شهرداری تهران در شهرداری و واحدهای تابعه به انجام رسیده که کلیه فرآیندهای منابع انسانی اعم از ثبت تردد، صدور احکام، فیش حقوقی، و کلیه سوابق و اقدامات پرسنلی کارکنان از طریق این سامانه قابل رهگیری است. سامانه مذکور با ذخیره سازی اطلاعات بیش از ۳۱ هزار نفر از کارکنان شاغل در واحد های ستادی و مناطق ۲۲ گانه، کارکنان

قراردادی شرکت خدمات اداری شهر، کارکنان قراردادی موسسه هادیان شهر و کارکنان شرکت واحد اتوبوس رانی پیشرفت ۶۰ درصدی در این زمینه را به همراه داشته است. همچنین، آرشيوالکترونيکی ۶۰۰۰۰ پرونده موجود در اداره کل منابع انسانی (واحدهای ستادی) در فاز اول و آرشيو الکترونيکی ۲۸۷۶۰ پرونده موجود در مناطق ۲۲ گانه بخشی دیگر از عملکردها در این زمینه محسوب می شود. راه اندازی میز کار الکترونیک، سامانه جدید تردد و سامانه جامع منابع انسانی بخشی از عملکردهای اوایل سال ۱۳۹۶ را نشان می دهد.

۲-۲-۲-۴- برگزاری سه دوره آزمون تبدیل وضعیت کارکنان

به جهت ارتقاء سطح منابع انسانی، جایگزینی نیروهای بازنشسته و تکمیل پست های مصوب سازمانی شهرداری تهران با اخذ مجوز از سازمان اموراستخدامی اقدام به برگزاری سه دوره آزمون تبدیل وضعیت گردید که در این آزمونها اولویت تبدیل وضعیت با کارکنان دارای تحصیلات مرتبط با امتیاز ویژه تحصیلات تکمیلی (دکتری و ارشد)، سوابق نخبگی (المپیادها و جشنوارهها و عضویت در بنیاد ملی نخبگان)، سوابق خدمت در شهرداری، وضعیت ایثارگی و تاهل بوده است. در این چارچوب مجموعاً ۱۱۲۸۸ نفر تبدیل وضعیت شده اند.

۳-۲-۲-۴- تشکیل کمیته های منابع انسانی

جهت ارتقای مدیریت منابع انسانی، در کلیه واحدهای شهرداری (ستاد، مناطق و سازمان و شرکت های تابعه) کمیته ای با ترکیب بالاترین مقام واحد مربوطه، معاون منابع انسانی، معاون برنامه ریزی، مشاور امور بانوان و حراست و بازرسی تشکیل و امور منابع انسانی در این کمیته مدیریت می گردد. شایان ذکر است پیش از این اقدام کلیه امور منابع انسانی توسط رئیس اداره امور اداری و کارگزینی انجام می شده است.

۴-۲-۲-۴- تجمیع پیمانکاران جذب منابع انسانی

دردوره کنونی کلیه پیمانکاران جذب منابع انسانی خدماتی شهرداری در شرکت هادیان شهر تجمیع گردید که سبب مدیریت کارآمد، افزایش شفافیت و ارتقای عدالت سازمانی و افزایش رضایتمندی کارکنان گردید. شایان ذکر است پیش از این کلیه نیروهای کارشناسی در قالب شرکت خدمات اداری شهر و یا اداره کل منابع انسانی مدیریت می شده اند.

۴-۲-۵- تدوین و بازنگری مستمر در دستورالعمل های منابع انسانی

تدوین و ابلاغ مجموعه ای از دستورالعمل های ملاک عمل حوزه منابع انسانی شامل روال های ارتقا، سنجش عملکرد، تخصیص گروه ها و مراتب شغلی، پرداخت حقوق و دستمزد، تخصیص مزایا، امور رفاهی و درمانی، طبقه بندی مشاغل و روزآمد کردن آنها در دوره کنونی موجب افزایش شفافیت، عدالت سازمانی، رضایتمندی کارکنان و کاهش تصمیمات و فرآیندهای مبتنی بر رانت در سازمان شده است.

۴-۲-۶- استقرار نظام ارزیابی عملکرد ۳۶۰ درجه مبتنی بر سامانه هوشمند ارزیابی عملکرد

یکی از تحولات مهم حوزه منابع انسانی، استقرار نظام ارزیابی عملکرد ۳۶۰ درجه در تمام سطوح سازمانی است؛ به گونه ای که عملکرد هریک از کارکنان توسط همکاران، مدیران مستقیم، حراست و بازرسی، خودارزیابی و گزینش به صورت سالانه و مبتنی بر سامانه هوشمند ارزیابی عملکرد ثبت و مبنای تخصیص بخشی از نظام جبران خدمت و ارتقای سازمانی فرد خواهد بود.

۴-۲-۷- ارتقای سطح آموزش کارکنان

تدوین نظام آموزش ضمن خدمت کارکنان شهرداری در سه سطح پایه، عمومی و تخصصی و تعیین نیازهای آموزشی هر پست سازمانی، ایجاد سامانه آموزش های مجازی و بهره مندی از ظرفیت های فضای مجازی در آموزش کارکنان، افزایش چشمگیر امکانات آموزشی (سایت رایانه و...) و تاسیس دانشگاه علمی-کاربردی شهرداری تهران با دانشکده های تخصصی در سازمان های تخصصی شهرداری مانند سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات، سازمان فرهنگی و هنری و ... از مهم ترین اقدامات شهرداری تهران در دوره مدیریت کنونی با موضوع آموزش کارکنان است.

۴-۲-۸- ارتقاء سطح خدمات به ایثارگران

با هدف تکریم و ارائه خدمات به ایثارگران شهرداری و شهروند تهران، ایجاد اداره کل امورایثارگران در دستورکار قرار گرفته که مهم ترین خدمات ارائه شده عبارتند از: تهیه و ابلاغ دستورالعمل جامع خدمت رسانی به ایثارگران معزز، صدور کارت جامع هوشمند ایثارگری (به منظور اعطاء مستقیم تسهیلات به ایثارگران) (۴۹۹۸ نفر)، رسیدگی به موضوعات درمانی، بهداشتی و اعزام به سفر زیارتی جانبازان اعصاب و روان (۴۸۵ نفر)، انجام طرح پایش سلامت ویژه خانواده شهدای شهرداری و ایثارگران واجد شرایط خاص (۴۰۰۰ نفر)، برگزاری سفرهای سیاحتی و زیارتی جهت ایثارگران و خانواده های شهدای شهرداری، مشارکت در برگزاری اردوهای راهیان نور (۳۲۲ مورد)، بازدید و تکریم

از خانواده ایثارگران شهرداری و شهروندی (۱۰۴۶۹۲ بازدید) و تغییر وضعیت استخدامی بیش از ۷۰۰ فرزند شهید شهرداری تهران.

۳-۴- شناسایی و انتصاب مدیران

۱-۳-۴- تاسیس اداره کل ارزشیابی و کارگزینی مدیران

در چارچوب سیاست های شهرداری تهران در شناسایی، تربیت و بکارگیری مدیران، اداره کل ارزشیابی و کارگزینی مدیران تشکیل گردید. این اداره کل با اقدامات مهمی به شرح زیر، شهرداری تهران را در زمره نهادهای عمومی و دولتی پیشرو در زمینه شناسایی و بکارگیری مدیران قرار داده است. در این چارچوب با روزآمدی ساختار شهرداری تعداد پست های مدیریتی و ترکیب آنها به شرح زیر احصاء گردید. تعداد و ترکیب پست های مدیریتی (انتصابی) موضوع این اداره کل به شرح جدول زیر است:

سال	عنوان پست	تعداد	جمع
۱۳۸۵	شهردار منطقه	۲۲	۳۷۴
	معاونین شهردار منطقه	۱۵۴	
	رؤسای ادارات املاک، روابط عمومی و حقوقی	۶۶	
	شهرداران نواحی	۱۲۳	
	معاونین شهردار تهران	۹	
۱۳۸۸	مدیرعامل شرکت ها	۲۵	۱۶۱
	رؤسای واحدهای ستادی	۴۴	
	مدیران عامل سازمان ها	۲۵	
	مشاورین شهردار، قائم مقام و مشاور معاونین	۶۷	
۱۳۹۰	قائم مقام شهردار منطقه	۲۲	۱۵۸
	معاونین و قائم مقام سازمان ها	۱۳۶	
۱۳۹۲	مشاور امور بانوان مناطق	۲۲	۱۶۵
	معاونین ادارات کل و معاونین سایر حوزه های ستادی	۱۱۸	
	قائم مقام و معاونان شرکت های گرید A	۲۵	
۱۳۹۳	معاونین منابع انسانی مناطق	۲۲	۲۲
	مجموع	۸۸۰	

۲-۳-۴- اقدامات کلان در حوزه شناسایی و انتصابات مدیران

۱-۲-۳-۴- تدوین مدل بومی شایستگی مدیران شهرداری

یکی از مسایل و مهم و ضروری برای شناسایی و انتخاب مدیران متناسب با نیازهای شهرداری تهران است. در این جهت مدل بومی شایستگی مدیران مبتنی بر الگوی مدیریت جهادی تدوین شده و ملاک شناسایی و ارزیابی عملکرد مدیران شهرداری قرار گرفت.

۴-۳-۲-۲- شناسایی و ایجاد بانک اطلاعات مدیران

در چارچوب مدل شایستگی مدیران شهرداری تلاش گسترده ای برای شناسایی و استعدادیابی با اولویت بدنه کارشناسی شهرداری تهران در قالب بررسی سوابق، تست های روانشناسی و مصاحبه های تخصصی با افراد انجام و نتایج پس از تطبیق با نیازها و جایگاه های مدیریتی شهرداری تهران در بانک اطلاعات مدیران فردا درج گردید.

۴-۳-۲-۳- برگزاری کانون های ارزیابی مدیران

برای ارزیابی میزان توانمندی مدیران فعلی و یا ارزیابی استمرار توانمندی ها، کانون های ارزیابی مدیران در شهرداری تهران برگزار و کلیه مدیران در رده های روسای ادارات و معاونین مناطق و سازمان ها و شرکت ها در این کانون ها ارزیابی شده اند.

۴-۳-۲-۴- نظام مند شدن انتصاب مدیران

در چارچوب نظامند و شفاف شدن مراحل بکارگیری و انتصاب مدیران در رده های مختلف دستورالعمل جامع انتصاب مدیران ابلاغ که حاوی کلیه مراحل پیشنهاد، بررسی صلاحیت های اولیه، ارزیابی توانمندی و کارآیی در سطوح مختلف تا انتصاب مدیران بود. بدین ترتیب تلاش شد تا انتصاب مدیران در شهرداری تهران از یک روال مشخص، شفاف و کارشناسی شده پیروی کرده و از حاکمیت روابط و قبیله گرایی در انتصابات شهرداری پرهیز گردد.

۴-۳-۲-۵- رشد توانمندی های مدیریتی در بانوان

یکی از سیاست های ویژه دوره کنونی مدیریت شهری، تاکید بر عدالت جنسیتی در منابع انسانی و بویژه انتصابات مدیریتی بوده است. در این چارچوب در شرایط کنونی سهم بانوان مدیر در شهرداری تهران با سهم بانوان مشغول به خدمت در شهرداری تهران برابر است. به عبارت دیگر سهم مردان از پستهای مدیریتی سازمان به نسبت تعداد کل مردان شاغل برابر سهم بانوان مدیر از تعداد بانوان شاغل در شهرداری تهران است.

۴-۴- سلامت و رفاه کارکنان

۴-۴-۱- وضعیت شاخص های کلان حوزه سلامت و رفاه کارکنان

سال ۹۵	سال ۸۴	موضوع	
۶۱۰۰۰ نفر	۴۵۰۰۰ نفر	پوشش حمایتی بیمه شهرداری تهران	سلامت
۱۰۰۰ نفر	۲۶۵ نفر	پوشش حمایتی بیماران خاص	
۲۳ مرکز	۱۰ مرکز	تعداد مراکز درمانی شهرداری تهران	
۱۴۶ بخش	۲۳ بخش	بخش های تشخیصی مراکز درمانی	
۱۴۶ مورد	۲۳ مورد	تجهیزات مربوط به خدمات دندانپزشکی در مراکز	
۲۷۹۰	۲۰۷	سرانه هزینه درمانی بیماران تحت پوشش (هزار تومان)	
۹۵۹ نفر	۴۰۰ نفر	تعداد پزشکان طرف قرارداد با بیمه شهرداری	
۲۱ پایگاه	۸ پایگاه	تعداد پایگاه های اورژانس	
۳۳۰۰	۵۶	سرانه کمک های غیرنقدی به کارکنان (ویژه اعیاد و مناسبت های خاص) (هزار تومان)	رفاه
۲۴۵۰۰ مورد	۵۰۰۰ مورد	خدمات تورهای گردشگری به کارکنان	
۵ مجموعه: چیتگر، الماس شهر، بوستان گفتگو، باغ گلستان، شیان	---	مجموعه رستوران و تالارهای شهرداری برای امور مراسمات کارکنان	

۴-۴-۲- اقدامات مهم در حوزه سلامت و رفاه کارکنان

۴-۴-۲-۱- اقدامات و تسهیلات مهم برای ارتقای سلامت کارکنان

در چارچوب سیاست افزایش سلامت کارکنان، اقدامات مهمی به شرح زیر انجام شده است:

- ○ رعایت پروتکل های HSE برای ارتقاء ایمنی و سلامت کارکنان و فضاهای اداری: با تشکیل شورایی عالی HSE و تاکید بر اجرای الزامات آن، کلیه کارکنان شهرداری تهران بصورت دوره ای و برحسب نوع فعالیت در قالب پروتکل های HSE چکاب میشوند و رعایت این موارد برای کلیه پیمانکاران شهرداری نیز الزامیست. همچنین کلیه فضاهای اداری شهرداری تهران در اجرای پروتکل های مشخص تجهیز به موارد استاندارد (اصلاح مسیرهای درونی، تجهیزات اطفاء حریق، علائم و هشدارهای ایمنی) شده است.
- ○ ابلاغ ساعت ورزش کارکنان: بازه ی زمانی به مدت ۲ ساعت و در ۲ نوبت در هفته برای ورزش تمام کارکنان شهرداری (آقایان و بانوان) در نظر گرفته شده و کلیه امور آن طی دستورالعمل های مربوطه ابلاغ شده است.
- ○ توزیع کارت های تخفیف اماکن ورزشی: تخصیص کارت های ویژه ورزش شهروندی به کلیه کارکنان

شهرداری تهران و خانواده ایشان، جهت بهره مندی از کلیه اماکن ورزشی سازمان ورزش شهرداری تهران با هزینه نیم بها تخصیص یافته است. همچنین مراکز ورزشی دیگری نیز طی تفاهم نامه های مدت دار برای بهره مندی کارکنان محترم با تخفیفات ویژه در برنامه های سالیانه ابلاغ میگردد.

○ ○ **بیمه تکمیلی کارکنان قراردادی:** انعقاد قرارداد با شرکت های بیمه گذار جهت پوشش بیمه تکمیلی کلیه کارکنان قراردادی شهرداری تهران و بستگان تحت تکفل ایشان به صورت ثابت اجرا می گردد. در این چارچوب کلیه کارکنان تحت پوشش بیمه تکمیلی درمان قرار میگیرند.

۴-۲-۲-۴- اقدامات و تسهیلات مهم برای مسکن کارکنان

در اجرای سیاست تسهیلگری برای تامین مسکن کارکنان اقدامات ویژه زیر صورت گرفته است:

○ ○ **ارائه تخفیف در عوارض ساخت مسکن پیرو مصوبه شورای اسلامی شهر:** براساس پیشنهاد شهرداری تهران و تصویب شورای اسلامی شهر تهران، کلیه کارکنان شهرداری تهران در فرآیند صدور پروانه ساخت املاک مسکونی از تخفیف ویژه عوارض به مبلغ ۳۰۰ میلیون ریال بهره مند میگردند.

○ ○ **پرداخت حق مسکن:** پراخت مبلغ کمک هزینه حق مسکن که به صورت ثابت و برای کلیه کارکنان رسمی شهرداری تهران که در فیش حقوقی ماهانه درج می گردد.

○ ○ **تشکیل ستاد ساماندهی مسکن کارکنان:** به هدف ساماندهی تعاونی های مسکن کارکنان، ستاد ساماندهی مسکن در معاونت توسعه منابع انسانی تشکیل شده که در قالب آن اعطای تسهیلات به ۱۱۶ تعاونی مسکن جهت ۲۸۷۱۱ نفر کارکنان شهرداری تهران در دستور کار قرار گرفته است. در این چارچوب ۱۴۳۳۹ نفر از کارکنان منتفع و پیگیری امور مربوط به مسکن ۱۴۳۷۲ نفر دیگر در جریان است.

۴-۲-۳- اقدامات مهم در افزایش تسهیلات رفاهی کارمندان

در اجرای سیاست افزایش سطح رفاهی کارمندان اقدامات مهمی به شرح زیر و به صورت ثابت در حال اجراست:

○ ○ **اعطای تسهیلات:** اعطای تسهیلات در امور آموزش برای کارکنان با اولویت تحصیلات تکمیلی، تسهیلات ویژه ازدواج و اعطای وامها و تسهیلات کارمندی با شرایط ضمانت آسان به صورت ثابت در حال اجراست.

○ ○ **اعطای هدایا:** اعطای هدایای تولد کارمندان، ازدواج و تولد فرزند کارمندان از اقداماتی است که به صورت ثابت در حال اجراست.

○ ○ تاسیس صندوق ذخیره کارکنان شهرداری تهران: مؤسسه صندوق ذخیره کارکنان شهرداری تهران در سال ۱۳۸۷ به عنوان سازمانی اقتصادی با پیشنهاد شهرداری و تصویب شورای اسلامی شهر تهران و در جهت ارتقاء سطح معیشت و رفاه آتی کارکنان محترم شهرداری تهران و پاسخگویی به نیازها، مشکلات و مسائل دوران بازنشستگی تشکیل شده است. دارایی مؤسسه در حال حاضر بر اساس صورت های مالی حسابرسی شده بالغ بر یک هزار میلیارد تومان محاسبه شده است.

۴-۵- سازمان بازنشستگی

سازمان بازنشستگی شهرداری تهران در سال ۱۳۵۳ و به استناد ماده ۱ مقررات بازنشستگی و ماده ۸۴ قانون شهرداریها با هدف تامین آتیه و ارائه خدمات به بازنشستگان شهرداری تهران تشکیل شده است. اهم شاخص ها و اقدامات حوزه بازنشستگی به شرح زیر است:

۴-۵-۱- وضعیت کلان خدمات بازنشستگی

عنوان	۸۴	۹۵	توضیحات
توزیع بسته حمایتی غذایی (تعداد در سال)	۲ نوبت	۶ نوبت	بسته های حمایتی غذایی در نوروز، ماه مبارک رمضان و در هر فصل شامل اقلام پروتئینی، خشکبار و حبوبات است
اعزام به تورهای گردشگری (تعداد)	۸۲۱	۱۲۸۳۴	-
کمک هزینه مسکن (هزار تومان)	-	۲۰۰ الی ۶۰۰ تومان	این مبلغ به صورت ماهانه و براساس وضعیت تاهل و تعداد افراد تحت تکفل تعیین می گردد
توزیع کارت های رفاهی (تعداد)	-	کلیه بازنشستگان	استفاده از حمل و نقل عمومی و اماکن ورزشی شهرداری تهران با تخفیف مصوب
مجموعه های رفاهی سازمان	-	۶ مجموعه	الماس شیان ، متل شیان ، نگین شیان، هتل شهر، رستوران رفتاری صادقیه، سوسره که با تخفیف مصوب به بازنشستگان خدمت رسانی می کنند

۴-۵-۲- اقدامات مهم حوزه خدمات بازنشستگی

۴-۵-۲-۱- تاسیس مرکز خدمات رفاهی بازنشستگان

در اجرای سیاست اصولی شهرداری تهران در هوشمندسازی خدمات، کلیه خدمات سازمان بازنشستگی از طریق این مرکز به صورت برخط یا تلفنی انجام می گردد، بخشی از خدمات مذکور عبارتند از: ارائه فیش حقوقی و احکام سالانه، درخواست وام و تسهیلات، تعویض دفترچه خدمات، مدیریت وضعیت دریافت سبد کالا، کارت رفاهی و... درخواست شرکت در جشن ها و مراسمات، ثبت نام تورهای گردشگری، صدور معرفی نامه جهت بهره مندی از تسهیلات رفاهی

۴-۵-۲-۲- برگزاری مسابقات ورزشی و مراسمات مناسبتی

جهت ارتقای سلامت و نشاط بازنشستگان، سازمان بازنشستگی اقدام به برگزاری مسابقات و المپیادهای ورزشی و جشن و مراسمات در مناسبت های مختلف با حضور بازنشستگان می نماید.

۴-۵-۲-۳- پرداخت کمک هزینه پرستاری

به آن دسته از بازنشستگان و موظفین (همسران بازنشسته فوتی) سالخورده و بیمار با شرایط خاص پس از بررسی مددکاری و طرح در کمیته بازنشستگی و دعوت از خانواده بازنشسته جهت جلوگیری از انتقال بازنشسته به خانه سالمندان و تحکیم بنیان خانواده به صورت ماهیانه کمک هزینه پرستاری اختصاص می یابد.

۴-۶- تشکیل ستاد تکریم ارباب رجوع

در اجرای مصوبه شورای عالی اداری کشور و مصوبه شورای اسلامی شهر تهران ستاد تکریم ارباب رجوع در کلیه نهادهای خدمات رسان شهرداری تهران تشکیل گردید که مهم ترین اقدامات آن عبارتند از: شفاف سازی و مستند سازی نحوه ارائه خدمات و اطلاع رسانی و راهنمایی ارباب رجوع، تدوین و اصلاح منشور اخلاق سازمانی در ارتباط با مردم، بهبود و اصلاح روشهای ارائه خدمات، نظارت بر حسن رفتار و کارکرد کارکنان، تدوین و اعمال نظام آموزش، تشویق و تنبیه کارکنان، انجام نظرسنجی از شهروندان در ارتباط با نحوه دریافت خدمات و اصلاح روشها براساس نتایج آن.

فصل سوم

جوایز و نشان‌های شهر
و شهرداری تهران

۱- اهم جوایز بین‌المللی و ملی شهر تهران

جوایز بین‌المللی			
ردیف	سازمان/شرکت دریافت کننده	موضوع	رتبه-عنوان
۱	شرکت واحد اتوبوسرانی	جایزه مترو پلیس	لوح تقدیر ۸۹
۲		جایزه ITDP	سومین شهر برتر جهان ۸۷
۳		کنفرانس بین‌المللی علوم مهندسی و فناوری های محیط زیست	تندیس تعالی دوستدار محیط زیست ۹۳
۴		جایزه ارابه طلایی مسکو (جایزه ملی حمل و نقل)	تندیس ۹۰
۵		جایزه UITP در خصوص شیوه نوین خصوصی سازی به روش per kilometer	جایزه ۹۴
۶		مترو	جایزه UITP
۷	سازمان مدیریت بحران	جایزه بین‌المللی ساساکاوا برای کاهش خطرپذیری سوانح برای پروژه داوطلبان واکنش اضطراری محلات - دوام	نشان لیاقت ۸۷
۸		جایزه بین‌المللی ساساکاوا برای کاهش خطرپذیری سوانح برای پروژه مدیریت بحران اماکن در شهر تهران	نشان برتر ۹۱
۹		جایزه بین‌المللی بهترین عملکردها و راهبری داخلی (BLP) برنامه اسکان بشر ملل متحد (UNHABITAT)	جایزه ۹۲
۱۰	سازمان میدین میوه و تره بار	جشنواره بین‌المللی برترینها در صنعت بسته بندی با رویکرد توسعه اشتغال پایدار	تندیس ۹۵
۱۱	سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات	یازدهمین کنگره جهانی کلاشهرهای مهم جهان	تقدیر از احداث دریاچه چیتگر ۹۳
۱۲		چهل و نهمین دوره جایزه بین‌المللی مدیریت پروژه	جایزه تعهد به تعالی ۹۳ و ۹۴
۱۳	منطقه ۶	جایزه واک ۲۱ وین (برای پروژه مرکز مدن تهران - سازگار با محیط زیست)	جایزه هیات داوران ۹۵
۱۴	ستاد توانمندسازی بانوان سرپرست خانوار	دومین نمایشگاه و همایش بین‌المللی نقش آفرینی زنان در توسعه پایدار کار آفرینی، اشتغال زایی	تندیس و مدال نقش آفرینی زنان در توسعه پایدار ۹۴

جوایز ملی			
ردیف	سازمان/شرکت دریافت کننده	موضوع	رتبه-عنوان
۱	اداره کل سلامت	سومین دوره جایزه ملی میرزای شیرازی	جایزه
۲	سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات	نخستین همایش شهر هوشمند، زیرساخت و فرصت های سرمایه گذاری	تندیس

۲- اهم جوایز بین المللی و ملی شهرداری تهران

جوایز بین المللی			
ردیف	منطقه/سازمان/شرکت دریافت کننده	موضوع	رتبه-عنوان
۱	شرکت واحد اتوبوسرانی	جایزه کسب و کار از اتحادیه بین الملل حمل و نقل عمومی از اتحادیه UITP	تندیس
۲	مترو	خشت طلایی-جایزه جهانی برای مدیریت شهری	جایزه پروژه برتر
۳		نهمین همایش بین المللی حمل و نقل ریلی	تندیس
۴	نوسازی عباس آباد	جایزه خشت طلایی- بهترین پروژه های شهری	تندیس
۵		جایزه بین المللی +A	تندیس
۶	برج میلاد	دهمین دوره سمپوزیوم بین المللی روابط عمومی	لوح دوستدار روابط عمومی و ارتباطات
۷	سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات	دومین کنفرانس بین المللی شهرداری الکترونیکی	تندیس
۸		سومین دوره جایزه جهانی خشت طلایی	تندیس خشت طلایی
۹		خشت طلایی تهران	جایزه
۱۰	منطقه ۲۲	جایزه QMS (سیستم مدیریت کیفیت) اتریش	تندیس
۱۱	بازرسی	دومین کنفرانس بین المللی نظام اداری الکترونیکی	دیپلم افتخار جشنواره
۱۲		اولین کنفرانس بین المللی مدیریت شهری با رویکرد توسعه پایدار	تندیس
۱۳		اولین کنفرانس بین المللی مدیریت مشارکتی و نظام پیشنهادها	تندیس

جوایز ملی				
ردیف	سال دریافت	موضوع	جایزه	منطقه/سازمان/شرکت دریافت کننده
۸۹	رتبه اول	جشنواره مطبوعات سراسری کشور		همشهری
۸۸	تندیس	چهارمین جشنواره روابط عمومی های برتر بخش غیردولتی کشور		شرکت واحد اتوبوسرانی
۹۴	نشان مسئولیت پذیری اجتماعی	کنفرانس ملی برند پایدار با رویکرد مسولیت اجتماعی بنگاه های اقتصادی		
۸۸	تندیس	همایش و نمایش تونل و سد ایران		مترو
۹۳	جایزه اول ملی محیط زیست	نهمین جایزه ملی محیط زیست		بوستان ها و فضای سبز
۸۶	جایزه مدیریت سبز ایران	دومین همایش ملی طرح ریزی مسیر سرآمدی با رویکرد EFQM در سازمان های ایرانی		سازمان نوسازی
۹۵	کسب نشان عالی مدیر سال در حوزه مدیریت شهری	دومین اجلاس سراسری نشان عالی مدیران		سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات
۸۷	پر بلورین	نخستین جشنواره ملی فناوری اطلاعات و ارتباطات		
۹۰	نشان ستاره فناوری	جشنواره ستاره های فناوری		
۹۴	تندیس دولت دانا	هشتمین کنفرانس نظام اداری الکترونیکی		
۹۲	لوح سیمین	هفتمین همایش ملی بهره وری		
۹۳	تندیس سیمین	چهارمین جایزه ملی مدیریت پروژه ایران		
۹۱	کسب رتبه برتر سطح یک پیشرو	دومین دوره جایزه مدیریت سلامت اداری		
۹۲	کسب رتبه برتر	نخستین نمایشگاه و همایش ملی آموزش و ترویج سلامت اداری		
۹۲	تندیس سازمان پاک	سومین دوره جایزه مدیریت سلامت اداری		
۹۳	کسب عنوان برتر در حوزه نظام ها و ساختارهای مدیریت سلامت اداری	چهارمین دوره جایزه مدیریت سلامت اداری		

۹۴	کسب عنوان سازمان برتر در استقرار نظام اقتصاد مقاومتی	ارزیابی میدانی دبیرخانه جایزه مدیریت	ستاد ارتقاء سلامت اداری و مقابله با فساد		۳۰
۹۵	دریافت تندیس سیمین و لوح تقدیر	پنجمین دوره جایزه مدیریت سلامت اداری			۳۱
۹۲	تندیس	چهارمین کنفرانس ملی سازه و فولاد	سازمان سرمایه گذاری و مشارکتهای مردمی		۳۲
۹۴	تندیس و لوح تقدیر	جایزه ملی سومین کنفرانس عالی آموزش و توسعه منابع انسانی	منطقه ۴		۳۳
۹۴	گواهینامه اهتمام برای تعالی	جایزه ملی تعالی آموزش و توسعه منابع انسانی	منطقه ۲۰		۳۴
۹۵	لوح تقدیر و تندیس	اولین همایش ملی بهبود در سیستم‌های مدیریت شهری	۱۸۸۸	بازرسی	۳۵

تونل وزیرگذر آرش - اسفندیار - نیایش / عکس: آژانس عکس همشهری / جواد گلزار

فصل چهارم

پروژه‌های در دست اقدام

این فصل مشتمل بر اهم پروژه های عمرانی در دست اقدام و آخرین وضعیت اجرایی پروژه به همراه پیش بینی اتمام پروژه ها است.

۱- پروژه خط ۶ متروی تهران

خط ۶ متروی تهران به طول حدود ۳۱ کیلومتر و با ۲۷ ایستگاه پس از شروع از منطقه دولت آباد در جنوب شرقی تهران از بزرگراه آزادگان عبور نموده و به خیابان ۱۷ شهریور می رسد. ادامه خط در امتداد خیابان ۱۷ شهریور به سمت شمال حرکت کرده و به میدان امام حسین (ع) خواهد رسید. مسیر پس از خروج از ایستگاه امام حسین (ع) در امتداد خیابان خواجه نصیر وارد میدان سپاه شده و پس از عبور از خیابان بهار شیراز به میدان هفت تیر می رسد. در ادامه به میدان ولی عصر (عج) و در امتداد بلوار کشاورز به پارک لاله وارد شده و با تغییر جهت به سمت شمال وارد خیابان کارگر شمالی می گردد. پس از عبور از بزرگراه شهید دکتر چمران و بزرگراه های یادگار امام، شهید آیت اله اشرفی اصفهانی، شهید ستاری و شهید همت، به شهرک کن و منطقه سولقان در شمال غربی تهران منتهی می شود. در ضمن با احداث توسعه جنوبی خط ۶ به طول تقریبی ۶ کیلومتر که از محدوده دولت آباد تا حرم حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) می باشد؛ طول کل خط به حدود ۳۸ کیلومتر و تعداد ایستگاه ها به ۳۱ ایستگاه خواهد رسید، که با این اوصاف تبدیل به طولانی ترین خط متروی ایران و خاورمیانه خواهد شد.

مشخصات بخش توسعه جنوبی خط ۶ متروی تهران	مشخصات خط ۶ متروی تهران
- طول کل مسیر: ۶ کیلومتر	- طول کل مسیر: ۳۲ کیلومتر
- ۴ ایستگاه	- ۲۷ ایستگاه
- ۵ هواکش میان تونلی و خروجی اضطراری	- ۲۵ هواکش میان تونلی
	- ۳ پست برق HVS
	- ۶ تقاطع با خطوط دیگر مترو

۱۰.۷ کیلومتر از مسیر تونل که عمدتاً در زیر سطح آب زیرزمینی واقع شده به روش مکانیزه (دستگاه EPB-TBM) و ۲۰.۵ کیلومتر مابقی به روش سنتی (NATM) احداث می‌گردد. همچنین مراحل مقدماتی ساخت بخش توسعه جنوبی خط شش به طول تقریبی ۶ کیلومتر که از محدوده دولت‌آباد تا حرم حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) می‌باشد در حال انجام است.

پیشرفت فیزیکی بخش‌های مختلف خط ۶ متروی تهران به شرح ذیل می‌باشد:

عنوان	درصد پیشرفت	توضیحات
قراردادهای پیمانکاران خط	فراتر از ۷۷ درصد	شامل پیشرفت ایستگاه‌ها، تونل‌ها، روسازی و ریل‌گذاری، هواکش‌های
پیشرفت کلی خط تا پایان مرداد ماه	حدود ۸۸ درصد	میان تونلی، پله‌های اضطراری، پست‌های برق، تونل‌های ارتباطی بین خطوط
پیشرفت فیزیکی تونل‌های خط	۱۰۰ درصد	حفاری و تحکیم نهایی کلیه تونل‌های شمالی، جنوبی و میانی خط ۶ به طول ۳۲ کیلومتر تا قبل از پایان قرارداد پیمانکاران (۳۰ آذر ۹۵) به پایان رسیده است.
پیشرفت روسازی و ریل‌گذاری کل خط	حدود ۸۵ درصد	عملیات اجرایی با سرعت و کیفیت بالا در حال انجام است.
پیشرفت فیزیکی ایستگاه‌های قطعه جنوبی	عموماً ۷۰ درصد	از دولت‌آباد تا میدان ولی عصر (عج)
پیشرفت فیزیکی ایستگاه‌های قطعه میانی	عموماً بالای ۷۰ درصد	از پارک لاله تا یادگار امام (ره)
پیشرفت فیزیکی ایستگاه‌های قطعه شمالی	عموماً بالای ۸۰ درصد	از اشرفی اصفهانی تا کوهسار
پیشرفت فیزیکی هواکش‌های میان تونلی و پله‌های اضطراری قطعه جنوبی	عموماً بالای ۷۰ درصد	تمامی هواکش‌های میان تونلی و پله‌های اضطراری خط ۶ بر مبنای استاندارد NFPA ۱۳۰ طراحی و اجرا گردیده
پیشرفت فیزیکی هواکش‌های میان تونلی و پله‌های اضطراری قطعه میانی	عموماً به جز دو مورد بالای ۸۱ درصد	بدین گونه که هر فرد حین بهره‌برداری در داخل تونل، نباید با اولین خروجی بیشتر از ۳۸۱ متر فاصله داشته باشد. تنها هواکش میان تونلی غیر فعال خط ۶، هواکش P۶Q۶ بوده که دلیل آن عدم استملاک زمین مورد نیاز از بیمارستان دکتر شریعتی می‌باشد.

۲- پروژه‌های نمایشگاه بین‌المللی شهر آفتاب

در ضلع جنوبی محور چهارباغ نمایشگاه بین‌المللی شهر آفتاب ۶ پروژه در قالب بسته‌های سرمایه‌گذاری بخش خصوصی جانمایی و در کانسپت طرح جامع شهر آفتاب به شرح ذیل مد نظر قرار گرفته است:

۱- هتل ۵ ستاره

۲- هتل ۴ ستاره

۳- هتل آپارتمان

۴- مسجد و تجاری‌های اطراف آن

۵- ساختمان مرکز تجارت یک

۶- ساختمان مرکز تجارت دو

○ ○ در حال حاضر با مشارکت بخش خصوصی طی قرارداد مشارکتی منعقد شده در سال ۹۲، ساختمان مرکز تجارت یک در حال احداث می‌باشد.

○ ○ ساختمان مذکور در دو بخش اصلی (مرکز تجارت و بخش اداری) و بخش پارکینگ طبقاتی و به مساحت کل ۱۰۰ هزار مترمربع طراحی شده است.

○ ○ در حال حاضر پروژه با پیشرفتی بالغ بر ۵۰ درصد در حال اجرا بوده و امید است با اجرای زیرساخت‌های لازم در ضلع جنوب مجموعه نمایشگاهی شهر آفتاب در سال ۹۸ به بهره‌برداری برسد. این پروژه که از زیر پروژه‌های گام دو مجموعه محسوب می‌شود، شروعی خواهد بود برای جلب سرمایه‌گذار برای سایر زیر پروژه‌های گام دوم اجرائی نمایشگاه که ضروریست به منظور جذب سرمایه‌گذار در این حوزه، زیرساخت‌های ضلع جنوب چهارباغ همچون مجموعه نمایشگاهی در ضلع شمال چهارباغ که دارای زیرساخت کاملست، اجرائی گردد.

○ ○ در حال حاضر در بخش نمایشگاهی کلیه زیرساخت‌ها فراهم شده تا مستحدمات توسعه نمایشگاه اعم از سالن‌ها و بخش‌های خدماتی به سرعت اجرایی گردند.

۳- فاز اول پایانه جدید شرق

پایانه شرق جدید در اراضی مجاور جاده دماوند پس از سه راه آزمایش در کنار بیمارستان سرخه حصار (تقاطع بزرگراه شهید زین‌الدین و شهید یاسینی) با مساحت حدود ۳۰ هکتار با دید مناسب نسبت به جاده دماوند قرار گرفته است. مطالعات مرحله اولیه این پایانه بزرگ در سال ۱۳۷۱ شروع، که بهره‌بردار و کارفرمای آن سازمان پایانه‌ها و پارک سوارها بوده و در سال ۱۳۸۰ عملیات آماده‌سازی محوطه آن آغاز شد. در اواخر سال ۱۳۹۱ فاز اول طرح با مساحت حدود ۱۰ هکتار مجدداً بازنگری قرار گرفت. این پروژه تا پایان مرداد ۹۶ به لحاظ فیزیکی پیشرفتی بیش از ۹۲ درصد داشته است. زیربنای کلی پروژه ۱۰۰,۰۰۰ مترمربع می‌باشد. خلاصه مشخصات فنی پروژه به شرح ذیل است :

- (۱) احداث ساختمان ترمینال انتقالی با سازه فلزی و ۳ طبقه با زیربنای ۲۵۰۰۰ مترمربع
- (۲) احداث ساختمان پارکینگ با سازه بتنی و زیربنای ۱۷,۵۰۰ مترمربع و سقف کوبیاکس
- (۳) احداث کانال آب سرخه حصار به طول ۲۴۵ متر
- (۴) احداث دیوار حائل در ضلع جنوبی به طول ۴۰۶ متر
- (۵) احداث مخزن آب فلزی ۱۰۰ مترمکعبی
- (۶) محوطه‌سازی ۷۰,۰۰۰ مترمربع

۴- مجموعه فرهنگی و تجاری برج طغرل

مجموعه فرهنگی و تجاری برج طغرل بزرگترین و مجهزترین مجموعه فرهنگی پهنه جنوب تهران است. این مجموعه در منطقه ۲۰ شهرداری تهران (شهرری) و خیابان نبی‌پور واقع شده است. این مجموعه با زیربنای ۴۱۵۰۰ مترمربع در زمینی به مساحت ۳۰۰۴۵ مترمربع واقع شده است. پیشرفت فیزیکی این مجموعه تا پایان مرداد ۹۶ بیش از ۷۸ درصد بوده است. مجموعه فرهنگی تجاری مجاور برج طغرل پتانسیل قوی فرهنگی در شهر تهران، پهنه جنوب و به ویژه شهرری محسوب می‌شود و مجهزترین بخش‌های فرهنگی برای این پروژه طراحی شده است به نحوی که پیش‌بینی می‌شود این مکان به قطب فرهنگی شهر تهران تبدیل شود. این مجموعه ۳ هکتاری، دارای ساختمان فرهنگی با کاربری‌های سالن تئاتر حرفه‌ای، سالن‌های سینما، موزه، کتابخانه، عرصه آموزشی و ساختمان رفاهی با کاربری‌های رستوران، فضای بازی کودکان، فروشگاه صنایع دستی، نمایشگاه صنایع دستی و محصولات محلی است.

واقع شدن در شهرری به عنوان قطب مذهبی و گردشگری پایتخت، مجاورت با یکی از برج‌های تاریخی سه گانه تهران، همجواری با آثار ری باستان همچون چشمه علی، قلعه گبری، بقعه ابن بابویه، برج باروی ری و پیش‌بینی مجهزترین بخش‌های فرهنگی از جمله ویژگی‌هایی است که مجموعه فرهنگی برج طغرل را به پروژه‌ای فرامنطقه‌ای تبدیل کرده است.

۵- ساختمان شماره ۲ شهرداری تهران

ساختمان شماره ۲ شهرداری تهران، شامل دو ساختمان (بخش قدیمی: ساختمان سابق روزنامه اطلاعات و ساختمان جدیدالاحداث جنبی) می‌باشد، که در خیابان خیام واقع شده است کل مجموعه زیربنایی در حدود ۴۰۰۰ مترمربع دارد. ساختمان قدیمی که به طور کامل بازسازی شده است، زیربنایی در حدود ۲۳ هزار متر مربع دارد. این بنا که از قدمتی در حدود نیم قرن برخوردار است، شامل ۲ طبقه زیرزمین، یک طبقه همکف و ۸ طبقه روی زمین می‌باشد و در محوطه‌ای به مساحت ۲۵۰۰ متر مربع احداث شده است. ساختمان جنبی نیز با مساحتی در حدود ۱۷۰۰۰ مترمربع تا پایان مرحله اسکلت اجرا شده است و در حدود ۴۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارد.

۶- مسجد ولیعصر (عج)

مسجد ولیعصر (عج) در زمینی به مساحت ۴۶۰۰ مترمربع در مجاورت ساختمان تئاتر شهر احداث شده است. پیشرفت فیزیکی این مسجد که زیربنایی در حدود ۲۵۶۰۰ مترمربع دارد بیش از ۹۸ درصد و آماده افتتاح است.

۷- موزه مشاهیر

موزه مشاهیر ایران بنا دارد تا در قالب استفاده از مجسمه‌های هایپررئال سیلیکونی و نیز با استفاده از فناوری‌های نوین، به معرفی چهره‌های مشاهیر ایران زمین به نسل جوان و نسل‌های آتی ایران اسلامی بپردازد. در این راستا، از سال ۱۳۹۵ و با مصوبه شورای فرهنگی شهرداری تهران، سازمان زیباسازی مسئولیت راه‌اندازی این موزه را برعهده گرفته است. در این راستا و پس از تملک خانه باغ اتحادیه توسط سازمان زیباسازی که یکی از معدود خانه‌های تاریخی به جامانده در تهران بود، مقرر گردید این موزه در محل خانه باغ اتحادیه راه‌اندازی شود. بدین منظور و پس از مرمت کامل خانه‌ها و فضاهای در حال تخریب و تخریب شده موجود در خانه باغ اتحادیه، موزه مشاهیر در قالب هفت سالن انقلاب اسلامی، دفاع مقدس، فرهنگ، ورزش، بین‌الملل، علم و کودک و نوجوان در حال راه‌اندازی می‌باشد. عملیات اجرایی این موزه به دو فاز اول و دوم تقسیم شده است. در فاز اول، سه هزار متر مربع از بناهای مرمت شده خانه اتحادیه به نمایش ۱۲۰ مجسمه مومی از مشاهیر ایران اختصاص خواهد یافت. در حال حاضر، فاز یک این پروژه، پیشرفتی بالغ بر ۹۰ درصد داشته است و انشاءالله در دو ماه آینده به بهره‌برداری خواهد رسید.

فاز دو این پروژه، شامل احداث ۶۰۰۰ مترمربع فضای جدید در حاشیه ابنیه تاریخی خانه اتحادیه خواهد بود، که با هدف حفظ حریم بناهای تاریخی، این بناهای جدید در دو طبقه در زیر زمین در حال احداث می‌باشند. در فاز دو این پروژه، موزه تعاملی تاریخ ایران به بهره‌برداری خواهد رسید و نیز تعداد مجسمه‌های مومی به بیش از ۳۰۰ مجسمه خواهد رسید. در موزه تعاملی تاریخ ایران، ۴۵ فراز برجسته تاریخی ایران در طول ۷۰۰۰ سال گذشته شناسایی و مطالعه شده‌اند که با استفاده از فناوری‌های نوین و در قالب حرکت ۴۵ دقیقه‌ای بازدیدکنندگان در یک تونل تعاملی (با استفاده از واگن‌های دونفره)، تاریخ ایران به صورت تعاملی به بازدیدکنندگان نمایش داده خواهد شد. تا پایان مرداد ۹۶، فاز دو موزه مشاهیر ایران، پیشرفتی حدود ۴۰ درصد داشته است و پیش‌بینی می‌شود در صورت اختصاص منابع لازم تا یک سال و نیم آینده به بهره‌برداری برسد.